

Nr. 63 - Juni 2004
16e jaargang
Verschijnt 4x per jaar
Prijs per stuk € 3.18

LIMBURGS SCHUTTERSTIJDSCRIFT

JANFRÉ

kleermaker sinds 1919

JANFRÉ

kleermaker sinds 1919

*De speciaalzaak in het maken van uniformen
(gilde, historisch, militair, fantasie) –
uitmonsteringen – petten.*

*Dit alles wordt nog op de ambachtelijke manier
in het eigen atelier vervaardigd.*

Wij garanderen een goede kwaliteit en
een correcte pasvorm.
Behalve een vlotte levering van uw nieuwe uniformen
staan wij ook garant voor een snelle nalevering.

Vraag vrijblijvend offerte aan,
of maak gewoon een afspraak.

Brusselsestraat 124
6211 PH Maastricht
Tel.: 043-3217712
Fax: 043-3216416
E-mail: janfre@home.nl
Internet: www.janfre.nl

Wij zijn ook specialist in het maken van:

Gilde hoeden
Marketensters hoeden
Garde hoeden
Hoeden voor dansgroepen

JANFRÉ

kleermaker sinds 1919

JANFRÉ

kleermaker sinds 1919

Uitvaartverzorging Strijbos

Hoogpoort 12
Postbus 524 • 6000 AM Weert
Tel. 0495 - 543521 • Fax 0495 - 546874
E-mail p.strijbos@hetnet.nl

Ook voor op- en
herbegravingen

Goud- Zilver Atelier Andriessen

Dorpsstraat 28
5708 GH Helmond(Stiphout)
Tel. 0492 - 550792
Fax 0492 - 522269

LAARZEN LAARZEN L
PLUIMEN-VEREN-PLUI
KOPPELS-RIEMEN-KO
HOEDEN-SHAKO'S-I
UNIFORMSCHOENEN
DANSSCHOENEN DAN
HISTORISCHE-SCHOE
GILDESCHOENEN GI
OVERSCHOENEN C
HANDSCHOENEN HAN
OPERA-OPERETTE-SC

VAN BEERS B.V.

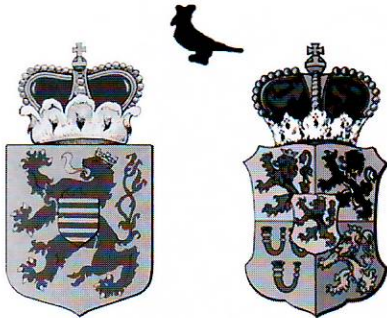
SCHOENFABRIEK

Mgr. Völkerstraat 33, 5171 JM Kaatsheuvel NL
Tel.: (0416) 27 22 54, b.g.g. 27 65 48 - 27 70 72
Internationaal Tel.: 0031(416)27 22 54

TONEELSCHOENEN

Het 'Limburgs Schutterstijdschrift'

Het Limburgs Schutterstijdschrift wordt uitgegeven onder verantwoordelijkheid van de stichting Steun Aan het Schutters- en gildewezen in de beide Limburgen (S.A.S.).

Abonnementen:

Het Limburgs Schutterstijdschrift verschijnt 4x per jaar.
 Abonnementsprijs € 12,50 per jaar bij vooruitbetaling.
 Losse nummers à € 5,00 inclusief verzendkosten.

Bankrelaties:

Nederland: Rabobank,
 rekeningnr. 12.22.15.125
 Postbank rekeningnr. 287 83 43
 België: Dexia-bank te Kinrooi
 rekeningnr. 068-2059877-12

Grafische techniek:

 drukkerij *sinds 1935*
LIMBURGSCH E POST ^B/_V
 pre-press • press • post-press • warehousing & logistics

Voorbehoud:

© Copyright Limburgs Schutterstijdschrift.

Voor een uitgebreide formulering wordt verwezen naar het gestelde in de colofon van het Limburgs Schutterstijdschrift nummer 48, september 2000, pagina 1.

ISSN: 1382-0893.

BESTE SCHUTTERS-VRIENDEN,

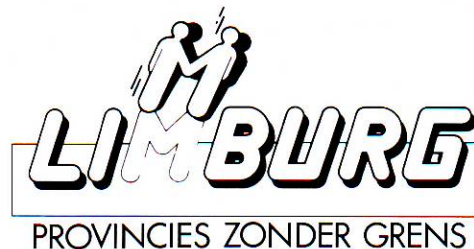
Afscheid nemen van het Limburgs Schutterstijdschrift is afscheid nemen van iets dierbaars. Na 63 afleveringen en een jubileumnummer verzorgd te hebben, neem ik met pijn in het hart afscheid. Ofschoon ik mijn vertrek al enkele jaren geleden heb aangekondigd en meermalen een oproep heb gedaan voor een nieuwe hoofdredacteur, moet ik thans helaas constateren dat er nog geen nieuwe hoofdredacteur is. Dit baart mij ernstige zorgen voor het verdere voortbestaan van het Limburgs Schutterstijdschrift. Ik hoop dat de nieuwe Stichting Limburgs Schutterstijdschrift er in slaagt om een hoofdredacteur en enkele redacteurs aan te werven.

Dankzij het Limburgs Schutterstijdschrift kwam ik in de positie om veel kanten van het Limburgse Schutterswezen van dichtbij te leren kennen. In verreweg de meeste gevallen waren dit prettige kennismakingen met blijvende vriendschappen. Slechts een kleinere groep wist de waarde van een eigen tijdschrift niet te waarderen. Vooral de onafhankelijke positie van het Limburgs Schutterstijdschrift werd als een bedreiging gezien. Dank daarom aan allen die het Limburgs Schutterstijdschrift altijd een warm hart hebben toegedragen. Ook dank aan hen die er een andere mening op nahielden. Het waren juist deze mensen die er voor zorgden dat je extra alert moest zijn bij hetgeen je publiceerde.

Het Limburgs Schutterstijdschrift heeft in haar bestaan een niet meer weg te denken plaats verworven binnen en buiten het Limburgse Schutterswezen. Het Limburgs Schutterstijdschrift kan putten uit een bron die nooit zal opdrogen; met gemak zouden zes afleveringen per jaar te realiseren zijn.

Na 16 jaar de kar getrokken te hebben, stop ik. Echter niet alvorens ik het nieuwe redactieteam en de Stichting Limburgs Schutterstijdschrift veel succes toewens in de voortzetting van het Limburgs Schutterstijdschrift. Het gaat U allen goed.

Wim Pijpers.

Het volgende nummer van het Limburgs Schutterstijdschrift zal in september 2004 verschijnen. Copy en advertenties kunnen tot 1 augustus ingeleverd worden bij Drs. Luc Wolters, Dr. Schweitzerstraat 4, 6369 XL Simpelveld. E-mail: luc.wolters@hetnet.nl.

Voor alle administratieve zaken zoals aan- en afmelden abonnees, adreswijzigingen etc kunt U contact opnemen met het Secretariaat van de Stichting Limburgs Schutterstijdschrift, Zwarte Graaf 10, 6439 BB Doenrade (Henk Smeets). E-mail: Henk.Smeets@essent.nl.

Bij de voorpagina: Op 20 mei (Hemelvaartsdag) vond in Melick de plechtige inhuldiging plaats van o.a. een nieuw vaandel bij Schutterij-Broederschap St.-Andreas Melick. Een H. Mis, die geheel in het kader stond van de schutterij, omljstte de plechtigheden.

KONINGIN JULIANA EN HET SCHUTTERSWEZEN

Wijlen koningin Juliana had grote betekenis voor de schutters. Jarelang was zij het die haar bescherming verleende aan het Oud-Limburgs Schuttersfeest. Maar de eerbied van de schutters verkreeg ze al bij haar geboorte. Op het moment dat bekend was dat op 30 april 1909 een troonopvolgster geboren was, werden er spontaan Oranjefeesten op touw gezet, met medewerking van de plaatselijke schutterijen. Zo trokken onder meer de 9 schutterijen van Echt erop uit om deze festiviteiten luister bij te zetten. En ook in andere gemeenten oogstte het prinsesje bijval. In Weert vonden manifestaties plaats waarbij de 7 schutterijen en 12 handboogschutterijen van Weert present waren. Het enthousiasme liet voorlopig niet na en bleef niet beperkt totdat Juliana op de troon zou zitten. Zo werden diverse schutterijen naar Juliana vernoemd.

Zoals de schutterij Juliana te Schinveld (genoemd in 1930), die later, in 1959, gefuseerd is tot de thans bekende vereniging St. Eligius & Juliana. Een vreemde combinatie overigens om een heiligennaam te combineren met die van een prinses annex koningin, maar het toont uit welke twee peilers de schutters hun inspiratie voor een naamgeving vandaan halen. In Roermond is in het stadsdeel Gebroek ook een schutterij Juliana actief geweest, die circa 1960 ter ziele ging. Tot slot mag niet onvermeld blijven dat zelfs een schuttersbond naar de toenmalige prinses vernoemd is, en wel de Noord-Limburgse schuttersbond Juliana. In 1908 vond in december een oprichtingsvergadering plaats, in 1909 kwam de bond tot stand en werd spontaan de naam gekozen van het toentertijd pasgeboren prinsesje. De bondszetel is in Baarlo.

Op diverse wijzen heeft het schutterswezen zich met de Oranjes verbonden getoond. Zo stonden de schutters voorop om te participeren bij huldeblijken, zoals het défilé bij paleis Soestdijk, Prinsjesdag of het Erefront van Limburgse Schutters dat eens gehouden is.

De belangrijkste betekenis zou koningin Juliana als beschermvrouwe van het Oud-Limburgs Schuttersfeest krijgen.

Juliana (1909-2004), koningin van Nederland van 1948 tot 1980.

In 1969 werd het OLS in het Belgische Molenbeersel georganiseerd en dit gebeurde "onder de hoge bescherming van zijne majesteit koning Boudewijn". Evenzo geschiedde bij OLS in Louwel (1970) en Kinrooi (1971). Mogelijk heeft toenmalig gouverneur Roppe van Belgisch Limburg deze koninklijke bescherming van Belgische zijde verworven. Hij was een goede schuttersvriend. Toen het OLS in het jaar daarna in Ubachsberg terecht kwam, was het de uitdaging om het feest onder de bescherming van de Nederlandse vorstin geplaatst te krijgen.

De oplossing werd evenwel nog eleganter: zowel koningin Juliana als koning Boudewijn verleenden hun beschermheerschap. Keer op keer prijkten daarna op de openingspagina van de OLS-gids de beide vorsten als beschermers van dit grote folkloristische festijn.

Totdat koningin Juliana haar aftreden als koningin bekend maakte. Dit was wederom bij het OLS te Ubachsberg, ditmaal in 1980. Weliswaar had men tijdig van de koningin de toezegging dat zij haar beschermfunctie zou blijven aanhouden, maar men wilde niet voorbijgaan aan de nieuwe koningin Beatrix. Hoewel reeds afgetreden, stond Juliana nog als beschermvrouwe van het OLS vermeld. In het jaar daarna was inmiddels de permissie van koningin Beatrix ingewonnen, dat zij de taak als beschermvrouwe van haar moeder overnam. Zo komt het dat de schutters in velerlei opzicht iets aan de overleden koningin te danken hebben: namen van schutterijen en een bond, maar bovenal de bescherming van het koninklijk huis voor het OLS. Laten we Juliana voor deze volksculturele betrokkenheid dankbaar blijven.

Luc Wolters .

ERFGOEDBEHEER IN SCHUTTERSGLIDEN

Inleiding

Schuttersgilden zijn vaak belangrijke vind- en bewaarplaatsen van waardevol cultureel erfgoed: gildenboeken, standaarden en vaandels, affiches en prenten, foto's, video en film, enz. De historische collecties die in de schoot van deze verenigingen wordt bewaard, leren ons over het verleden van deze gilden en over de ruimere maatschappelijke samenhang waarin ze actief waren.

Als bronnen voor de kennis van het verleden verdienen deze goederen de zorg en de aandacht van de verantwoordelijken. De leiding van de gilden dient ervoor te zorgen dat dit patrimonium respectvol en in goede omstandigheden wordt bewaard en beheerd, zodanig dat het intact en in optimale staat kan worden doorgegeven aan de opvolgers en de volgende generaties. Men dient er zich daarbij steeds van bewust te zijn dat ieder object (onafhankelijk van het materiaal of de leeftijd) moet worden beschouwd als een stuk cultureel erfgoed met een unieke historische waarde dat met de grootst mogelijke zorg moet worden bewaard en gehanteerd.

Dit artikel formuleert enkele eenvoudige en algemene principes en technieken die noodzakelijk zijn voor een goede bewaring van cultureel erfgoed. Uitgangspunt hierbij is de noodzaak van een verantwoordelijke preservatie: een erfgoedbeheer dient een geheel van beschermende maatregelen te nemen met de bedoeling om (verdere) schade aan de bewaarde objecten te voorkomen. Het gaat hier vooral om maatregelen die niet rechtstreeks ingrijpen op het object zelf, maar die het wel behoeden voor verdere aftakeling en een positief effect hebben op middellange en lange termijn. Het is af te raden dat niet-specialisten de voorwerpen zelf behandelen, bijvoorbeeld door documenten (ingrijpend) te reinigen of te ontzuren of door schadelijke stoffen (bijvoorbeeld schimmels) te verwijderen. Zeker met restauratie, waarbij wordt getracht om de schade die een object opliep te herstellen, moet uiterst omzichtig worden omgesprongen.

Oude statuut van Schutterij St.-Andreas Melick uit 1778.

Restauratie is steeds een zaak van specialisten, kan niet door om het even wie of op om het even welke manier gebeuren en vergt een intense en langdurige professionele scholing. Goedbedoelde, maar amateuristische ingrepen in historische documenten (bijvoorbeeld het gebruik van plakbanden of lijmen, het inbinden van losse pagina's) veroorzaken op termijn meestal meer schade en zijn absoluut uit den boze.

1. Bewaren van papieren dragers

1.1. Bewaaromstandigheden

Papieren dragers van historische informatie (gildenboeken, registers, verslagen, brieven, boekhoudkundige documenten, foto's, affiches, enz.) zijn bijzonder kwetsbare documenten.

Terwijl perkament en op basis van lomp papier vervaardigd papier nog een grote duurzaamheid bezit, is het papier dat vooral sinds de 19e eeuw op basis van houtpulp werd en wordt vervaardigd, bijzonder fragiel. De bewaring op lange termijn van deze minderwaardige, maar algemeen verspreide papersoort stelt bijzondere grote problemen. Documenten uit het Ancien Régime komen doorgaans goed voor bewaring op lange termijn in aanmerking, terwijl het papier van de laatste twee eeuwen meestal gedoemd is om vroeg of laat te verdwijnen.

Papiersorten van mindere kwaliteit zijn omwille van hun samenstelling immers sterk onderhevig aan bepaalde chemische processen die leiden tot verzuring.

Deze verzuring zorgt voor verval en voor een beperkte levensduur: het papier wordt dunner en brozer, het brokkelt af en scheurt gemakkelijk. Bovendien verkleurt het sterk.

Verzuring is niet omkeerbaar. Ze wordt nog versneld en in de hand gewerkt door het gebruik van bijvoorbeeld schadelijke inkten en lijmen en door omgevingsfactoren als (ultraviolet) licht, temperatuur en vochtigheid. Verzuring en afbraak van het papier kunnen slechts worden vertraagd door goede bewaaromstandigheden te creëren. Het is daarom aangewezen om de blootstelling van papieren dragers aan schadelijke omgevingsfactoren in te perken.

De rampzalige invloed van zonlicht is algemeen bekend. Wanneer men een krant enkele dagen voor het raam of op de achterbank van de auto in de felle zonlicht heeft laten liggen, kan men de snelle verzuring van het papier met het blote oog vaststellen. Papieren documenten worden dus het best afgeschermd voor zon- en kunstlicht door ze te bewaren in een donkere ruimte. Vensters worden het best verduisterd. Lampen mogen slechts voor een beperkte tijd branden. Ook wanneer documenten worden tentoongesteld dient de lichtintensiteit zoveel mogelijk te worden beperkt.

Ook de temperatuur en de luchtvochtigheid spelen een rol bij het bewaren van papier. Als algemene regel geldt dat al te grote schommelingen van de temperatuur en de luchtvochtigheid zeer nadelig zijn. Vooral hoge temperaturen, gecombineerd met een hoge luchtvochtigheid zijn rampzalig en kunnen bijvoorbeeld aanleiding geven tot schimmelvorming. Is dat laatste het geval, dan worden zwaar aangetaste documenten het best gescheiden bewaard van "gezonde" stukken om "besmetting" te voorkomen. Dergelijke stukken kunnen in geen geval in de collectie worden geïntegreerd.

Temperatuur en vochtigheid moeten zo veel mogelijk constant gehouden worden. De ideale waarden voor papier zijn een temperatuur van 18-20° Celsius en een relatieve luchtvochtigheid van 50-55%. Om de juiste waarden van de temperatuur en de relatieve vochtigheid te kunnen bepalen is het aan te raden om in de bewaarruimte een meetinstrument te plaatsen.

Op die manier kan men op een objectieve manier de bewaarsituatie van de collectie inschatten en zicht krijgen op de schommelingen die zich voordoen. De ideale oplossing is het plaatsen van een installatie die temperatuur en luchtvochtigheid regelt en constant houdt.

Als bewaarruimte worden zolders afgeraden, omdat ze over het algemeen weinig geïsoleerd zijn en dus aan grote temperatuurschommelingen onderhevig zijn. Ook kelders zijn verre van ideaal: het risico op waterschade is hier het grootst. Vaak bevatten de kelders ook een netwerk aan buizen (waterleiding en centrale verwarming) waardoor het risico op waterschade toeneemt. Ook elektriciteitskabels en contactdozen op zolders en in kelders vergroten de kans op kortsluiting en brand.

Een ideale bewaarruimte wordt afgesloten met een branddeur, bevat geen of weinig ramen en is gesitueerd aan de noordkant van het gebouw. De ruimte dient regelmatig gereinigd te worden (gebruik zo weinig mogelijk water; voorkom stijging van de luchtvochtigheid naar pieken) en moet zoveel mogelijk stofvrij worden gehouden. Een regelmatige controle van de ruimten op insecten (hotworm, zilversjies) en ongedierte (knaagdieren) is aangewezen en kan leiden tot verdelingsmiddelen.

De meest voorkomende vorm van schade aan papieren dragers is de gebruikersschade, veroorzaakt door menselijk handelen. Er kan schade optreden door het verkeerd hantieren en manipuleren van het materiaal bij het opbergen, bij transport, bij raadpleging of tentoonstellingen. Vooral wanneer de stukken buiten de bewaarruimte komen, bijvoorbeeld wanneer ze worden geraadpleegd of uitgeleend, stijgt het risico op schade beduidend. Bepaalde stukken in teksten worden onderlijnd of aangestipt, er komen vlekken op de documenten (resten van voedsel en drank, vette vingers, roestige paperclips), de bladen worden gekreukt (ezelsoren) of gescheurd, op de documenten komen etiketten of stempels, affiches worden geplooid terwijl ze het best opgerold of uiteengevouwen bewaard kunnen worden. Bijzonder schadelijk is het fotokopiëren van documenten, waarbij ruggen van registers en boeken worden gebroken.

De sterke lichtintensiteit bij het fotokopiëren versnelt bovendien het verzuringproces.

1.2. Verpakkingsmateriaal

Naast de magazijnruimte is de keuze van het verpakkingsmateriaal van cruciaal belang voor het duurzaam bewaren van cultureel erfgoed. Onaangepaste kaffen en omslagen in alle mogelijke materialen, kleuren en formaten leiden tot snelle verzuring en verkorten de levensduur van papieren documenten. Vooral het gebruik van plastic mapjes voor het opbergen van archiefdocumenten, foto's en affiches wordt absoluut afgeraden. Gebruik in de mate van het mogelijke aangepaste archiefdozen, zuur en chloorvrije verpakkingsmaterialen. Zuurvrije of -arme mappen en archiefdozen sluiten de documenten ook voor een groot deel af van lucht, stof en licht. Voor het opbergen van foto's kan eventueel gebruik gemaakt worden van polyester hoesjes. Dit aangepaste verpakkingsmateriaal is eveneens duur en enkel te vinden in de gespecialiseerde papierhandel.

2. Bewaring van textiel

2.1. Bewaaromstandigheden

Vooraleer textiel wordt opgeborgen, kan er best een inventaris (een beschrijvende lijst) worden gemaakt om te vermijden dat de voorwerpen telkens weer uit hun verpakking moeten worden gehaald. Het inventarisnummer moet duidelijk zichtbaar worden aangebracht, steeds op dezelfde plaats, maar nooit rechtstreeks op het textiel zelf.

Van alle verouderingsfactoren die van buitenaf komen heeft het licht de meest schadelijke invloed op textiel. De schade is bovendien onherstelbaar. Er moet dus vermeden worden dat de zon rechtstreeks op het textiel schijnt en de hoeveelheid kunstlicht moet beperkt blijven door het gebruik van minder en zwakkere lampen. Best wordt textiel bewaard in een donkere ruimte.

Ook een stabiel klimaat is van belang met een zo groot mogelijke relatieve vochtigheid en temperatuur. Textiel mag dan ook nooit tegen een buitenmuur hangen of in de buurt van een warmtebron.

Alle voorwerpen uit textiel moeten tegen stof beschermd worden. Hiervoor kan het best zuurvrij zijdepapier, gewassen witte linnen of ongebleekte katoenen doeken gebruikt worden.

Plastic zakken zijn niet geschikt, omdat er een microklimaat kan ontstaan waarin schimmels en insecten goed gedijen. Om insecten te bestrijden vermijdt men het gebruik van traditionele middelen zoals mottenballen; deze zijn niet alleen schadelijk voor het textiel maar ook voor Uw gezondheid. Een bruikbaar alternatief zijn cederhouten blokjes. Regelmatige controle van de collectie is nodig, evenals een goede hygiëne.

Reiniging en restauratie van textiel moeten worden overgelaten aan gespecialiseerde restaurateurs.

2.2. Vlaggen

De meeste vlaggen zijn gemaakt van natuurzijde, soms van laken; de recente vlaggen zijn van nylon of van katoen. Nylon vlaggen kunnen eventueel opgevouwen bewaard worden. Ze worden tussen zuurvrij zijdepapier gelegd en daarna opgeborgen in kartonnen dozen. Ook wimpels worden op deze manier geconserveerd. Op de zijkant van de doos wordt het inventarisnummer genoteerd.

De zijden en katoenen vlaggen worden best opgerold bewaard op kartonnen zuurvrije of met zuurvrij zijdepapier beklede rollen met een diameter van 15 cm.

De vlaggen worden opgerold met de goede zijde naar buiten samen met zuurvrij zijdepapier. De rol kan dan gemonteerd worden op een stelling om plaatselijke druk te vermijden. De rol wordt afgedekt met een hoes, gemaakt uit afgekookt, ongebleekt baalkatoen. De hoes is langer dan de rol om de uiteinden te kunnen instoppen. Op deze manier wordt elke vlag maximaal stofvrij bewaard. De hoes wordt dichtgeknoopt met katoenen bandjes voorzien van het inventarisnummer.

Vlaggen en vaandels worden best niet permanent opgehangen. Vlaggen met borduurwerk, beschilderingen enz. of voorwerpen in slechte staat worden best plat bewaard, zonder vouwen.

2.3. Kledij (o.a. uniformen)

Kledingstukken kunnen worden opgehangen aan geverniste kapstokken. Er moet wel voor gezorgd worden dat de kapstokken zoveel mogelijk de vorm van de schouderpartij volgen. De kledingstukken kunnen dan opgeborgen worden in hangkasten die voldoende hoog en diep zijn. Over het kostuum kan een katoenen hoes gehangen worden waarop het inventarisnummer wordt aangebracht.

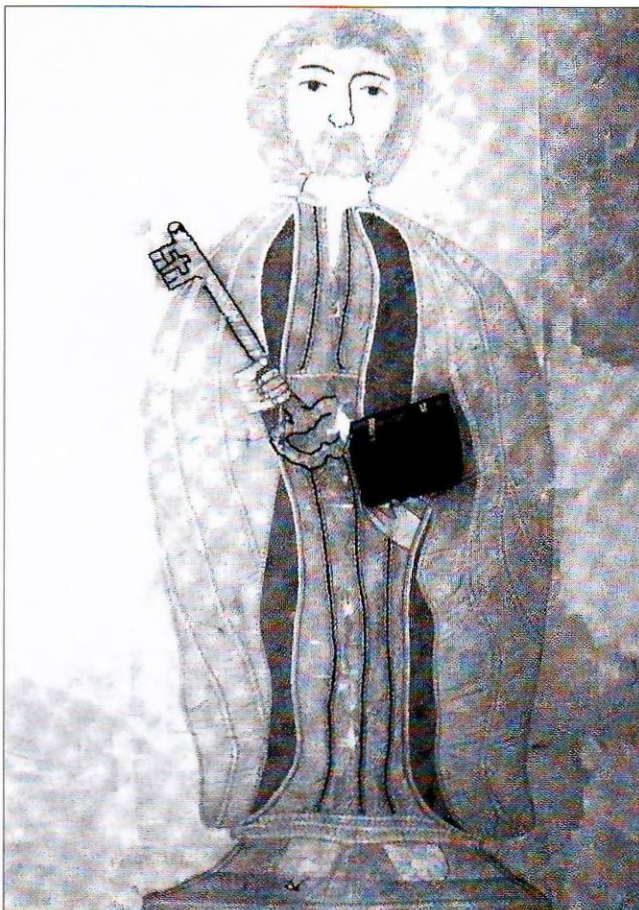

Praktisch zijn hoezen die de hele schouderpartij overdekken, maar slechts aan één zijde de lengte van het kostuum hebben. Er is zo toch een afscheiding tussen twee kostuums, maar alles blijft nog gemakkelijk zichtbaar. De hoes mag wel niet krap zitten en de kledij moet voldoende ruim uit elkaar worden opgehangen, zodat er geen kreukels ontstaan en een kledingstuk er zonder problemen tussenuit kan worden genomen.

Borduurwerk en kledij van delicate of beschadigde materialen moeten in de meeste gevallen liggend bewaard worden. Kleren mogen nooit binnenstebuiten worden gedraaid, behalve bij fluweel. Anders ontstaan er plooiën in de goede zijde.

Kleinere stukken textiel kunnen in zuurvrije dozen opgeborgen worden, elk stuk gewikkeld in zuurvrij papier. Zuurvrij zijdepapier kan eveneens gebruikt worden om bij niet-vlakke stukken de vromen of plooiën op te vullen.

Met dank aan Godfried Kwanten en Greet De Neef, Afdelingshoofd en adjunct-afdelingshoofd Archief van de Universiteit Leuven van wie wij ook de toestemming kregen tot publicatie van dit artikel in het Limburgs Schutterstijdschrift.

ZUID-LIMBURGSE BOND OP DE PROGRESSIEVE TOER

De RK. Zuid-Limburgse Schuttersbond nam in haar jaarvergadering enkele opzienbarende besluiten, die op sommige punten een volledige breuk met het verleden betekenen.

Het afnemen van het defilé

Tot dusver werd het defilé tijdens de optocht van een bondsfeest door de gezamenlijke Konings- en keizersparen afgenomen. Dit was een uitzonderlijke situatie, die alleen nog tijdens de schuttersfeesten van de Zuid-Limburgse bond in ere werd gehouden. Het was een hele eer voor de majesteiten, maar het zorgde er ook voor dat het publiek langs de optochtroute schutterijen zag waar het stralende middelpunt aan ontbrak. Want de koningen en keizers met hun partners werden aan het begin van de optocht uit de gelederen gehaald om zich bij de plek van het defilé op te stellen. Na een gedegen uitwisseling van de voors en tegens van dit voorstel werd het besluit genomen

om de konings- en keizersparen in het vervolg niet meer uit de stoet te halen, maar ze de gehele optocht temidden van hun schutterij mee te laten lopen. De organiserende vereniging zal vervolgens zorg moeten dragen dat er een goede invulling wordt gegeven aan het defilé door er mensen te plaatsen die waardig zijn dit af te nemen: zoals kerkelijke en wereldlijke gezagdragers, veteranen onder de schutters, al dan niet koninklijk onderscheiden of met de Rode Leeuw en onvermijdelijk ook een aantal sponsors, zonder welke de organisatie van een schuttersfeest amper meer mogelijk is, wil men geen al te grote financiële risico's lopen.

De vrouw achter het vaandel

Dan de vrouw achter het vaandel, een heikel thema binnen een schuttersbond, die zich tot heden toe gemanifesteerd heeft als enige bond, waaraan dit principe onlosmakelijk scheen verbonden. In de discussie om dit toe te staan, werden verge-

lijkbare argumenten gebezigd als tijdens de vergadering van het OLS, waarbij het de dames mogelijk werd gemaakt mee te schieten: waarom zouden we andere verenigingen moeten voorschrijven wat de samenstelling van hun schutterij behoort te zijn, terwijl een aantal verenigingen had laten weten dames hard te kunnen gebruiken om de gelederen en het ledental op peil te houden of zelfs om hun vereniging overeind te houden.

Met het genomen besluit om dames achter het vaandel toe te staan, zijn in principe - behalve de voor de hand liggende functie als geweerdrager - ook functies als hospitaalsoldaat, officier, commandant of vaandeldrager voor vrouwen mogelijk. Desalniettemin is elke vereniging autonoom om voor zichzelf te beslissen of ze dames achter het vaandel wenselijk acht en zo ja, of er ook andere posities dan de geweerdragersfunctie hiervoor opengesteld worden.

Een beeld dat zal verdwijnen: de konings- en keizersparen van de schutterijen van de RKZLSB staan gereed om het defilé van het bondsschuttersfeest af te nemen. Voortaan lopen de majesteiten mee in de optocht. Foto uit 1996 met van links de paren van Epen (2x), Strucht, Ubachsberg, Voerendaal etc.

Bovendien heeft de bond in de afgelopen seizoenen ook een tweetal vrouwelijke koningen gekend: in Vijlen liet de koningin het zilver door haar vriend dragen, in Epen droeg de koning(in) in uniform het zilver zelf. Niet voor het eerst trouwens, want al in de jaren vijftig en zeventig waren er enkele vrouwelijke koningen.

Promotie en degradatie

Vervolgens is ook een voorstel over promotie en degradatie aangenomen. Er wordt nu binnen de bond gewerkt met een A- en een B-klasse. De belangrijkste wedstrijden presentatie, optocht en defilé kennen prijzen voor schutterijen in de beide categorieën. Naar aanleiding van het voorstel van de Bond is de indeling in de toekomst minder vrijblijvend.

Indien een schutterij uit de B-klasse meer punten behaalt op de genoemde onderdelen presentatie, optocht en defilé, dan de laagst scorende schutterij uit de A-klasse, dan moeten beide verenigingen van klasse wisselen. De schutterij uit de A-klasse degradeert verplicht en de schutterij uit de B-klasse promoveert, eveneens verplicht. Per schuttersseizoen - zo is overeengekomen - kan slechts 1 promotie en 1 degradatie plaatsvinden. In uitzonderlijke gevallen kan een vereniging uit de A-klasse voor een vrijwillige degradatie opteren, bijvoorbeeld als 10 leden opgestapt zijn en de verwachting is dat men niet meer aan de maat in de A-klasse kan optreden.

Het bondsbestuur beslist over vrijwillige degradatie.

De genomen besluiten getuigen van durf en tonen aan dat het schutterswezen in beweging is, dat geluisterd wordt naar argumenten om waar nodig veranderingen door te voeren. Er moet echter niet veranderd worden om maar te veranderen, dat kan vervreemding van schutters of zelfs van schutterijen opleveren. Een schutterij die met haar degradatie groot de krantekoppen zal halen, heeft iets aan het thuisfront uit te leggen. En drie ingrijpende besluiten binnen één schuttersseizoen kan teveel zijn van het goede, zo menen critici.

De tijd zal leren of we te maken hebben met gezonde vooruitgang of een overdosis aan progressiviteit.

Luc Wolters

VALKENBURGSE KONINGSPLAAT IN KEULS MUSEUM TERUGGEVONDEN

Bij het napluizen van enkele inventarissen van musea werd mijn aandacht getrokken door de beschrijving van een zilveren schild, dat van Valkenburg afkomstig leek te zijn. In een boek, dat een totaaloverzicht geeft van het schutterszilver van het Keulse stadsmuseum, wordt één van de zich in de collectie bevindende schilden als volgt omschreven: "Köningsschild Holland 1715 Silber. Vorderseite: Wapen mit Krone. Rückseite: Inschrift: "den Hoogh-Welgebooren/ Heere Bernard van Welderen/ Stadhouder ende Voogds' Lands/ Van Valkenborgh, is Koning/ geworden in den Jaare 1715". Dit lijkt toch wel duidelijk een zilveren schild te zijn van de Valkenburgse schutterij. Met dit uitgangspunt kwam de zoektocht op gang om te achterhalen of de Jonge of Oude Nobeleschutterij van Valkenburg deze plaat tot haar bezit heeft mogen rekenen, hoe lang ze al weg is en wat we weten over de koning uit 1715: Bernard van Welderen.

Bernard van Welderen

Om met het laatste te beginnen. Bernard van Welderen was een voornaam persoon. Hij werd in 1700 geboren in Tiel als zoon van graaf Johan van Welderen en Odilia Louise van Steelandt. Zijn vader was in dienst van de Staten Generaal, verwierf de titel "graaf" en was gecommiteerde van de Generaliteits rekenkamer.

Familiewapen Van Welderen, zoals dit ook op het zilveren schild is afgebeeld.

Zijn jongere broer Steven Adriaan werd bewindhebber van de Verenigde Oostindische Compagnie. Bernard zelf was de oudste zoon. Bernard graaf van Welderen (1700-1770) studeerde aan de Leidse Hogeschool, nam in 1723 zitting in de ridderschap van Nijmegen.

Hij was in 1729 lid der Staten Generaal en werd naar Engeland gezonden, om George II als koning te begroeten en de bestaande verdragen te vernieuwen. Hij vervulde al vroeg diverse functies, werd stadhouder van lenen en voogd van het land van Valkenburg, lid van de Raad van State, gecommiteerde van de Staten Generaal, ambassadeur in Engeland, ambtman van Nederbetuwe, rechter en dijkgraaf van het land van Nijmegen. Hij woonde het zogenaamde ambtshuis in Tiel. Aldaar huwde in 1722 Genoveva Maria barones van Steenhuis, die de heerlijkheden Heumen, Ubbergen en Oploo als bezittingen in het huwelijk inbracht. Bernhard leidde een avontuurlijk bestaan aan het Hof van Lodewijk XV. Samen met zijn broer Steven Adriaan kreeg hij permissie de titel graaf te voeren.

Twee van zijn zonen vervulden geziene militaire functies. Walraven Lamoraal Batavus van Welderen werd kolonel van een regiment infanterie, luitenant-generaal en vervolgens commandeur van Maas-tricht. Diens broer Jan Walraaf werd landcommandeur van de Duitse Ridderorde.

Koning van Valkenburg

Bernard van Welderen bekleedde dus ook de functie van stadhouder en voogd van het Staatse Land van Valkenburg.

Deze functie had hij kennelijk al op 15-jarige leeftijd, toen hij nog in Leiden moest gaan studeren. Want in 1715 werd hij koning van de Valkenburgse schutterij en bij die gelegenheid liet hij op zijn plaat vermelden dat hij toen al de stadhouder en voogd van het Land van Valkenburg was. De Staten-Generaal, die dit gebied bestuurde, benoemde destijds personen uit aanzienlijke families, wier ouders of andere familieleden al in nauwe relatie stonden tot de Republiek. Gezien zijn vervolgoledingen en veelbelovende staat van dienst kunnen we ervan uitgaan dat Bernard amper in het Valkenburgse vertoefd zal hebben. Gewoonlijk liet men de zaken ter plaatse waarnemen. Onbekend is dan ook of Bernard zelf de koningsvogel geschoten heeft in Valkenburg of dat de zaakwaarnemer dat wellicht in zijn plaats heeft gedaan. Mogelijk werd het feest gehouden bij gelegenheid van zijn inhuldiging als stadhouder en voogd, maar dit is giswerk. Nog in 1728 wordt Bernard van Welderen genoemd als stadhouder der lenen en voogd van het Land van Valkenburg. In dat jaar benoemt hij de nieuwe secretaris van de hoofdbanken Klimmen en Beek.

Het schutterszilver

De zilveren plaat van Bernard van Welderen kwam terecht bij het Valkenburgse koningszilver. Dankzij een aantal 19e eeuwse inventarisaties van het zilver, weten we dat de plaat toebehoorde aan het koningszilver van de Jonge Schutterij.

In een lijst uit 1822 uit het oudste schuttersboek van Valkenburg wordt de plaat van Bernard van Welderen uit 1715 vermeld. Vervolgens maakt Richard de Floremont in 1884 een opsomming van het Valkenburgse koningszilver, waarin hij melding maakt van het zilveren schild van Van Welderen en de gehele inscriptie opsomt. Ook *"Het Geuldal, zomer-weekblad voor Valkenburg en omstreken"* geeft in 1888 een overzicht van het zilver, waarbij de plaat nog vermeld wordt. Toch raakt het zilveren schild rond deze tijd weg. In de inventarisatie van 1898 ontbreekt Van Welderens plaat. Het hoe en waarom is niet duidelijk. Wat wel duidelijk is, is dat dit schildje ontegenzeggelijk behoort heeft tot de collectie van de Jonge Nobelen. Het komt vervolgens terecht in de collectie van het Rheinische Museum in een kazerne in Deutz. Na een grote tentoonstelling in 1925 is de toenmalige museum-directeur Wilhelm Ewald bijzonder actief om het Nederrijnse schutterswezen te beschrijven en topstukken voor zijn collectie te verwerven. Mogelijk komt het zilveren plaatje van Valkenburg in 1928 in dit museum terecht. De collectie gaat later in 1953 over in het bestand van het Keulse stadsmuseum. En op deze wijze is een Valkenburgs schildje vervreemd geraakt. Toch is niet alle hoop verloren. Dr. Werner Schäfer, directeur van het stadsmuseum liet desgevraagd weten dat het plaatje door het museum aan de oorspronkelijke eigenaar in bruikleen ge-

ven kon worden, mits de Valkenburgse schutterij kon aantonen goed met dit museumeigendom om te springen. Het lijkt soms de omgekeerde wereld dat de oorspronkelijke eigenaar moet instaan voor een goed beheer van een mogelijk bruikleen, maar ja een museum zorgt nu eenmaal goed voor zijn stukken.

Met dank aan Edgar Stapelveld, die een genealogie over het geslacht Van Welderen samenstelde en aan Frédéric Lebouille van de Valkenburgse schutterij, voor zijn spoorwerk in de archieven van deze schutterij.

Literatuur / bron:

Christine Doege, *Rheinisches Schützensilber: die Bestände des Kölnischen Stadtmuseums* (Keulen 1992) 81.

A.J. van der Aa, *Biographisch Woordenboek der Nederlanden*, deel XX (Haarlem 1877) 101-102.

Van Schilfgaarde, "Familieaanteekeningen Van Welderen, in: *De Nederlandsche Leeuw* (1940) 413 e.v.

Richard de Floremont, *Les ruines et les promenades de Fauquemont* (Valkenburg z.j.) 124.

Rijksarchief Limburg, Archief van de Landen van Overmaas, inv. nr. 7062. Akte van benoeming van Mr. Mathijs Collard tot secretaris der hoofdbanken Klimmen en Beek door Graaf Bernhard van Welderen, stadhouder der lenen en voogd van het Land van Valkenburg, 1728 augustus 26 1 stuk

Luc Wolters

Het Limburgs Schutterij Museum in Steijl is op zoek naar een

CONSERVATOR

die als belangrijkste taak zal hebben:

coördinatie van werkzaamheden op het gebied van inventarisatie, conservering, restauratie en educatie. Ook het organiseren van wisseltentoonstellingen met de bijbehorende PR behoort tot de ambities.

Er zijn voldoende vrijwilligers om te waarborgen dat het museum opengesteld is; de onbezoldigd conservator zal in hoofdzaak optreden als promotor en aanjager van projecten, waarbij de vrijwilligers de helpende hand kunnen toesteken.

En er is een bestuur dat de bestuurlijke zaken voor haar rekening neemt. De conservator geeft dus grotendeels zelf invulling aan zijn of haar werkzaamheden, afhankelijk van ambitie en beschikbare tijd.

Spreekt dit profiel u aan of bent u op zoek naar aanvullende informatie, neemt u dan vrijblijvend contact op met: Luc Wolters, luc.wolters@hetnet.nl tel: 045-5442585.

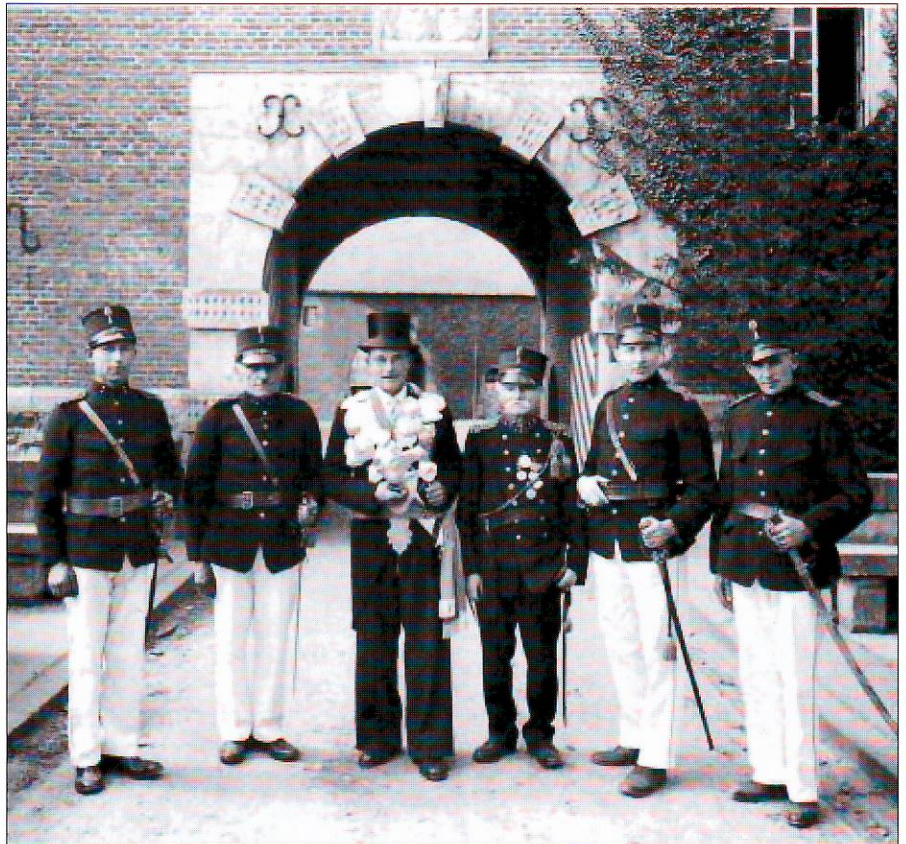
NIEUWE VOORZITTER VOOR ST.-SEBASTIANUS MHEER

Op 26 maart vond in het schutterslokaal café de Smidse in Mheer de algemene ledenvergadering van schutterij St.-Sebastianus plaats. Dit zou geen gewone ledenvergadering worden. De huidige voorzitter Wim Senden had aangegeven zijn functie als voorzitter en bestuurslid te gaan neerleggen.

Na 30 jaar bestuurslid waarvan 22 jaar als voorzitter vond Wim dit een goed moment om het voorzitterschap door te geven aan iemand anders. Overigens blijft Wim zijn functies van commandant en beheerder van het schuttersarchief uitoefenen zodat hij nog altijd dicht bij het bestuur en de vereniging blijft. Vervolgens is Mheer in 2007 aan de buurt om het Zuid-Limburgse Federatiefest te organiseren; dan is het wenselijk om een voorzitter te hebben die al enkele jaren ervaring heeft. De nieuwe voorzitter past goed binnen deze "profiel-schets".

Tijdens de ledenvergadering vond er een nieuwe bestuursverkiezing plaats en Pjer Senden werd gekozen tot nieuwe voorzitter. Na een korte pauze nam de nieuwe voorzitter de vergadering over. Als eerste bedankte hij zijn broer Wim en gaf Pieter Scholtes het woord. Doordat Pieter 17 jaar samen met Wim in het bestuur gezeten heeft, is hij de persoon die Wim het beste kan beoordelen als voorzitter. Ook hij dankte Wim voor het vele werk dat hij de afgelopen 30 jaar voor de vereniging gedaan heeft. Als dank hiervoor kreeg Wim namens de schutterij een handgesneden houten beeldje van Sint Sebastianus uitgereikt.

Nadat dit was gebeurd nam dhr. Gorissen, voorzitter van de R.K. Zuid-Limburgse Schuttersbond, het woord. Hij bedankte Wim voor zijn verdiensten en zijn werk voor de schutterij en voor de schuttersbond in het bijzonder. Wim kreeg uit handen van dhr. Gorissen de bonds onderscheiding in zilver van de RKZLSB. Wim was zichtbaar ontroerd na het ontvangen van deze beide cadeaus. Hoewel hij gewoonlijk geen medailles op zijn uniform draagt, zal hij nu van dit principe afstappen en met trots deze onderscheiding gaan dragen.

Sjeng Senden (midden), koning in 1947, 1948 en 1955. Hij was voorzitter gedurende 34 jaar, van 1948 tot 1982. Foto voor de kasteelpoort in Mheer.

Wim Senden (l.), voorzitter van 1982 tot 2004, draagt de voorzittershamer van St.-Sebastianus Mheer over aan zijn broer Pjer Senden (r.)

Met Pjer Senden heeft onze schutterij de 3^e Senden op rij als voorzitter. Zijn vader Sjeng Senden werd in 1948 voorzitter van onze vereniging. Na 34 jaar nam zoon Wim in 1984 de voorzittershamer van zijn vader over.

Nu 22 jaar later heeft zijn broer Pjer deze hamer ter hand genomen. Of dit de laatste Senden is die deze voorzittershamer in handen heeft, zal de tijd moeten leren, feit is dat een Senden menig jaartje de schutterij onder zijn hoede neemt en bo-

vendien marcheren momenteel 4 kleinzonen van Sjeng Senden in de gelederen van de schutterij mee.

Fons Bastings
secretaris

VOOR U GELEZEN

In het najaar van 2003 herdacht schutterij St.-Michaël Ool haar 100-jarig bestaan. In dat kader werd ook een 86 pagina's tellend boekwerkje uitgegeven. Op de voorpagina staat het eerste vaandel van de schutterij afgebeeld. Het boekje draagt de titel "Schutterij St. Michael Ool 1903-2003", kost € 10 en kan besteld worden bij secretaris Jan van Herten, Schoolstraat 41, 6049 BM Herten-Ool, tel. 0475-315325, e-mail: jannevanneherte@hetnet.nl.

In de feestgids, die werd uitgegeven bij gelegenheid van het OLS-1976, wordt melding gemaakt dat er al in 1650 in Ool op de vogel geschoten werd. Ook wordt in die feestgids verslag gedaan van een proces dat is gevoerd naar aanleiding van het vogelschieten in 1667. In de Maas & Roerbode van 22 januari 1889 is een schutterij aanwezig bij de inhuldiging van pastoor E. Hustinx. Ofschoon deze schutterij niet met name wordt genoemd, gaat men er vanuit dat hier sprake is geweest van een voorloper van schutterij St.-Michaël. Toch waren deze historische gegevens destijds onvoldoende om een concreet jaartal te noemen als oprichtingsjaar. Anders wordt het wanneer de naam van schutterij St.-Michael wél genoemd wordt in een artikel dat handelt over de viering van een zilveren priesterfeest op 19 oktober 1903. Natuurlijk zou men er van uit kunnen gaan dat de schutterij toen al enige tijd bestond, toch houdt men 19 oktober 1903 aan als oprichtingsdatum van schutterij St.-Michaël Ool.

Naast een aantal voorwoorden, bevat het goed verzorgde boekje veel foto's. De menselijke aspecten voeren als een rode draad door de gedenkwaardige momenten van de schutterij.

Snel na de oprichting van schutterij St.-Michaël zien we al opmerkelijk goede schietresultaten (2^e tijdens het OLS-1907, etc.), die vroeg of laat moesten leiden tot de overwinning van een OLS. Dat gebeurde dan ook in 1975. Natuurlijk ontbreekt een verslag over de OLS-overwinning in 1975 niet. Het verslag wordt gevolgd door een beschrijving van het snikhete (36^e Celsius!) OLS-1976. Speciale ruimte is gereserveerd voor de zes schutters die zorgden voor de OLS-overwinning in 1975.

Een grote verscheidenheid van onderwerpen komen in het boekje ter sprake. Met de opname van Aaltje Roelsma als marketenster op 6 mei 1973, zorgde schutterij St.-Michaël Ool voor een primeur in het Limburgse Schutterswezen. Op 1 juli 1973 liep marketenster Aaltje mee in de OLS-optocht in Eys. In 1974 werd de schutterij versterkt met twee bielemannen.

Wanneer zich in 1953 drie trommelaars als lid bij schutterij St.-Michaël Ool aanmelden, is dit het begin van de drumband. Door de goede resultaten, van de steeds maar groeiende drumband, wordt in 1976 het landskampioenschap behaald. In 1978 behaalt de drumband een eerste prijs tijdens het Wereld Muziek Concours in Kerkrade. De successen en het muzikale kunnen volgen elkaar dan in rap tempo op. In 1983 wordt de drumband omgevormd tot een percussiegroep. De muziek van de Percussiegroep Ool wordt in 1988 op plaat vastgelegd, gevolgd door de uitgave van een CD in 1993 en een tweede CD in 2003.

Schutterij St.-Michaël Ool was in 1983 de initiatiefnemer van de (nog steeds bestaande) Havenfeesten. Door de regelgeving inzake schootsvelden en milieu, wordt schutterij St.-Michaël meermalen gedwongen om haar schietstang ergens anders op te stellen. Het jaarlijkse rapen van de verschoten loden kogels verdwijnt wanneer de schutterij in eigen beheer een kogelvanger bouwt. Een lijst met alle na-oorlogse koningen maakt het boekwerk over schutterij St.-Michaël Ool compleet. De twee pagina's die handelen over de OLS-organisatoren sinds 1893 hadden beter achterwege kunnen blijven, aangezien de lijst niet volledig is. Vanaf 1991 is meermalen een complete lijst in een OLS-feestgids verschenen. Samenvattend: De goede naam en faam die schutterij St.-Michaël Ool geniet binnen en buiten het Limburgse Schutterswezen, wordt wederom ten volle onderstreept met dit boek. Schutterij St.-Michaël Ool heeft haar 100-jarig bestaan met dit boekwerkje op waardige wijze vorm gegeven.

Wim Pijpers.

INSTALLATIE KEIZERSPAAR JOS TER HAAR EN MARLIES BEUKHOF

Op zondag 28 maart j.l. installeerde schutterij St.-Joseph Sweikhuizen haar nieuwe keizerspaar.

In 1997 haalde Jos ter Haar voor de eerste keer de laatste resten van de vogel van schutterij St.-Joseph naar beneden. Deze stunt herhaalde hij een jaar later. 11 april 1999 was een belangrijke dag voor Jos. Hij kon keizer worden van de schutterij. Helaas, het mocht niet zo zijn. Hub Albers schoot de vogel af. Jos zou de volgende schutter zijn geweest. Maar hij bleef geloven in zijn kansen. In 2001 schoot hij weer de laatste resten naar beneden en nu volgde ook weer een tweede maal. Beloken Pasen, 27 april 2003, was weer een belangrijke datum voor Jos. En wat in 1999 niet lukte, lukte in 2003 wel. Na een spannende en voor Jos zenuwachtige strijd (zie foto), schoot hij voor de derde achtereenvolgende keer de vogel af en is vanaf dat moment de tweede keizer uit de geschiedenis van schutterij St.-Joseph. In 1914 was het Nic Heynen die voor de derde achtereenvolgende keer de vogel naar beneden haalde.

In 2003 trokken Jos en Marlies nog mee als koningspaar. Maar op zondag 28 maart j.l. werden Jos en Marlies geïnstalleerd als keizerspaar van schutterij St.-Joseph Sweikhuizen. Naar deze dag werd door hun beiden uitgekeken. Zou het wel een mooie dag worden en is aan alles gedacht. Jos had ook slapeloze nachten van de keizersbreuk. Hij mocht die niet zien. Van alles heeft hij geprobeerd, maar het lukte hem niet om de keizersbreuk onder ogen te krijgen. Hij had in de beginperiode een schets gemaakt en daarop werd verder gewerkt. Bij de installatie kreeg hij de zilveren breuk voor het eerst te zien. Later vertelde hij dat de breuk mooier was dan hij had gedacht.

Zondag 28 maart werden om 9.30 uur de keizersparen van zusterverenigingen en genodigden welkom geheten in het Rector Raevenhuis te Sweikhuizen. Daarna om circa 9.45 uur werd afgemarcheerd naar de kerk. Het barokke kerkje van Sweikhuizen is uitermate geschikt om zo'n mooie plechtigheid in te doen plaatsvinden. Pater Hoedemakers ging voor in deze dienst.

Na het evangelie vond de installatie plaats. Allereerst werd de keizersbreuk, sabel, steek en kroontje (keizerin) door pater Hoedemakers gezegend. Daarna verrichtte burgemeester Beckers van Schinnen de installatie. Nadat de waardigheden waren omgehangen of overhandigd, werd door de keizer de eed afgelegd op het schuttersvaandel.

Na de plechtige H.Mis verlieten eerst de schutterij en genodigden de kerk en daarna, onder luid applaus, het keizerspaar. Buiten de kerk stonden schutterij St.-Joseph en keizersparen van zusterverenigingen opgesteld in erehaag.

Deze heeft reeds meerdere schutterijen in miniatuur vervaardigd, o.a. St.-Joseph Stein, St.-Joseph Buchten, H.H.Marcellinus & Petrus Geleen, St.-Rosa Sittard. Op dit moment is hij weer bezig met de schutterij "St.-Leendert" uit Urmond. Na deze onthulling kon iedereen zich te goed doen aan een goed verzorgde lunch.

Vanaf 15 uur was iedereen in de gelegenheid om het nieuwe keizerspaar te feliciteren. Van deze gelegenheid werd o.a. gebruik gemaakt door de leden van schutterij St.-Joseph met aanhang, burgemeester en wethouders van de gemeente

De genodigden werden door de schutterij teruggebracht naar het Rector Raevenhuis. De schutters brachten een bezoek aan het kerkhof (oud gebruik). Terug in het Rector Ravenhuis werd eerst een toast uitgebracht op het nieuwe keizerspaar. Daarna werd door burgemeester Beckers en de nieuwe keizer een miniatuur onthuld van schutterij St.-Joseph Sweikhuizen. Deze miniatuur is vervaardigd door de kunstenaar Michel Feys uit Stein.

Schinnen, het bondsbestuur van schuttersbond St.-Gerardus zusterverenigingen van Sweikhuizen, diverse afvaardigingen van schutterijen en andere belangstellenden. Na de receptie werd er nog een gezellige avond van gemaakt.

Het was een plechtige installatie en een onvergetelijke dag voor schutterij St.-Joseph maar zeer zeker voor het nieuwe keizerspaar.

Jan Dols, Tamboer-maître.

HET OLS-1900 IN NEERITTER

Opnieuw gaan we een stap terug in de historie van het OLS-Feest. Onderstaande berichten geven een goede indruk wat er zoal te doen was rondom een OLS. Voor de goede orde:

De teksten zijn onverkort en ongewijzigd weergegeven. Afkortingen: NK betekent Nieuwe Koerier, LA betekent Limburgse Aankondiger, MR betekent Maas & Roerbode.

Wim Pijpers.

NK 13-5-1899 Neeritter

Weldra zullen wij weder eene vereeniging rijker worden. Door eenige jongens is het besluit genomen, om eene nieuwe schutterij op te richten. Te dien einde is eene collecte gehouden bij de ingezetenen.

LA 27-5-1899/ LA 24-6-1899/ LA 1-7-1899 Grevenbicht

Door de oude schutterij "Broeders van 't Heilig Kruis", is besloten wegens haar 250-jarig bestaan, een Groot Internationaal Schuttersfeest te zullen houden, verbonden met prijs-schieten, op Zondag den 9 Juli a.s. m.m.v. 25 gezelschappen.

NK 17-6-1899/NK 8-7-1899 Neeritter

Zondag 9 Juli zullen de schuttersgezelschappen St. Lambertus en Remigius aan het schuttersfeest te Grevenbicht deelnemen.

NK 11-7-1899 Neeritter

De schutterij St. Lambertus van alhier heeft op het schuttersfeest te Grevenbicht den eersten prijs behaald; door J. Schulpen van de schutterij St. Remigius is na een heftigen kamp een prijs behaald van 25 mark.

NK 18-7-1899 Neeritter

Wederom heeft de schuttersvereeniging St. Lambertus van alhier getoond wat ze door oefening vermag. Op het schuttersfeest te Neeroeteren jl. Zondag 16 Juli is aan deze vereeniging weder de eer te beurt gevallen van de 46 gezelschappen die hier tegenwoordig waren het grootst aantal punten te behalen en dus met den eersten prijs bekroond geworden. Dit zijn nu twee eerste prijzen die binnen acht dagen door onze vereeniging zijn behaald.

NK 22-7-1899 Neeritter

Daar de schutterij St. Lambertus, die op de schuttersfeesten te Grevenbicht en Neeroeteren de eerste prijzen heeft behaald, is door die vereeniging besloten, om in 1900 een groot internationaal schuttersfeest te organiseren.

NK 17-2-1900 Neeritter

In de jl. gehouden vergadering van de schutterij St. Lambertus, die op schuttersfeesten te Grevenbicht en Neeroeteren in 1899 de eerste prijzen behaalde, is besloten, een dergelijk schuttersfeest te organiseren op 24 Juni 1900.

NK 15-5-1900 Neeritter

Het schuttersfeest te geven door de vereeniging "St. Lambertus" en "St. Remigius" op 24 Juni aanstaande, belooft druk te worden. Reeds hebben verschillende vereenigingen hunne toezegging gedaan tot deelname aan dit internationaal concours.

NK 19-5-1900 Weert

Naar we vernemen zullen de schutterijen St. Oda van Boshoven en St. Mathias van de Maaspoort deelnemen aan het groot internationaal concours te Neeritter, op den 24 Juni a.s. te geven door de schutterijen "St. Lambertus" en "St. Remigius" aldaar.

NK 23-5-1900 Maasniel

Naar wij vernemen, is door de schutterij St. Urbanis besloten deel te nemen aan het op den 24 Juni te Neeritter door de schutterijen "St. Lambertus" en "St. Remigius" te houden internationaal schuttersconcours.

NK 26-5-1900 Neeritter

In de Woensdag gehouden vergadering van de schutterij St. Lambertus, is besloten om aan de tentoonstelling van oude wapens en antiquiteiten te houden te Luik, deel te nemen. Bovengenoemde schutterij kan bogen op een bestaan van circa 300 jaren. Een reglement daterende van het jaartal 1623, op perkament geschreven, gestempeld door het kapittel van Luik en door verscheidene autoriteiten uit dien tijd en de stad Luik geteekend, zal men naar Luik opzenden om tentoongesteld te worden.

MR 26-5-1900 Neeritter

Het groot Internationaal Schuttersfeest, dat door de schutterijen St. Lambertus en St. Remigius den 24 Juli a.s. (Redactie LS: foutje, moet zijn 24 juni) zal gehouden worden, schijnt druk bezocht te worden. Reeds verscheidene schutterijen van binnen en buitenland hebben zich aangemeld om aan den wedstrijd deel te nemen.

NK 9-6-1900 Neeritter

Het groot Internationaal schuttersfeest, te geven door de schutterijen St. Lambertus en St. Remigius op 24 Juni a.s. hebben zich niet minder dan 55 gezelschappen aangemeld. Het feest zal plaats hebben in de prachtige, lommerrijke weide van den heer Eugene Linsen. Verschillende muziekgezelschappen zullen dit concours opluisteren.

Advertentie NK 23-5-1900

GROOT

Internationaal Schuttersfeest

te NEERITTER op 24 Juni a. s.

SCHUTTERIJEN, die geene circulaire mochten ontvangen hebben, kunnen de toezegging tot deelneming tot 1 Juni doen plaats hebben aan het adres van den President. 1894

(Feest is he vling mees van 3 Apot

NK 9-6-1900 Echt

't Schuttersfeest, aanvankelijk bepaald op Pinkstermaandag, is door het Bestuur uitgesteld tot den daaropvolgenden Zondag 10 Juni. Dit is geschied om mogelijke stoornis te voorkomen bij de aanbidding van het H. Sacrament des Altaars op Pinkstermaandag den geheelen dag in de Parochiekerk uitgesteld. Hieraan was door het Bestuur in het eerst niet gedacht.

MR 15-6-1900 Stevensweert

De alhier bestaande schutterijen St. Rochus van het Eiland en St. Stephanus en Wilhelmina van Stevensweert zullen aan de internationalen schietwedstrijd te Neeritter deelnemen.

NK 22-6-1900 Echt

Aan het groot schuttersfeest te Neeritter, dat a.s. Zondag gehouden wordt, neemt de oude schutterij (Redactie LS: St. Landricus) van hier ook deel.

NK/MR 23-6-1900 Neeritter

Wil moeder natuur a.s. Zondag medewerken en ons onthalen op zonschijn, dan belooft in ons dorp druk te worden. Voor het groot internationaal schuttersfeest, dat door de schutterijen St. Lambertus en St. Remigius op Zondag 24 Juni georganiseerd is, hebben niet minder dan 38 of 53 ???? schuttersgezelschappen toezegging gedaan, om aan dit feest deel te nemen. Het feest zal door verschillende muziekgezelschappen opgeluisterd worden.

Advertentie in NK 23-6-1900

EXACT. o. s. den 23 Juni 1900.
(1900) Burgemeester en Wethouders voorn.
De Wethouder, (HR H. HOUTACKER.
P. SCHEKERS

Kermis te Roggel

Groot Internationaal Schuttersfeest,
te geven door de
Handboogschutterij „Roes in Bloei”,
op den 1 JULI a. s.

1529 HET BESTUUR.

Bondsschuttersfeest
te GRATHEN.

Het Tweede Bondsfeest,
te geven door den
Schuttersband „Door Eendracht groot”.
zal gehouden worden door de
Schutterij „ST. AGATHA” te Grathem,
op VRIJDAG den 29 JULI,
in de wettigerichte feestweide van den Edelaadheb
heer Burgemeester L. SCHREURS.
De President,
P. J. JANSSEN.

1531

NK 26-6-1900 Heel, 25 Juni

Gisteren zagen wij bij den heer R. te Beegden, een man uit Melick, die van het internationaal concours van Neeritter komende, een tuiming met de fiets had gemaakt en er heerlijk uitzag. Gelukkig kwam hij bij gastvrije en behulpzame menschen aan land. De wonden en schrammen aan het hoofd werden uitgewassen en van kiezel gereinigd, en daarenboven kon de man bij de familie R. den nacht doorbrengen, terwijl zijn vriend doorreed. Wat was de oorzaak van den val?

Advertentie's in NK 23-6-1900

Op den weg, buiten de gemeente Beegden, waren eenige lieden bij elkaar, die op het bellen van den fietser niet wilden wijken, zoodat hij te veel moest uitwijken en in een sloot terecht kwam.

NK 26-6-1900 Neeritter

Op het jl. gehouden schuttersfeest waren 41 gezelschappen tegenwoordig. De prijzen werden behaald als volgt: 1ste prijs, verguld zilveren medaille en 50 francs, aan St. Martinus van Born met 9 punten van de 9 schoten; 2de prijs zilveren medaille en 25 francs aan St. Nicolaas van Heijthuisen met 7 punten in 9 schoten; 3de prijs zilveren medaille en 15 francs aan de schutterij "H. Sacrament" van Neer met 7 punten in 9 schoten; 4de prijs zilveren medaille en 10 francs aan "Jonge schutterij" van Neer met 6 punten in 9 schoten.

Het eereteeken werd behaald door een schutter van de schutterij St. Martinus van Born. Het feest werd door de fanfare van Ophoven opgeluisterd.

NK 30-6-1900 Neer

Dezer dagen ontving onze schutterij van den heer Louis Theelen uit Maasniel het volgende zeer waardeerend schrijven.

"Een dubbelen krans gehecht aan Neerder Lelievaan te Neeritter den 24 Juni 1900".

De gloriezon komt vaak mijn geboortegrond bestralen, Als 'n Neerder schutterij victorie had behaald; Ik juich dan vrij met u, want het is een eer, Voor mijn geboortegrond; een roemherinnering voor Neer.

Herdenkt onz' voorvaderen, toen zij door eendracht sterk, Als er gestreden werd voor vrijheid, Paus en Kerk, Onsterflijk blijft hun roem zoolang de wereld staat Voor het verrichten van zoo'n eed'le daad, En tot eer van 't nageslacht, - o Helden gaat steeds voort, Met moed en dapperheid, die Vorstin en Land bekoort. Behaalt nog veel eere op uw gloriebaan, En ziet uw levenszon gelauwerd ondergaan.

NK 26-7-1900

Verloren: Een schuttershoed in de richting van NEERITTER, op den 24 Juni. De vinder wordt beleefd verzocht dezen terug te bezorgen te Neeritter bij de Commissie, tegen belooning.

E NEERITTER. G

Bij gelegenheid van het Schuttersfeest op Zondag 24 Juni, worden GEENE orgeldraaiers, harmonica-spelers, lied eszangers en dergelijke personen ter uitoefening van hun beroep toegelaten.

Het Gemeentebeetuur.

len. Al de lasterpraatjes die

DE KLAS OP BEZOEK BIJ HET GILDE

Onlangs ontvingen wij jaargang 10, nummer 1, voorjaar 2004 van *Alledaagse Dingen*. *Alledaagse Dingen* is het nieuwsblad voor volkscultuur, uitgegeven door het Nederlands Centrum voor Volkscultuur F.C. Dondersstraat 1, 3507 LC Utrecht. *Alledaagse Dingen* verschijnt vier keer per jaar. Een abonnement kost € 20 per jaar; aan te bevelen. Met toestemming van het Nederlands Centrum voor Volkscultuur plaatsen we onderstaand artikel.

Het artikel is geschreven door Piet de Boer en toont aan dat de Noord-Brabantse gilden soortgelijke problemen kennen als de Limburgse schutterijen, daar waar het gaat om het werven van nieuwe leden.

Een groot aantal schutterijen en schuttersgilden kampen met een stagnerende toeloop van nieuwe leden. Ze kunnen moeilijk aansluiting krijgen bij de jeugd en zijn onder jongeren ook tamelijk onbekend. Eén van de manieren om de schutterij/gilde onder de aandacht te brengen is het organiseren van een tentoonstelling voor leerlingen van het voortgezet onderwijs en de basisscholen. Zo blijkt uit het verhaal van Harrie Muskens van het St.-Bavogilde in Raamsdonk. Hij was met de deken van het gilde de drijvende kracht achter het project, dat in drie weken bijna 1300 leerlingen in contact bracht met het gildenwezen in Noord-Brabant. Het project werd door het Nederlands Centrum voor Volkscultuur gesteund.

Hoe kom je bij het onderwijs binnen als gilde?

Voor coördinator Harrie Muskens is dat vragen naar de bekende weg. Hij werkte jarenlang als docent muziek op het Dongemond College in Geertruidenberg. Hij kende directeur Peter van der Ven goed en wist dat Van der Ven actief was in het verenigingsleven in zijn woonplaats Made. Een directeur die volgens Muskens verder keek dan zijn eigen school. Muskens maakte daar gebruik van.

Heeft U een brief geschreven?

"Nee", zegt Muskens resoluut, "ik heb gebeld en daarna ben ik op bezoek gegaan." Van der Ven voelde wel voor het project over gilden en besprak het plan met het docententeam.

Scholieren maken kennis met de wereld van het Gilde op de tentoonstelling van het St.-Bavogilde in Raamsdonk.

Contactpersoon binnen de school

Deze medewerking was cruciaal voor het slagen van het project. Muskens: "Je maakt iemand binnen de school enthousiast en die moet jouw plannen overbrengen op de anderen. Daarom moet je iemand aanspreken die jouw ideeën kan bepleiten. Je moet als gilde wel zelf het initiatief nemen. Het onderwijs wordt overvoerd met lespakketten en onderwijsmateriaal. Iets toesturen heeft geen zin. De leerkrachten en de directie hebben het veel te druk om dat allemaal te gaan lezen en actie te ondernemen."

Maar waar haalde je zo'n directeur mee over? "Het plan moet op de een of andere manier in te passen zijn in het lesprogramma. De gildententoonstelling liep in de laatste weken voor de grote vakantie. Dan is er vaak wat meer ruimte voor activiteiten als tentoonstellingsbezoek. Het heeft natuurlijk ook nadelen. De kinderen hebben een jaar school achter de rug en zijn moeilijker te motiveren."

Gemeenschapszin en solidariteit

Voor het onderwijs was deze tentoonstelling ook aantrekkelijk door de idealen van gemeenschapszin en solidariteit. Het gilde draagt deze idealen uit. Muskens: "Gildenbroeders helpen elkaar waar nodig. Het onderwijs sluit daar graag op aan. Bovendien zijn de gilden organisaties met een rijke historie en cultuur. Men kan veel laten zien en vertellen. Maar je moet het onderwijs ook kwalitatief wat te bieden hebben. De expositie moet er professioneel uit zien. Er werden vijf schoollokalen ingericht als tentoonstellingsruimten. De lokalen werden verduisterd en men bracht professioneel verlichting aan. Vitрины werden gehuurd en kostbare objecten verzameld. De vijftien gilden uit de regio stonden voorwerpen af, maar ook het Stadspaleis, het Markiezenhof en het Noord-Brabants Museum deden mee."

Het St.-Bavogilde sloot met zijn tentoonstelling aan bij een initiatief van de Federatie van Noord-Brabantse Schuttersgilden. Dat maakte het inrichten van de tentoonstelling eenvoudiger en zorgde ook dat het project aantrekkelijk werd voor scholen buiten Geertruidenberg.

Muskens schreef de hoogste klassen (groep zeven en acht) aan van alle basisscholen uit de regio. De scholen persoonlijk bezoeken was niet te doen.

Volgens Muskens heeft vooral de deelname van de middelbare school als stimulans en reclame gefungeerd. Het moet de moeite waard zijn want de middelbare school doet ook mee, moet de gedachte bij vele leerkrachten geweest zijn.

Kwaliteit leveren

Wat zagen die bezoekers?

De vijf ruimtes bevatten een mix van een videovoorstelling, foto's en attributen over de geschiedenis van het gilde en een aantal spellen. Voor ieder wat wils.

Je moet er volgens Muskens wel rekening mee houden dat brugklasers die meer in musea zijn geweest beter geconcentreerd zijn dan anderen. Ook is belangrijk dat de lesbrief behandeld is vóór het bezoek.

Voor het regionale project was ook een videoband gemaakt. Deze vormde de introductie op de tentoonstelling. Zelf een video maken is voor een gilde onbetaalbaar. Daarnaast had men voor het bezoek een vragenlijst gemaakt, zodat de leerlingen zelf over de tentoonstelling konden uitzwermen om de opdrachten te maken. Wat goed werkte op de expositie waren de electros spellen. Drie installaties waar leerlingen het goede antwoord moesten zoeken op vragen over wapens en attributen van schutspatronen van gilden. Om de jeugd ook in de praktijk kennis te laten maken met de activiteiten van het gilde, zoals vendelen, boogschieten en tamboeren, werd op 5 juli een gildenmiddag georganiseerd op het feestterrein in Raamsdonk.

Een vaste projectgroep

Het project heeft ongeveer een jaar voorbereiding gekost. Er was een kernploeg van 25 personen, die rond de tijd dat de tentoonstelling opgebouwd moest worden, uitgroeide tot dertig personen. De meesten waren geen lid van het gilde, omdat de leden bij de organisatie van de gildendag op 6 juli ingezet moesten worden. Dat er zo'n grote groep werkers nodig was, kwam volgens Muskens vooral door de bewerkelijke tentoonstellingsruimten. Een oude school inrichten als museum met vitrines, belichting en dergelijke is niet gemakkelijk.

Door met deskundige vrijwilligers te werken, werd veel geld uitgespaard.

Toch moest er wel een behoorlijk budget zijn. Een groot deel daarvan werd gedekt door subsidies. Muskens wist € 7.000 te verwerven.

Zowel bij landelijke, provinciale als lokale instellingen vroeg hij steun. Zo was er veel bereidwilligheid bij het Anjerfonds Noord-Brabant, de Gemeente Geertruidenberg en bij het plaatselijke bedrijfsleven. Veel vroegen de gevers daarvoor niet terug. De sponsors werden wel genoemd, maar er hing geen bord met sponsornamen op de tentoonstelling.

Het resultaat voor het gilde

Wat leverde dit project het gilde op?

Harrie Muskens: "In de eerste plaats veel bekendheid bij het onderwijs. De leerkrachten. Ze waren enthousiast over het resultaat

Daarnaast leverde het veel positieve publiciteit op. De regionale en lokale pers berichtten veel over het gilde. Veel nieuwe leden leverde het echter niet op. Kinderen worden geen lid van het gilde op die leeftijd. Maar ze weten nu wel wat het gilde is en doet," aldus Muskens.

Wellicht dat de drempel om lid te worden verlaagd is.

Volgend jaar weer een tentoonstelling? "Nee", zegt Muskens beslist, "maar dat hoeft ook niet. Eens in de drie jaar is voldoende, dan zit er weer een nieuwe lichting op school." De tentoonstelling zou dan misschien in de kerk, die onlangs is leeg komen staan, opgebouwd kunnen worden. Dat zou een mooie ruimte zijn en niet zo bewerkelijk als de school.

Met de succesvolle expositie heeft het St.-Bavogilde wel andere gilden op gedachten gebracht. Binnen de Federatie van Noord-Brabantse Schuttersgilden zijn nu twee gilden die ook een tentoonstelling willen organiseren voor het onderwijs.

ZUID-LIMBURGS FEDERATIEFEEST IN OOST-MAARLAND

Het Federatiefeest van de Zuid-Limburgse schuttersbonden zal dit jaar worden gehouden in de kern Oost-Maarland, behorende tot de gemeente Eijsden. Diverse werkgroepen zijn al enkele maanden bezig met de voorbereiding om van dit schutterstreffen een onvergetelijk feest in het maasdorp te maken. Enkele jaren geleden mochten wij reeds een uitstekend georganiseerd bondsfeest in dit kleine kerkdorp meemaken en vanuit die ervaring belooft het komende ZLF in het weekend van 16 t/m 19 juli a.s. wederom een groots evenement te worden.

De festiviteiten rondom dit schutterstreffen starten op vrijdag 16 juli met een optreden van Rowwen Hèze in de feesttent. Aansvang 20.00 uur. Zaterdag wordt het federatiefeest geopend door de voorzitter van de federatie, dhr. J. Herffs.

Vanaf 14.00 uur in de feesttent onder muzikale begeleiding van de drumfanfare van het korps Nationale Reserve. Om 15.30 uur vertrekken de gasten en de deputaties van de schutterijen in optocht naar de parochiekerk voor het bijwonen van een pontificale Hoogmis die wordt opgedragen door de hulpbisschop van Roermond dr. E. de Jong. Tijdens deze Hoogmis zal de kersverse keizer van de schutterij St.-Sebastianus te Oost-Maarland de heer Jan Odekerken worden geïnstalleerd.

Na de Hoogmis vertrekken de gasten weer naar het feestpaviljoen, alwaar een koffietafel wordt aangeboden. Na de koffietafel is er vanaf 19.15 tot 20.30 uur een receptie voor het nieuwe keizerspaar en de avond wordt afgesloten met een keizersbal met het orkest "Die Anseltaler".

Zondag 18 juli is de dag van de schutterijen. Om 13.00 uur wordt het Federatiefeest officieel geopend en om 14.00 uur vertrekt de optocht door de straten van Oost-Maarland met een defilé voor de kerk. Na de optocht beginnen de wedstrijdonderdelen met om 20.00 uur de bekendmaking van de uitslagen.

De wedstrijden worden muzikaal opgeluisterd door het orkest "Die Anseltaler" in het feestpaviljoen. Het feest wordt op maandag 19 juli afgesloten met om 14 uur een seniorenmiddag en 's-avonds een medewerkersavond. Reden genoeg om dit feest in het weekend van 16 tot en met 19 juli a.s. te bezoeken. Het feestterrein is gelegen aan de Kasteellaan te Oost-Maarland.

Op de site van het ZLF stellen alle deelnemende schutterijen zich alvast voor met een korte tekst en een foto. Meer weten kijk op de webpagina: www.zlf2004.nl

LIMBURGSE SCHUTTERSWERELD BEZONGEN DOOR BONANZA

De Funband Bonanza heeft een CD uitgegeven met schuttersmuziek. Bonanza is nog vrij jong, de band werd in 2003 opgericht door drie bandleden, waarvan twee aan het schutterswezen verbonden zijn. Bonanza bestaat uit de volgende personen met hun bijnamen geïnspireerd op de televisieserie Bonanza met elk hun eigen schuttersverleden:

Ron Roemen (alias "Never Marry Ronnie") is kort instructeur van St.-Willibrordus Meijel geweest en is sinds 1989 instructeur van het Fluiten Tamboerkorps van schutterij St.-Petrus en Paulus Susteren-Heide en sinds 1996 van het Fluiten Tamboerkorps van St.-Willibrordus Obbicht.

Maurice Coumans (alias "No Minds Morris") was 28 jaar lid van schutterij H. Kruis Grevimbicht, waarvan 12½ jaar als instructeur. Hij was korte tijd instructeur van Voerendaal en van St.-Catharina Stramproy. Als muziekdocent is hij verbonden aan schutterij St.-Martinus te Horn. Reeds enkele jaren is hij als jurylid actief bij verschillende schuttersbonden en bij het ZLF.

Aan dit illustere tweetal is Jo Blommers (alias "Unshaved Joe") toegevoegd.

Recent werd een CD uitgegeven met drie liedjes, die over het schuttersleven gaan:

"Op die Trom", gaat over een jarig schuttersjongetje dat een echte trom krijgt en daarna echte sjöt wordt. Niet alleen tijdens de optocht maar ook in de feesttent slaat hij op die trom.

"Neet gesjoate is altied mis" gaat niet specifiek over de schutterij, maar wil aanduiden dat het goed is om grenzen te verkennen en nieuwe wegen te bewandelen.

"Daag OLS" handelt vervolgens een keertje niet over die ene winnaar van het OLS, maar over alle andere schutterijen, die een keer mis geschoten hebben en dus niet gewonnen hebben.

Deze eerste CD van Bonanza heeft elke schutterij geheel gratis ontvangen en de eerste reacties waren heel positief en varieerden van "Dit is éch veur oppe sjöttersfieëste" en "Hiej höbbe v'r lang genog op gewach; unne eige sjötteband" tot "Dit is allein mer veur de sjötterije".

Bonanza

Bonanza brengt échte onvervalste schuttersmuziek, Limburgstalig en geheel gericht op de schutterswereld. In de liedjes wordt het doen en laten van de Limburgse schutters bezongen. De drie bandleden verschijnen geüniformeerd als echte schutters op het podium. Never Marry Ronny heeft het uniform van St. Willibrordus Meijel, No Minds Morris draagt het uniform van St. Job uit Leuken-Weert met een sjako van Grevimbicht. Unshaved

Joe heeft een nog onbekend uniform, maar zal binnenkort switchen om het tenue van St.-Sebastianus Margraten te dragen.

Bonanza kan geboekt worden voor optredens. Speciaal voor de schutterijen in 2004 een sterk gereduceerd tarief. Voor info: Ron Roemen 0475-542767 / 06-20524331. E-mail: Allroundmusic@hetnet.nl Website: www.funband-bonanza.nl

**Mede namens mijn echtgenote
dank ik allen
voor de medewerking
en vriendschap
die we mochten ondervinden.**

Het gaat U allen goed.

Wim en Els Pijpers.

UIT DE ARCHIEVEN

Gaaischieten

Gaaischieten op de molenroede. Het was vroeger niet uitzonderlijk dat men de wiek van een windmolen gebruikte om daarop de vogel of papegaai aan te brengen waarop de schutters dan konden schieten. Bij Pieter Bruegel (1520-1569), ook Bozeren-Bruegel genoemd, vindt men dit terug op zijn prenten "De kermis te Hoboken" en "De St.-Joriskermis".

Ook te Gent was dit gebruik ingeburgerd, wat blijkt uit een akte van 27 mei 1501 (de molenaar van de korenwindmolen was Joes Bracman en de schutterij die erop schoot was de Oude St.-Sebastiaansgilde). Het schieten gebeurde tijdens het koningschieten met de lichte handboog. Een kruisboog was minder geschikt om steil naar boven te schieten, omdat die nogal zwaar was.

Bronnen: Dr. J. Weyns, in: *Ons Heem*, jaargang 23, 1969, pagina's 97-131 en M.M. uit Gent, in: *Ons Heem*, jaargang 24, nummer 2, 1970, pagina 66.

St.-Trudo Peer

Jasper Cruys werd in 1604 geboren als zoon van de koster. Omstreeks 1630 huwde hij met Judith Smets, welke in 1655 overleed. Jasper hertrouwde met Isabella Vanden Steen, Zij overleed in 1655.

Jasper was schaapsboer en woonde in "Het Mons" langs de Weg naar Bree. Ook was hij handelaar. Hij verkocht niet alleen granen, maar ook lakens. Ook zou hij een herberg hebben gehad. Hij was dus een zeer bedrijvig man. Bij schutterij St.-Trudo Peer was hij kapitein. Weet er iemand meer over hem te vertellen?

Bron: *Limburg*, Jaargang 13, nummer 5, 1933.

St.-Joris Scholen

De standregels van deze gilde werden goedgekeurd in 1660, 1751 en 1778 door de heren van Lummen. Hieruit blijken onderstaande voorschriften:

Leden moesten tot de apostolische roomse religie behoren. Tevens moest men een goede naam en faam hebben om te mogen toetreden tot de gilde.

Wie niet in de processie mee ging zonder geldige reden, moest een half pond "was" leveren aan de kerk en één gulden aan de Compagnie. Wie huwde moest op de trouwdag een halve ton bier schenken aan hun gildebroeders. Bij overlijden moesten de leden aanwezig zijn op de begrafenis op straf van twee schillingen. Wie slaags geraakte met iemand kreeg drie gulden boete en als er "bloed" mee gemoeid was vier guldens. Iemand meer laten drinken dan hij kon verdragen kostte twee stuivers. Wie zich onbeleefd uitlaat tegenover de "camerofficieren" of de "bode", kreeg een "pene" (straf) van 30 stuivers bij het eerste vergrijp, het dubbele bij het tweede.

Jos Aerts, in: *Limburg*, Jaargang 12, nummer 9, 1932.

Schutterijen in Beek

De eerste schutterij van Beek zou in 1680 ontstaan zijn als schutterij St.-Martinus (de patroonheilige van de parochie). Betwistingen zouden geleid hebben tot de oprichting van een tweede schutterij, St.-Catharina. Het is deze laatste die in 1951 werd heropgericht.

In 1980 vierde men in Beek 300 jaar schuttersleven. In 1985 kwamen er nieuwe uniformen.

Bron: Louis Dirx, in: *Het Ezen-dröpke (Bree)*, nummer 20, 1991.

Zilveren vogel

Zilveren vogel voor de oude én de jonge schutten van Opoeteren in 1698.

In Opoeteren bestonden in 1622 drie schutterijen: de oude schutten, de jonge schutten en deze van Dorne. Dankzij de verkoop van een stukje gemeentegrond aan Thielman Cristols voor de prijs van 60 gulden Brabants, kon er een zilveren vogel worden aangekocht die aangewend kon worden door de oude én de jonge schutterij van Opoeteren. Aldus staat het te lezen in het oude gichtregister van de Schepenbank welk zich in het Rijksarchief in Hasselt (gichtnummer 9 van 1678 tot 1749, pagina 136 en volgende).

Bron: Utersjank (Heemkring Opoeteren, Jaargang 20, nummer 39, 2003).

Schutterij in Eisden?

Was er ooit een schutterij in Eisden (Belgisch-Limburg)?

In het boek van G. Dexters, "De heerlijkheid Eisden", wordt gewag gemaakt van een schutterij. Op 6 juli 1762 betaalde de schutterij 5 gulden cijns (twee delen aan 't Kapittel en één deel aan de pastoor) voor de heidegrond, geschonken door Willem van Meeuwen (Heer van Leut). Na de afschaffing van de schutterijen door de Fransen in 1796 werd deze schutterij van Eisden nooit meer heropgericht.

Ook in een akte van 21 mei 1614, opgesteld door Notaris G. Van der Heyden van Stokkem, is er sprake van een schutterij in Eisden.

Bron: Flor Vanloffeld, in: *Eisden*, van Scheetskoel tot Zandberg, Jaargang 1, nummer 2, 1984.

Kleine Brogel

Uit de "kaerte" van de schutterij in Kleine Brogel.

Beschermheiligen zijn de H. Maagd Maria en de Heilige Ursula, patrones van de parochie.

De leden zijn verplicht aanwezig te zijn op Pinkstermaandag, Sacramentsdag, O.L. Vrouw Hemelvaart en de feestdag van St.-Ursula.

Wie zijn wapen afvuurt tijdens de processie is strafbaar met een boete van vijf florijnen. Het geweer mag ook niet geladen zijn (boete ook vijf florijnen). Hij die in de kerk "klapt" (praat), betaalt drie patars.

Wie zich tot keizer schiet ontvangt twee goudflorijnen en hij heeft vrij drankgelag. Hij die zijn gildebroeder verwijt op een vergadering, wordt beboet met vijf patars. De tamboer zal op straf van afzetting de bevelen van de officieren uitvoeren. *Goedgekeurd door de prins-bisschop Theodoor van Beieren en baron de Breidbach op 9 juli 1749.* Uit "Limburg", jaargang 11, nummer 5, 1931.

Bedevaartvaantje

De bedevaartvaantjes zijn ontstaan aan het einde van de 15^e eeuw. Alhoewel deze vaantjes wat in onbruik geraakten, wordt er toch bij gelegenheid nog een nieuw vaantje gedrukt.

Met een vaantje dat in 1976 werd uitgebracht, herdacht Schuttersgilde "Den Crans" uit Antwerpen het feit dat in 1326 de toren van de Sint-Joriskerk, opgebouwd door toedoen van de oude voetbooggilde, werd ingewijd. Het ontwerp van Marc de Schrijver werd door graficus Piet Janssen uitgevoerd. Hierbij drukken we de voor- en keerzijde van het vaantje af.

Naast de kerk bemerkt men Sint-Kristoffel en Sint-Joris die een draak bevecht. Kruisboogschutters schieten op de in de toren uitgestoken "koningsgaai". Op de keerzijde staan de wapens van de "oude voetbooggilde" en van "Den Crans" alsmede het bekende Antwerpse handje.

Bron: Jan Gerits, in: *Ons Heem*, Jaargang 33, nummer 1, 1979.

Schutterspenningen

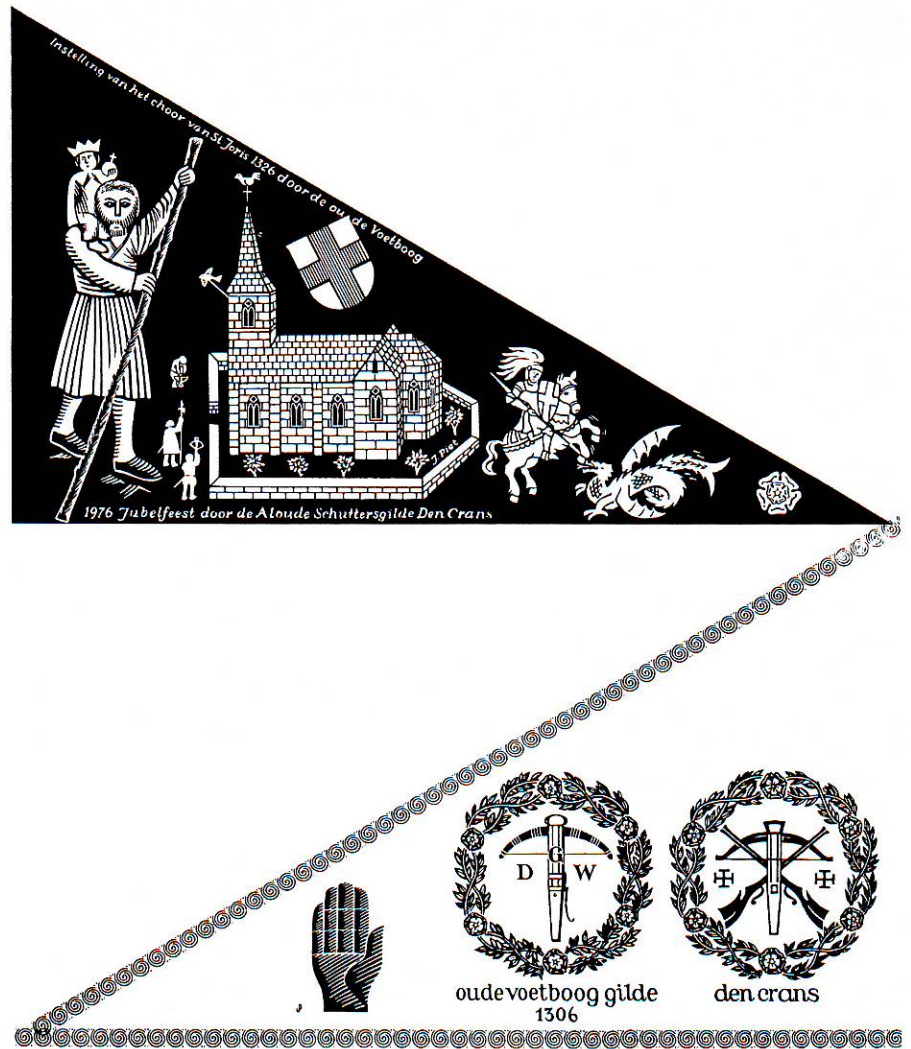
Er bestaan heel wat soorten penningen die voor velerlei doeleinden en gelegenheden werden aange- maakt.

De oude schuttersgilden presteerden verschillende diensten voor hun gemeenschap en ze namen deel aan verschillende optochten. Daarvoor werden ze soms beloond door het stadsbestuur, die dan speciale "schutterspenningen" uitreikte. Zulke penningen konden de schutters dan omwisselen voor wijn of geld.

De stad Utrecht gaf in 1619 zilveren wijnpenningen uit waarop een afbeelding voorkomt van schuttersattributen en in 1661 was er een penning die een waarde had van 12 stuivers.

De stad Leiden gaf aan zijn schutters loden penningen (waarde 10 stuivers), maar in 1646 waren het zilveren exemplaren met een waarde van ook 10 stuivers. Sinds 1507 ging er een jaarlijkse ommegang uit en toen kregen ook de andere deelnemers schutterspenningen. Bevelhebbers, burgemeesters en belangrijke personen kregen twee penningen. Sommige beambten kregen er één. In 1689 kregen de vier burgemeesters, de schout en de secretaris zelfs een 'gouden' schutterspenning.

Schutterspenningen werden ook in andere steden verspreid, zoals in Antwerpen, Leuven, Gouda, Den Bosch, Haarlem en Horn (zie afbeelding). De penningen van de schutterij van Haarlem waren in messing en voorzien van een inge- graveerd nummer.

Wie kan er ons inlichtingen en afbeeldingen van dergelijke schutterspenningen bezorgen?

Bronnen: Teleac, *De Geschiedenis van het Geld*, Amsterdam, 1992, pagina's 168-169.

Jac. Wijnands en Piet Spee, *Horn-Horn-Häör*, Horn, 1989.

Schutterszegels

De oude voet- en handbooggilden uit Tongeren hadden zegels welke wij hieronder afdrucken en van enige uitleg voorzien. Kenden onze buksschutters ook zulke zegels?

Dit is het zegel van de voetboogschutters welke een diameter heeft van 29 mm. In het midden bemerken we het Luikse perron en rechts O.L. Vrouw van Tongeren met driu ventros en kindje.

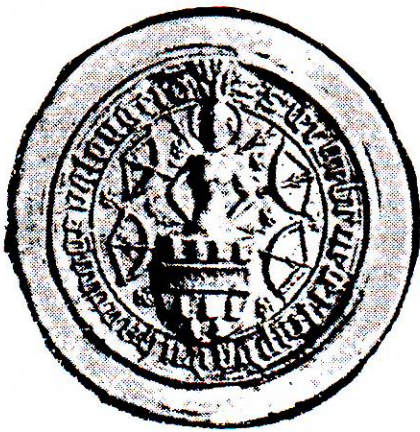

Zilveren schutterspenning uit Horn (30 mm doorsnede) uit de 17e eeuw. Schutterij St.-Martinus Horn werd opgericht in 1558.

Links een paalsgewijs geplaatste kruisboog. Het randschrift: S. DES (ARBALESTRIE) R DE TONGRES. De patroonheilige van de gilde was O.L. Vrouw en pas later St.-Joris.

Zegel der handboogschutters met een diameter van 35 mm. Waarop het schild van Tongeren voorkomt met daarboven een naakte St.-Sebastiaan met boven het hoofd een bladerbos. Aan weerszijden twee pijlen en twee uitgerekte en met pijlen beladen geladen handbogen. Ook 4 vijflobbige bloemen. Het randschrift: S. DER GEBRUERDERSCHAP VA(N) DEN HANDBOGE(N) VA(N) TONGEREN(N).

Bron: Henri Balien in: Het Oude Land van Loon, Jaargang 3, Aflevering 8, 1948.

Kruisboog op insigne

Het insigne dat een kruisboog voorstelt is gemaakt in tin, heeft een hoogte van 53 mm en een breedte van 47 mm. De voetbeugel is afgebroken en ook het trekmechanisme is maar gedeeltelijk bewaard gebleven. Het betreft mogelijk een trofee uitgereikt op een schuttersfeest. In Raversijde (West-Vlaanderen) zijn er meerdere Middeleeuwse insignes gevonden; sierspelden, hangertjes uit de periode midden 13^e tot de late 14^e eeuw.

Op de plaats werden sedert het begin van de 20^e eeuw dergelijke vondsten gedaan. Wie weet meer over deze kruisboog?

Verkoop schutterszilver uit Maaseik

In uitvoering van de ordonnantie van 7 juni 1780, sluit de stad Maaseik op 17 september een transactie met de weduwe Servaes Beckers uit Maastricht. Deze brengt haar 343 gulden op. De dame wordt eigenaar van: "een quantiteit vogelplaeten met den vogel, het wagt alles te samen drij en tagetigh ons." Zo verdwenen artefacten van onschatbare waarde voor de stad, maar men schaamde zich daar niet voor. Aldus bericht Raymond Driessen, in: De Maaseikenaar, jaargang 35, nummer 2, 2004.

Schutterij St.-Sebastiaan As

In De Rode Leeuw heeft men het over de zilveren vogel met jaartal 1644 en de gildenvlaggen uit 1923, 1930 en 1960. Dan volgen nog enkele bijzonderheden en tenslotte een opsomming van het bestuur, de ledenlijst en de lijst der koningen sedert 1958. Er is ook een verwijzing naar het boek van Leo Roosen dat verscheen in As in 1987. Lucien Penders, in: De Rode Leeuw, VVF-Limburg, nummer 1, 2004.

Schutterij van Houthalen

De schuttersgilden bestonden al voor de oprichting van de schansen. Van de Lillose gilden is er een vermelding in mei 1599 "vander schuttencamer te Lyelen" en in november 1698 wordt gesproken van "de Sinte Cattelijnschutters". Tenhaagdoren had ook zulke vereniging "In 1708 moest Tijs Hollenders voor de rechter verschijnen omdat hij molenaar J. Claes met een mes in de rug had gestoken na de vergadering van de gilde." Vermoedelijk in het Dorp waren Die camer-gesellen van Sint Blasius Camer gevestigd waarvan Jan Gijbels koning was in 1714. Uit burgemeestersrekeningen van 1700 blijkt dat in aanwezigheid van graaf Jan Frederik van Autel, eigenaar van de heerlijkheid Vogelsang, naar de vogel geschoten had en er werd voor 40 gulden bier verteerd. J. Mertens, Geschiedenis van Houthalen, Houthalen-Helchteren, 1983.

Kruisboog op insigne.

De schutterijen van Peer

Ooit waren er in Peer niet minder dan vier schutterijen, waarvan twee in het centrum: St.-Sebastiaan en St.-Trudo en twee op den buiten: St.-Lambrechts in Linde en O.L. Vrouw voor Molhem, Bokt en Peers-hasselt. Over de gilde van O.L. Vrouw weet men maar weinig al komt ze wel geregeld voor in de gichtregisters.

De schutterij van St.-Sebastiaan werd ook wel de Oude Schutterij genoemd. Ze heeft een "caerte" (reglement) uit 1604 (oorspronkelijk of een vernieuwing?). De gilde mocht maar 55 leden tellen en meestal waren dat oudere welgestelde burgers die er deel van uitmaakten.

St.-Trudo, de Jonge Schutterij, had een reglement uit 1609, vernieuwd in 1646.

Het reglement van St.-Lambrechts werd in 1660 goedgekeurd door Don Carlos van Gavere.

De nieuwe graaf van Peer, Albert Jozef van Arberg, keurde de drie reglementen nog eens goed in 1705.

Alleen inwoners van Peer konden lid worden en ze moesten zich aanmelden bij de dekens van de gilde. De nieuwe gildebroeder werd gedoopt (met bier vermoedelijk). In Peer mochten geen vrouwen toetreden tot de schuttersgilden. Om de gilde te verlaten moest men dat doen tijdens het vogelschieten en 6 stuivers Brabants betalen bij de Oude Gilde en 10 bij de Jonge Gilde.

De hoofdman van de gilde was de kapitein, een functie voor het leven. De kapitein had een luitenant die een speer als wapen droeg. De functie werd aan de meest biedende toegewezen. Zo ook bij de vaandrig. De kapitein en de vaandrig kregen jaarlijks twee paar handschoenen. De twee dekens vervulden de functie van secretaris en penningmeester; ze werden jaarlijks gekozen.

De koning was de held van het jaar; hij was vrij van gelag en hij moest op O.L. Vrouw-Geboortedag een schild aan de breuk hangen van minstens 10 stuivers Brabants. Wie twee achtereenvolgende jaren de vogel afschoot was "dobbelt koning" en wie drie achtereenvolgende jaren de vogel afschoot mocht zich keizer noemen.

Tijdens de kermis gingen de schutterijen in de processie met hun geweer, vendel en trommel. De koning moest een halve stuiver offeren. Er werd ook geparadeerd op de Markt waar aan vendelzwaaien werd gedaan, trommels roffelen en schieten met los kruut. Dan volgde een eetmaal en daarna werd er plezier gemaakt en gedronken. Tijdens de tweede kermisdag was er een hoogmis voor de overleden schutters. Ook Pinksteren was een feestdag.

De reglementen registers van de schutterijen kan men terug vinden in het Rijksarchief te Hasselt.

Schutten beschutten

Reeds voor de algemene dienstplicht waren er in steden en dorpen schutten die de bewoners moesten beschermen tegen gevaar.

In het Prinsbisdom werd de dienstplicht ingesteld voor mannen van 18 tot 59 jaar welke een landelijke militie vormden; de "huyslieden". Zij traden in 1648 op tegen de Lorrenen op de bewuste Sint-Niklaasdag. Nadien traden ze nog maar zelden op ter verdediging van het land.

Voor wat Peer betreft is het onderscheid tussen huislieden, schutters of schutten in dienst van de stad en gildenbroeders of schutterijen nog niet geheel duidelijk.

Een incident tussen St.-Trudo en de rederijkerskamer

Dat gebeurde met de kermis in Peer in 1721. Na het opvoeren van een toneelstuk op de markt werden ze tegengehouden door Mathijs Aechten en andere leden van de St.-Trudogilde.

Aangezien de schutters de gewoonte hadden de eerste twee kermisdagen te paraderen op de markt, vonden ze dat een inbreuk op hun privilege. Het bleef bij schelden, maar Mathijs Aechten viel Simon Petrus Coninx aan die de koning van Rome had gespeeld. Drossaard P.A. Van de Cruys legde een klacht nee bij de schepenbank. De uitspraak luidde dat de schutters het toneelspel niet mochten verstoren. Maar de volgende kermis kwam het weer tot een tumult dat pas eindigde toen een schutter twee van zijn vingers en zijn duim had afgeschoten. Weer diende de drossaard een klacht in. De afloop van dit proces is onbekend. Juul Stinnissen in: Geschiedenis van Peer, Peer, 1998.

Werner Smet.

HOOGTIJDAG BIJ SCHUTTERIJ ST.-ANDREAS MELICK

Bij Schutterij-Broederschap St.-Andreas Melick vonden op donderdag 20 mei (Hemelvaartsdag) twee belangrijke momenten plaats. 's Morgens was er het uittreden van het oude vaandel, gevolgd door het intreden en de inzegening van het nieuwe vaandel. 's Middags was het traditionele koningsvogelschieten met de kans op een nieuwe keizer.

Nieuw vaandel

Tijdens een plechtigheid, trad, met veel ceremonieel vertoon, vóór de St.-Andreaskerk in Melick, het 45 jaar oude vaandel uit. Het nieuwe vaandel werd door oud-voorzitter Wiel Hendriks aan de voorzitter van Schutterij-Broederschap St.-Andreas Melick overhandigd. Voorzitter John Cox overhandigde het nieuwe bord aan de bordjesdrager. Deputaties van de schutterijen uit de Gemeente Roerdalen (St.-Sebastianus Herkenbosch en St.-Martinus Vlodrop) waren met hun vaandels en vlaggen naar Melick gekomen om de ceremonie van schutterij St.-Andreas Melick luister bij te zetten.

Het nieuwe vaandel is gemaakt van synthetische zijde. Sommige delen van het vaandel zijn in de lengte geknipt, andere in de breedte. Hierdoor verandert het vaandel voortdurend van kleur. De afmetingen van het vaandel zijn 1,80 x 1,40 m, de kosten bedroegen € 4500.

Het oude vaandel is gestreken, aanstonds zullen het nieuwe vaandel, het bordje en het doek door Pastoor Prins worden ingezegend.

De band die schutterij St.-Andreas Melick heeft met de Katholieke Kerk wordt al in 1632 vermeld. Schutterij St.-Andreas onderstreepte haar band met de Katholieke Kerk destijds door de schutterij ook als broederschap te laten fungeren. De broederschap wordt al in 1533 genoemd.

Om de band tussen Schutterij-Broederschap St.-Andreas en Katholieke Kerk opnieuw te onderstrepen, werd het nieuwe vaandel tijdens een plechtige H. Mis, die opgedragen werd door pastoor Prins, officieel ingezegend. Het oude vaandel werd voor het altaar neergelegd.

Eveneens werd het nieuwe bordje van de bordjesdrager en een nieuw doek, beide met de voorstelling van St.-Andreas, ingezegend.

Het doek, gemaakt door het onlangs overleden lid Jes Dohmen, is nieuw en uniek in het Limburgse Schutterswezen en zal alleen bij speciale gelegenheden van de schutterij gebruikt worden.

De H. Mis stond geheel in het kader van de schutterij. De intentie van de H. Mis was voor de levende en overleden leden van Schutterij-Broederschap St.-Andreas Melick. Het Lyrakorps van de schutterij ondersteunde de H. Mis muzikaal. Verder voerden geüniformeerde leden van de schutterij diverse taken uit tijdens de H. Mis.

Na de H. Mis werden kamerschoten ten gehore gebracht. Beide vaandels werden vervolgens in optocht naar het Sjöttequartier gebracht.

Inmiddels heeft schutterij St.-Andreas Melick vier vaandels. Op het oudste vaandel staat St.-Andreas met ontbloot bovenlijf, op een volgend vaandel staat St.-Andreas met een bruin-rode baard en op het nieuwste vaandel staat St.-Andreas met een grijze baard.

Na 41 jaar een keizer?

De mogelijkheid bestond dat schutterij St.-Andreas, na 41 jaar weer een keizer in haar gelederen kon krijgen. In 2002 en 2003 wist John Cox (voorzitter) met welgemikte schoten het koningschap te verwerven. Zou het hem dit jaar weer lukken? Een grote groep belangstellenden, waaronder Burgemeester Offermans, woonden het vogelschieten bij.

De reglementen voor het koningsvogelschieten van Schutterij-Broederschap St.-Andreas Melick geven aan dat diegene, die zich drie achtereenvolgende jaren tot koning schiet, voor het leven keizer is. De schietvolgorde bij het koningsvogelschieten geschiedt bij loting. Om koning te kunnen worden bij Schutterij-Broederschap St.-Andreas Melick is daarom niet alleen maar schietmanskunst vereist. Vandaar dat er veel leden bij schutterij St.-Andreas zijn die hopen om ooit eens koning te mógen worden. Het keizerschap is iets waarvan men alleen maar kan dromen.

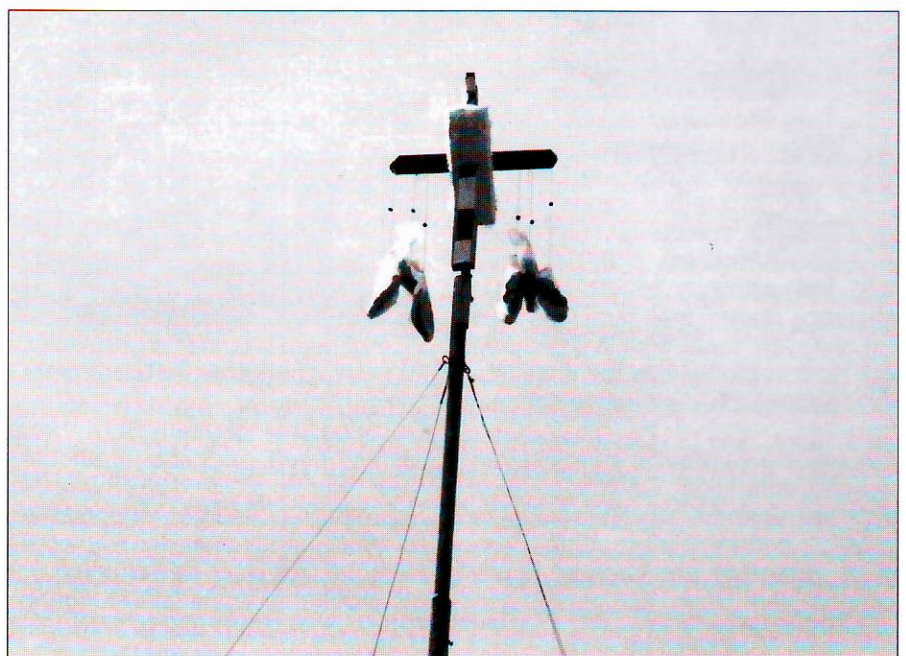

Doek geborduurd door Jes Dohmen-Erdkamp (†).

Voordat het eigenlijke koningsvogelschieten begon moesten eerst de britselen voor de jeugd naar beneden gehaald worden. Het britselschieten is een traditie (voor zover bekend) die alleen in Vlodrop, Herkenbosch en Melick van toepassing is. De traditie is al zó oud, dat geen enkele bakker het originele recept meer kent. Het verhaal gaat dat de Melickse schutterij rijk was en een speciaal soort brood liet maken voor de armen. Nu zijn het de kinderen die zich tegoed doen aan het suikerbrood.

Het koningschieten begon om 15.00 uur met 12 schutters in een opperbeste stemming. Naarmate de tijd vorderde, nam de spanning bij de schutters toe. Ofschoon elk schot van de schutters raak was, bleef de houten vogel zich krampachtig vasthouden. Uiteindelijk bevrijdde Har van Melick (voor de 4^e keer in 9 jaar) de vogel bij het 137^e schot. Geen nieuwe keizer dus in Melick, maar wel een nieuwe koning.

Wim Pijpers.

VENLO REUZENGROOT

Onder de titel "Venlo Reuzengroot" organiseerde het Akkermansgilde op 21, 22 en 23 mei 2004 in een feestpaviljoen in het Julianapark een grandioos feestweekend met tal van activiteiten.

Waarom een reuzengroot feestweekend?

In 2004 is het precies 250 jaar geleden dat de legende van de Venlose stadsreuzen Fluas en zijn Vrouw (die toen nog geen naam had!) beschreven werd. Er waren bij de Venlose drukker en uitgever Henricus Korsten in 1754 twee boekjes uitgegeven, waarin voor het eerst op uitgebreide wijze geschreven werd over de Venlose Stadsreuzen en hun voorgeschiedenis. En dat feit wilde het Akkermansgilde, dat het reuzenechtpaar in haar midden voert, niet ongemerkt voorbij laten gaan. Het werd gevierd met een reusachtige optocht door de binnenstad van Venlo.

Stichter van de stad

In 1754 gaf de Venlose drukker Henricus Korsten twee boekjes in het Nederlands en in het Latijn uit die de reuzen een nieuwe bestaansgrond verschaffen. De inhoud van beide boekjes is nagenoeg identiek. De auteur was anoniem en noemde zich een Keulse priester en "meester in de wijsbegeerte". In zijn boekjes werd de legende van Valuas en de vrouw en de stichting van Venlo uit de doeken gedaan. Deze reuzen zouden geleefd hebben in het begin van onze jaartelling. Valuas was "hoofdman der Bructeren", een Germaanse stam woonachtig op de rechteroever van de Rijn. Na een verloren oorlog trokken Valuas, zijn vrouw en de stam naar het westen. Zij vestigden zich aan de Maas op een vruchtbare plek, tegenover Blerick, die zij Venlo noemden. Beide echtparen werden na hun dood gecremeerd en hun as werd in twee enorme standbeelden vereeuwigd

boven op een berg. De Venlonaren lieten uit waardering voor de stichter van hun stad voor de twee reuzenpoppen Valuas en zijn vrouw een licht branden, waardoor de berg met de standbeelden de naam "Lichtenberg" kreeg. De reuzen moesten daarom niet als afgodsbeelden gezien worden, zo werd betoogd. Met godsdienst hadden de reuzen namelijk hoegenaamd niets te maken; ze werden met burgerlijke eer door de bevolking bejegend.

Reus gewerd uit processie

Het boekje werd echter vanwege een bepaalde reden uitgegeven en dat was omdat de bisschop van Roermond zich had gekeerd tegen het pronkvertoon tijdens de processie. Met name de reuzen moesten het ontgelden. Al in 1719 had de bisschop een brief naar het stadsbestuur geschreven om te bewerkstelligen dat de dansende reuzen de processie niet meer zouden storen of ophouden. Daarom werd in Venlo besloten dat de reuzen voor de stoet uit zouden lopen. Dat moest de bisschop van Roermond tevreden stellen. Mogelijk heeft zich na die tijd de vrijage tussen de reuzen en het Akkermansgilde voorgedaan, omdat deze schutterij traditiegetrouw aan de kop van de processie liep en daar nu dus samen met de reuzen optrok. Vóór die tijd wordt namelijk nergens gewag gemaakt over de achterban van de reuzen, terwijl er na die tijd sprake is dat het Akkermansgilde zich over de reuzen ontfermt. Vandaag de dag maken beiden onlosmakelijk deel van elkaar uit. Maar de verplaatsing binnen de processiestoet bleek niet voldoende voor de bisschoppelijke ijver om alle volkse en speelse elementen in de religieuze stoet te beteugelen. In 1747 trok de bisschop van leer tegen schutterijen die met hun paarden, trommen en fluiten en gewersalvo's afleiden van de godsdienstige intenties en in hetzelfde jaar deed hij de reuzen uit de Venlose processie verwijderen.

Goliath als Bijbels tafereel

Enkele jaren nadat de reuzen uit de processie verwijderd waren, verschenen dus de boekjes, waarin de afkomst van Valuas en zijn vrouw beschreven werd. Over de afkomst

van de naam Valuas valt niets met zekerheid te zeggen. Mogelijk was het een verbastering van "Goliath", die als Bijbelse figuur zeer goed in een processiestoet zou passen. Ook in diverse andere steden is sprake van Goliath-reuzen, die meetrokken in de processie. Logisch ook, want Goliath is afkomstig uit een Bijbels verhaal en was zelf een reus, die door de slimme Bijbelse David met zijn slinger verslagen werd. De figuur Goliath komt ook in andere (Vlaamse) steden voor en wordt al vroeg genoemd: zoals in de Heilig Bloedprocessie Brugge (1545), Dendermonde (1652) Geeraardsbergen (voor 1577), Hasselt (1499), Lier (1469), Nieuwpoort (1494), Oudenaarde (David en Goliath 1433) en de boetprocessie Veurne (David en Goliath 1598). In Venlo wordt de reus vanaf 1650 een enkele keer aangeduid met "Vulluijes" en voor het eerst in 1708 met Valuas. De naam Goliath bleef echter eveneens gehandhaafd. Ook de gezinsuitbreiding bij de reuzen was niet ongebruikelijk, zo blijkt uit diverse Vlaamse steden. Zo kreeg ook de Venlose "Goliath" een reuzin aan zijn zijde. Hier kon hij mee dansen en iets mee beleven. Het ondermijnde echter het authentieke karakter van de Bijbelse figuur: de vrouw van Goliath staat nergens te boek in de Bijbel. Na de verwereldlijking van de reus met zijn reuzin en hun verwijdering uit

de processie, was het dus tijd voor een nieuw imago: het werd de stichter van de stad, die herdacht en geëerd werd in de reuzenfiguur. Die moest bovendien wel getrouwd zijn om uiteindelijk voor al deze stedelijke nakomelingen te kunnen zorg dragen.

Valuas tijdens de kermis

De uit de processie verwijderde Valuas werd nu dus door het Akkermansgilde "geëxploiteerd". De reuzen traden steevast op tijdens de Venlose kermis. Sterker nog, een kermis zonder Valuas en zijn vrouw was geen echte kermis. Zo kregen de Akkermannen in 1818 van de burgemeester toestemming om ter gelegenheid van de kermis op zondag naar de vogel te schieten en met Valuas rond te trekken. Hoe ging zo iets in zijn werk? Rond het midden van de 19e eeuw hield het Akkermansgilde 's zondags voor de zomerkermis een optocht en het koningsvogelschieten. Op kermismaandag werd nogmaals door de stad getrokken en bij die gelegenheid liet men de reuzenpoppen voor de huizen van de stadsbestuurders eens flink dansen, terwijl ook het vaandel geslagen werd. In de aanvraag aan de gemeente werd dit in 1888 als volgt omschreven: de secretaris-gildemeester verzoekt het gemeentebestuur toestemming te verlenen om op kermismaandag "den optocht, met de af-

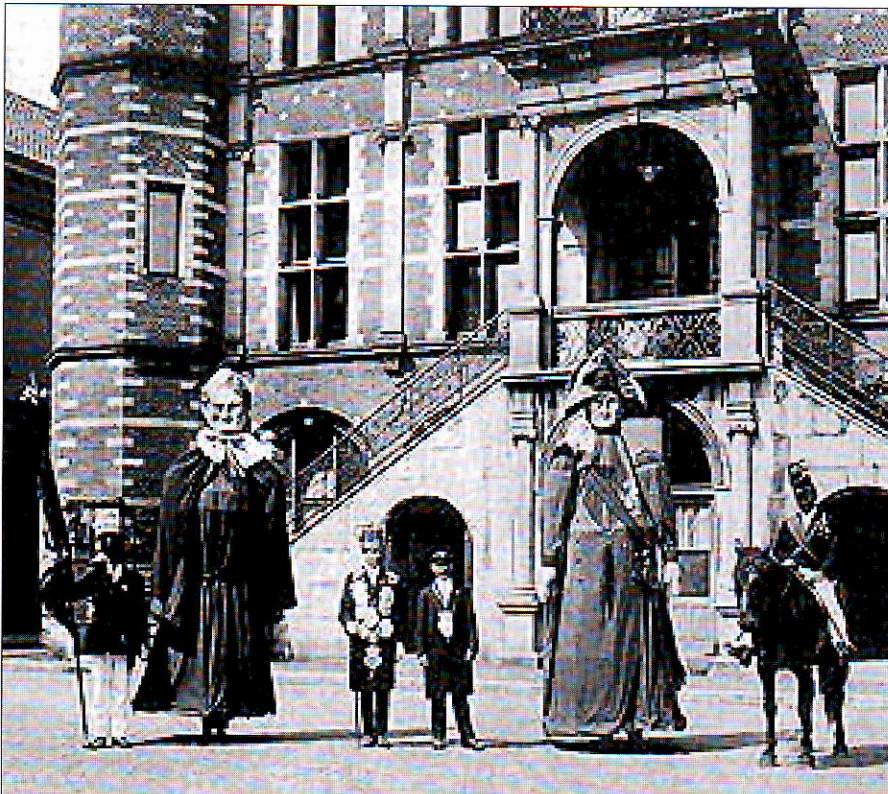
beeldsels der stichters van Venlo aan het hoofd, te mogen houden, zooals van ouds gebruikelijk was".

Reusachtig populair

En geen feest zonder dat de reuzen erbij waren. Uiteraard bij de jubilea van het Akkermansgilde. Dan liepen ze in stoet en dansten ze vrolijk hun walsje voor de ogen van het publiek. Met name Wilhelmina had bij haar bezoek aan de stad schik in de dansende reuzen (1895). Maar ook tijdens de Boerenbruiloft en als de Sint Maartensoptocht gehouden werd, dan waren de reuzen present. In de Carnavalsoptocht mochten ze niet ontbreken. Ja zelfs zijn de Venlose reuzen opgedoken tijdens de Roermondse winkelweek en ballondag (1933) en aan het folkloristisch feest ter gelegenheid van het slot van de Olympische Spelen in 1928 in Amsterdam. Bijzonder was ook die keer, dat Valuas en Guntrud voor de eerste maal na de Tweede Wereldoorlog door een in puin geschoten stad trokken. De tijd van weleer gloorde en gaf de mensen nieuwe moed met de heropbouw te starten. De naam Guntrud voor Valuas' echtgenote dook pas voor het eerst op in 1943 en is sindsdien ingeburgerd. De naam Valuas was al eerder populair en werd overgenomen door een krant (in 1830), een straat werd naar hem genoemd, evenals een hotel en een volleybalclub. Aldus mocht de legendarische stadsstichter zich in de belangstelling verheugen. Valuas leefde in aller harten, zozeer zelfs dat een naar de Missie vertrekkende priester enkele foto's op zijn reis mee wilde nemen, die hem aan zijn "stedje van plezier" zouden doen herinneren: een foto van de kerk waarin hij gedoopt was en een foto van het reuzenechtpaar.

De uitmonstering

De poppen van Valuas en Guntrud werden bijtijds vernieuwd, wanneer ze aan vervanging toe waren. Want door hun veelvuldig vertoon en door hun reusachtige omvang was hun kledij aan slijtage onderhevig. In 1841 verwelkomden in nieuw kostuum geklede poppen koning Willem II aan de poorten van de stad. Zo moest er in 1935 naar nieuwe kledij voor het reuzenkoppel worden omgezien. Er werd een prijsvraag uitgeschreven, waarbij de stadsbewoners de nieuwe kledij konden ontwerpen en in kleine poppen aanschouwelijk maken.

Van de vele inzendingen die het Akkermansgilde mocht ontvangen, werd een complete poppententoonstelling georganiseerd. En naar het winnende ontwerp werd de nieuwe outfit van de reuzen vervaardigd. Later kreeg het reuzenkoppel in de jaren '70 en recent in 2000 nieuwe kledij. Een aantal koppen van de reuzen en de poppen zelf, die niet meer gebruikt worden, werden als bruikleen aan het Goltziusmuseum - later Limburgs Museum - geschonken. De Akkermannen hebben als eregarde met hun reuzen ook menig buitenlandse reis ondernomen naar bijvoorbeeld reuzenfestivals. En zij waren op hun beurt geregeld gastheer voor internationale reuzen. In 1994 werd bij gelegenheid van het 400-jarig bestaan van het Akkermansgilde een optocht der titanen in Venlo gehouden.

Stadsreuzen

Dat de stad Venlo en het Akkermansgilde over reuzen beschikt, is wel bijzonder, maar niet uniek. Vooral in Zuid-Nederland, België, Frankrijk, Spanje en Portugal zijn er honderden stadsreuzen, waarbij één of meerdere personen uitgebeeld worden, die in het verleden (vaak al eeuwen geleden) een bepaalde historische betekenis hadden voor een gemeente of streek. Deze stadsreuzen worden tijdens festiviteiten in de gemeente of streek in optochten aan de bezoekers getoond.

Vaak worden de stadsreuzen begeleid door een muziekvereniging of volksgroep gekleed in historische kostuums. De figuren zijn soms wel tot 6 meter groot. De grote stadsreuzen staan op wiertjes en worden door de groepsleden geduwd. Maar er zijn ook stadsreuzen die door groepsleden gedragen worden, zoals de Venlose Fluas en zijn Vrouw. Het bezoek aan de reuzenoptocht in de binnenstad en alle optredens in het feestpaviljoen waren bovendien gratis toegankelijk.

Venlose reuzenstoet

Op zondag 23 mei trok de optocht vanuit het Julianapark door de binnenstad van Venlo. Voor het historische stadhuis op de Markt in Venlo vond een defilé van de reuzen plaats. Aan de optocht namen circa 30 groepen deel. De reuzengroepen komen uit Nederland, België en Frankrijk. Daarnaast zullen 6 fanfares en harmonieën uit de nieuwe gemeente Venlo voor de nodige muzikale inbreng zorgen. Bovendien namen de Bussenschutten uit Neer deel. Na de optocht bleven de stadsreuzen nog tot 18.00 uur op het feestterrein in het Julianapark staan, zodat het publiek de mogelijkheid had ze nog eens van dichtbij te bekijken en te fotograferen. De volgende reuzen namen deel: Valuas en Guntrud van het Akkermansgilde Venlo (NL) Totor Reus van Steenwerck (FR) Julius Cesar en Gemalin (B) Jas de Keistamper (NL)

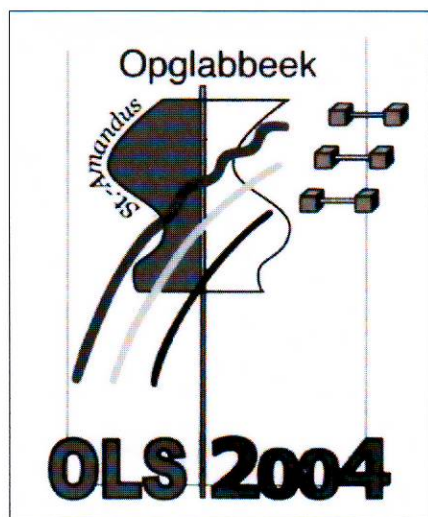
Kruishoutems Reuzengild (B)
 Reuzengilde "Greate Pier" (NL)
 Bergse Stadsreuzen (NL)
 Les Amis du Pére Hennepin (B)
 Reuzencomitee Overmere (B)
 St Martinus Losser (NL)
 Turnhoutse Reuzenclub V.Z.W. (B)
 Kluisenaar van Bolderberg
 Reuzengilde Oisterwijk-Moergestel
 Heukelom (NL)
 't Remunjse Reuzegilde (NL)
 Lucius Heerlen (NL)
 Genootschap Anneke Mossel (B)
 Les Amis de Fromulus met Jean Le Bucheron
 Breughelgroep Nieuwkerken (B)
 met Vader Breughel
 Gigantius Maastricht (NL)
 Fruitreuzen Sint Truiden (B)
 Markies Willem Bette & Markiezin
 Anne Marie D' Hornes (B)

Literatuur o.a.:

A.W.M. Bogers, *Geschiedenis van het Akkermansgilde* (Venlo 1994) 22-24 en 77-79.
 Renaat van der Linden, *Reuzen in Vlaanderen. Volksleven van vijf eeuwen*. (Aartselaar Antwerpen 1986).
 A.J. Flament en M.H. Michels, "Het huislieden- of akkermansgilde, of Broederschap en O.L. Vrouw in gen dael te Venlo", in: *De Maasgouw*, 16^e jg. (1894) 1-4, 5-8 en 9-11.
 J.J.M.H. Verzijl, *Inventaris van het Oud Archief van het Huislieden- of Akkermansgilde te Venlo* (Venlo 1933).
 Zie ook: www.akkermansgilde.com

OLS-2004-WEETJES STUURGROEP OLS

De stuurgroep wordt voorgezeten door burgemeester Benny Spreeuwers en ondervoorzitter Noël Casters. De onderscheiden werkgroepen hebben als voorzitter: Overheid, optocht en verkeer - Erik Paredis; Financiën en administratie - Peter Schreurs; Personeel - Jos Geebelen; terrein en techniek - Peter Spreeuwers; PR, sponsoring en communicatie - Michel Casters en Catering en evenementen - Marc Paredis. Het grootste gedeelte van de catering gebeurt in eigen beheer. Het frituren wordt uitbesteed. De prijs van de consumptie is € 1,10 - de inkom bedraagt € 3,-. Het secretariaat van de VZW OLS-2004 is gevestigd in de Kapelstraat 1 te 3660 Opglabbeek en is bereikbaar via telefoon 0032-89-810900 of fax 0032-89-810905.

Logo

Het logo is opvallend en historisch verantwoord: de kleuren blauw, grijs en zwart zijn het gemeentelijke herkenningsteken en ze geven de schietrichting aan, rood en wit geven het Limburgs karakter aan. Schutterij St.-Amandus zet het schietraam en de vlag in beweging.

Meer dan 100 verenigingen hebben hun medewerking toegezegd om het OLS-2004 te ondersteunen op de vele plaatsen.

Opplabbeek lijpt storm

Dit is de titel van de infokrant die door de vzw OLS-2004 wordt uitgegeven. In de linkerbovenhoek staat het embleem. De krant verschijnt in Opglabbeek en omgeving in een oplage van 4000 exemplaren.

In nummer 1 stelt burgemeester en stuurgroepvoorzitter Benny Spreeuwers dat Opglabbeek een echte schuttersgemeente is met drie schutterijen. Hij herinnert even dat Louwel in 1970 al een OLS organiseerde. Daarnaast staan twee foto's van het winnend zestal. Op pagina 2 wordt uitgelegd wat het OLS precies is; doelstellingen en weetjes. Op pagina 3 worden het logo, de situatieschets van de feestterreinen en het programma nader verklaard. Pagina 4 stelt dat sponsors welkom zijn en vertelt wie er in de stuurgroep en de verschillende werkgroepen zitten.

Het voorwoord van nummer 2 is van schutterijvoorzitter Noël Casters, die zijn bewondering en dankbaarheid uitspreekt naar zoveel vrijwilligers. Op pagina 2 heeft men het over de meer dan 1200 medewerkers. D'n Um komt aan bod op pagina 3, waarop men ook het OLS in cijfers weergeeft. De schutters en bezoekers worden warm gemaakt voor het Primusbier. Er wordt ook een promotiedag aangekondigd voor sportvedetten en lezers van Het Belhang van Limburg op 20 mei. De infokrant eindigt op pagina 4 met een stukje OLS-historiek.

Beide nummers zijn geïllustreerd met mooie kleurenfoto's. Het krantje is een goed promotiemiddel, net zoals de promo-auto, zoals dit ook in Kessenich bleek.

Programma 3 juli

Pontificale hoogmis en de feestelijke opening. Na afloop van de H. Mis zal op het feestterrein voor het eerst de Schuttershymne ten gehore gebracht worden.

De tekst van de Schuttershymne is van Pierre Huyskens en de muziek is van Nico Wind.

De uitvoerenden zijn het Koninklijk Roermonds Mannenkoor en Fanfare Het Katoenen Dorp.

Programma voor 4 juli

11.30 uur Ceremoniële opening
13.30 uur Vertrek optocht waarbij 164 schutterijen over een 1800 meter lange route zullen trekken. Achter de 10.000 meter dranghekken staan dan de toeschouwers opgesteld, de hoofdtribune staat aan de Ophovenstraat. Tevens aanvang van de nevenwedstrijden.

16.15 uur Aanvang korpsschieten
19.15 uur Aanvang kavelen

Programma 10 juli

10.30 uur Aanvang kavelen
De uitreiking van D'n Um vindt plaats één uur na het winnende schot.

Meer en actuele informatie over het OLS-2004 vindt U op de website www.ols2004.be. De website wordt regelmatig bijgewerkt.

Werner Smet.

"Winnaarshoekje" in het Limburgs Schutterijen Museum.

TOPSPORTERS TE GAST IN OPGLABBEEK

OLS-winnaar St.-Amandus Opglabbeek organiseerde op 20 mei (Hemelvaartsdag) een schietmiddag waaraan werd deelgenomen door drie viertallen, bestaande uit topsporters uit Belgisch-Limburg, te weten de voetballers van Racing Genk, de volleyballers van Maaseik en de basketballers uit Bree. Het vierde deelnemende team stond onder aanvoering van burgemeester Benny Spreeuwers van Opglabbeek en hij werd o.a. vergezeld door de peter van het OLS, Zef Vergoossen (voetbalcoach van o.a. Roda JC en Racing Genk). Zef Vergoossen kwam via een medewerker van Racing Genk in contact met de OLS-organisatie in Opglabbeek en was vereerd om als peter (ambassadeur) zijn medewerking te verlenen aan het grote schuttersfeest op zondag 4 juli aanstaande. Vergoossen is afkomstig uit Hingen-Echt en daar was hij al van jongs af aan fan van de schutterij Wilhelmina Hingen. (en nog steeds). Volgens de voetbaltrainer is het schutterswezen een afspiegeling van de vriendschap tussen Limburgers en behoort het absoluut tot het grote culturele erfgoed dat onze provincie rijk is. Voor de schutters bestaan er geen grenzen, aldus de coach. Maar dat een schuttersfeest ook bij niet-Limburgers in de smaak valt blijkt wel uit het feit dat ook de trainer van eredivisie-voetbalclub Heerenveen Foppe de Haan (een echte Fries in hart en nieren) al heeft genoten van onze schutterscultuur, aldus Vergoossen. Vital Heijnen (speler van volleybalclub Maaseik en het nationale team van België) is afkomstig uit Rotem en zodoende ook bekend met het fenomeen schutterij. Heijnen ziet het als een goede promotie voor het schutterswezen dat topsporters hun medewerking verlenen aan een dag als deze in Opglabbeek. Andere sporters vonden het een interessante afwisseling van hun normale trainingsritme, maar moesten toegeven dat ook het schieten met de zware buks topsport is. Wat de meesten vooral opviel was de concentratie die nodig is om de bôlkes af te schieten. Ondanks hun grote lichaamslengte van gemiddeld 2 meter (zij konden de bôlkes bijna van de hark plukken) moesten vooral de basketballers uit Bree ervaren dat het scoren van een drie-

Burgemeester Spreeuwers in gesprek met trainer Zef Vergoossen.

punter voor hen makkelijker is dan een schietwedstrijd winnen. Zij werden dan ook eervol vierde. Grote winnaars van de Topsportdag 2004 in Opglabbeek waren de schutters uit het team van burgemeester Spreeuwers en Zef Vergoossen. Zij wisten de meeste treffers te laten noteren. Met name de score van Johan Rooijackers (van Quatro Bree, basketball) was uitzonderlijk. Hij wist alle 24 schoten om te zetten in een treffer. Een transfer naar schutterij St.-Amandus Opglabbeek is dus aanstaande (mits de transfersom niet te hoog is). Bij de prijsuitreiking voorspelde Zef Vergoossen dat d'n Um dit jaar zeker weer naar Nederland gaat verhuizen (en hij voorspelde voorzichtig dat zijn heimelijke tip Wilhelmina Hingen is).

Burgemeester Spreeuwers verklaarde dat St.-Amandus én Opglabbeek klaar zijn om op 4 Juli de duizenden schutters en tienduizenden toeschouwers te ontvangen. Spreeuwers: "De organisatie is er klaar voor, het feestterrein ligt er uitstekend bij. Nu nog een prachtige zonnige dag en men kan zich in Opglabbeek gaan opmaken voor een uitstekend OLS. De organisatie is er in geslaagd 1140 vrijwilligers (afkomstig uit ca 100 verenigingen) te vinden die zullen zorgen voor het welslagen."

Het talrijke publiek dat op Hemelvaartsdag op het schietterrein van Sint Amandus Opglabbeek is in ieder geval getuige geweest van een geslaagde promotiedag.

Thimo Zegers.

**De redactie van het
Limburgs Schutterstijdschrift
wenst alle deelnemers
aan het OLS-2004
veel succes.**

ADRESWIJZIGINGEN

- 0015 Wijziging secretariaat Normencommissie in: Debijelaan 2, 6006 NN Weert. Tel. 450520 (Hub Kremers). E-mail: jhb.kremers@tiscalili.nl.
- 0023 Opnemen: Secretariaat VZW OLS-2004, Kapelstraat 1, 3660 Opglabbeek. Tel 0032-89-810900, fax 0032-89-810905. E-mail: secretariaat@ols2004.be, website: www.ols2004.be.
- 0040 Doorhalen alles na Limburgs Schutterstijdschrift.
- 0041 Opnemen: Secretariaat Stichting Limburgs Schutterstijdschrift, Zwarte Graaf 10, 6439 BB Doenrade (Henk Smeets). E-mail: Henk.Smeets@essent.nl.
- 0055 Opnemen: Secretariaat Zuid-Limburgs Schuttersfeest 2004, Lemoen 15, 6245 PG Eijsden
- 0218 wordt vacant, genoemde vereniging is nu lid van andere schuttersbond.
- 0220 Toevoegen website Schutterij-Broederschap H. Kruis Grevenbicht: www.heiligkruis.nl.
- 0222 Toevoegen bij secretariaat St.-Lambertus: GSM 06-25383372 en e-mail: tonitadreissen@hetnet.nl.
- 0300 Toevoegen internetadres Kantonnale Schuttersbond Eendracht Maakt Macht: <http://emm.tiscaliweb.nl>.
- 0332 Secretariaat St.-Margaretha Ittervoort wijzigen in: Lobeliastraat 39, 6014 BV Ittervoort. Tel. 0475-566180 (Cath. Van de Rieth). E-mailadres: cath.vanderieth@planet.nl.
- 0402 Wijziging secretariaat St.-Eligius-Juliana Schinveld in: De Leuper 41, 6451 JD Schinveld. Tel. 045-5259585 (H. Beckers). E-mail: st.eligius-juliana@wanadoor.nl.
- 0404 St.-Gertrudis Amstenrade: Aanvullen met e-mailadres nkouwenberg@home.nl.
- 0406 Adres secretariaat St.-Gregorius de Grote Brunssum wijzigen in: Wilhelminastraat 18, 6441 AE Brunssum. Tel 045-5251507 (Jacqueline Franken). E-mail: frankenjanssen@planet.nl.
- 0408 Secretariaat St.-Hubertus Schaesberg wijzigen in: Prins Bernhardstraat 7, 6373 KJ Landgraaf (Wiel Milder). E-mailadres: wj.milder@home.nl.
- 0516 St.-Hubertus Kessel: Toevoegen e-mailadres angela.verstraeten@home.nl.
- 0520 Wijziging secretariaat St.-Jan Grubbenvorst in: Burgemeester van Leentstraat 96, 5971 AK Grubbenvorst. Tel. 077-3662801 (Hans Sijbers). E-mailadres: hans.sijbers@home.nl.
- 0538 Secretariaat St.-Urbanus Belfeld wijzigen in: Wilminastraat 30 5951 BW Belfeld. Tel. 077-4752079 (Hans Geraads). E-mailadres: urbanus@club.tip.nl.
- 0716 Opnemen: St.-Joseph 1886 Koningsbosch. Secretariaat Koningsplein 24, 6104 BK Koningsbosch. Tel. 0475-302787 (Mevr. A. van Egdome).
- 0808 Wijziging secretariaat St.-Anna Merum in: Hoofdstraat 2, 6049 EB Merum-Herten. Tel. 0475-332208/06-55105150 H.G.P. Fonteyn). E-mail: cafe.zaal.de.schuur@wanadoo.nl.
- 0930 Secretariaat St.-Sebastianus Mechelen wijzigen in: Hilleslagerweg 52, 6281 AG Mechelen. Tel. 043-4551744. E-mail: stsebastianus@planet.nl. (Hub Kockelkoren).
- E-mailadres redactielid Drs. Luc Wolters wijzigen in: Luc.wolters@hetnet.nl.

NIEUWE VRIENDEN VAN HET LIMBURGS SCHUTTERSWEZEN

T.W.H. Aerdt Helden; Akzo Nobel Functional Chemicals BV Herkenbosch; A. Andersson Voerendaal; Apotheek Baarlo-Maasbree BV Baarlo; Apotheek Kerkrade West BV; Mevr. L. van der Auwera Bree; G.H. Baetsen Haelen; H.H.G. Beckers Susteren; Restaurant De Beukelaer Roggel; J. Beurskens Baarlo; Boshotel Vlodrop Utrecht; Mevrouw Debie Noorbeek; L.J.G.M. van Duijnhoven Kinrooi; Drs. E.W.J. Ficken Maasbracht; Gemeente Stad Peer; Mr. R.Th.J.M. Heterschijt; A.P. van Hoef Weert; Mevr. E. Hogenhuis-Koeneman Kanne; Drs. H.W.M.J. Houben Thorn; Janssen Bouwgroep BV Blerick; drs. A.H. Jenniskens Maastricht; F. Kemenade Helden; E. Kerkhofs Gruitrode; Fysiotherapie R. Knobben St.-Odiliënberg; J.W.G.M. Loyson Wijlre; Metaalketen Zuid BV Venlo; P.P.G. Nelissen Heerlen; Novitas Notariaat Helden; Nuon Power BV Haelen; A.C.J. van Ophoven Herkenbosch; J.H.L. Petit Voerendaal; Mevr. Mr. M.F.A.M. Poolen Holtum; Ir. G.J.M. Prieckaarts Meerssen; T.J. van Rensch; E. Roussard Kinrooi; L.P. Salet Maastricht; H. Scheres Echt; J.G. Schinges Reuver; W.A.J. Schrijen Heerlen; M. de Schrijver Antwerpen; H.T.G. Slevens Hunsel; F.W.E. Smeets Baexem; H.G.M.G. Smeets Doenrade; L.M.A. Smeets Voerendaal; Mr. J.A.C. Smits Buchten; T.H.C.W. van Spijk Venlo; Café-Dancing de Sport Eys; Drs. J.J.E. Thijssen Kerkrade; Hotel restaurant Valuas Venlo; Optiek Jan Vos Echt; Restaurant De Waever Heythuysen; F.A.G. Walraven Sittard; P.H. Wolters Herkenbosch;

ONDER DE SCHIETBOOM

OLS-2002

De organisatie van het OLS in Ellikom heeft € 2000 geschonken aan het Rode Kruis. Hiermee wordt de bouw van een nieuw lokaal gerealiseerd. Het is een heuglijk feit te mogen vaststellen dat het batig saldo van het OLS goed wordt aangewend voor het algemeen welzijn!

SCHUTTERS- HUWELIJK EYS

In Eys vond het schuttershuwelijk plaats tussen Suzanne Grooten en Ralph Maassen. Suzanne is de dochter van oud-voorzitter Ben Grooten en is met haar zus en broer actief geweest in de drumband van schutterij St.-Sebastianus Eys. Inmiddels is ze samen met haar vriend en thans echtgenoot Ralph uit Roosteren druk doende de doktersopleiding en de co-schappen hiervoor af te ronden.

Bij gelegenheid van het koningschap van vader Ben in 2002 trad Suzanne voor het voetlicht als koningin. Bij gelegenheid van het huwelijk op 22 november lestleden vormde de schutterij aan de kerk van Eys een erehaag. 's Avonds was een delegatie present tijdens de receptie te Roosteren, alwaar het jonge paar zich heeft gevestigd.

PRINS BERNHARD CULTUURFONDS I

Het Prins Bernhard Cultuurfonds (PBCF) hanteert aangepaste criteria omtrent de aanvragen van subsidie bij gelegenheid van het vieren van een jubileum.

De voor het PBCF erkende jubilea zijn een bestaan van 10 jaar, 25 jaar, 40 jaar, 50 jaar en boven de 50 indien deelbaar door 25: dus 75, 100, 125, 150 jaar enzovoort. Bij gelegenheid van een erkend jubileum is een bijdrage van het PBCF mogelijk wanneer het een bijzonder evenement betreft, waarvan de activiteiten liggen in het verlengde, van de eigen doelstelling van de vereniging!

Voorts is bepaald dat alleen jubilea van de moederverenigingen subsidiabel zijn, dus niet het eregilde van de schutterij of de stichting die het schuttersfeest organiseert, maar de schutterij zelf. Een hapje en een drankje bij welke gelegenheid dan ook, komen niet in aanmerking voor subsidie. Als regel geldt een bijdrage van 40% van de voor subsidie in aanmerking komende kosten met een maximum van € 1.000 bij gelegenheid van een 10-jarig bestaan. En bij gelegenheid van de overige jubilea geldt een maximum van € 2.500. Indien een jubileumactiviteit niet tot de eigen doelstelling gerekend kan worden (dus niet in het verlengde van de gewoonlijke verenigingsactiviteiten liggen), is een bijdrage van maximaal € 150 mogelijk. Vervolgens wenst het PBCF te benadrukken dat niet gesubsidieerd wordt wanneer de activiteit al heeft plaatsgevonden of de aanschaf reeds geschied is. De afrekening van de subsidie geschiedt uiteindelijk op basis van nacalculatie en na het overleggen van de betreffende facturen.

Prins Bernhard Cultuurfonds, Postbus 5700, 6202 MA Maastricht, www.cultuurfonds.nl

De erehaag van de schutterij bij gelegenheid van het huwelijk tussen Suzanne Grooten en Ralph Maassen.
Foto Kaldenbach Vaals, Pierre Bosch.

SUBSIDIES

Het Prins Bernhard Cultuur Fonds Limburg heeft de navolgende subsidies aan schutterijen uitgekeerd: St.-Oda Boshoven € 2000 t.b.v. buksen, 't Zandakker gilde St.-Jan Venray € 400 t.b.v. uniformen, St.-Michaël Ool € 2500 t.b.v. Jubileum 100 jaar, Akkermansgilde Venlo € 1500 t.b.v. Reuzenoptocht, St.-Martinus Vaesrade € 2000 t.b.v. buks en instrument, St.-Martinus Born € 850 t.b.v. keizersuniform, Bussen Schutten € 1750 t.b.v. uniformen, St.-Antonius & St.-Petrus Baarlo € 1600 t.b.v. buks, St.-Hieronymus Weert € 1050 t.b.v. buks, Kon. Schutterij St.-Sebastianus Gronsveld € 3850 t.b.v. instrumenten en uniformen, St.-Job Leuken € 1300 t.b.v. instrumenten, Kon. Schutterij St.-Sebastianus Gronsveld € 500 t.b.v. publicatie zilverwerk

KONINGSZILVER GRONSVELD

Wanneer eens in de vier jaar de grote bronk van Gronsveld trekt, is dat aanleiding voor een totale opleving van de schutterscultuur ter plaatse.

Doorgaans worden artikeltjes in het heemkundige tijdschrift gepubliceerd, tot vier jaar geleden een boekje met veel foto's en beschrijvingen van de "Groete Broonk" verscheen. Ook ditmaal gebeurt weer iets uitzonderlijks, namelijk een beschrijving van het koningszilver van de koninklijke schutterij St.-Sebastianus. In dit boek van circa 100 pagina's worden het volledige koningszilver, de zilveren vogels, de schuttekoper en de keurmerken van het zilver besproken. Ook worden interessante details over de koningen vermeld, die des te meer bijzonder zijn omdat in Gronsveld slechts eenmaal in de vier jaar de koningsvogel geschoten wordt en als dit gebeurt, er toch wel 100 mensen het koningschap ambiëren. De teksten zijn geschreven door mevrouw W.E.S.L. Keijser-Schuurman zilverdeskundige van het Rijksarchief Limburg, en door H.A.M. Huveneers (foto's) en E. Jaspars. Het boek zal € 12,50 (exclusief porto) gaan kosten en kan besteld worden bij: dhr. L. Bernards, Rijksweg 139, 6247 AD te Gronsveld, tel. 043-4087080.

ST.-JOSEPH BUCHTEN

Zaterdag 20 september 2003 lukte het Daan Neutgens, om bij het 154^e schot, voor de derde achtereenvolgende jaar de koningsvogel naar beneden te halen. Hiermee bezorgde Daan de Buchtense schutterij voor het eerst na ruim 65 jaar weer een keizer.

Zondag 7 maart j.l. werden Daan en Corrie Neutgens tijdens een stijlvolle Eucharistieviering als keizerspaar van schutterij St.-Joseph Buchten geïnstalleerd. De H. Mis werd gecelebreerd door pastoor Maessen van Buchten met assistentie van OLS-moderator pastoor Mutsaerts uit Nederweert. De muzikale omlijsting van de eucharistieviering werd verzorgd door de bla-

zers van de schutterij o.l.v. instructeur Lambert Evers met medewerking van het gemengd kerkelijk zangkoor St.-Catharina uit Buchten. Belangrijkste onderdeel van deze dialectmis was de installatie van de keizer. Uit handen van OLS-President Frans Wolters ontving Daan Neutgens de sabel. De keizersbreuk werd hem omgehangen door burgemeester Wim Dijkstra. Tenslotte overhandigde de heer Cyriel Lebens, namens beschermvrouwe L. Lebens-Rademakers, de keizerspet.

Een druk bezochte receptie en een keizersbal in het gemeenschapshuis besloten deze dag. De rondgang door Buchten kon geen doorgang vinden vanwege het slechte weer.

Daan en Corrie Neutgens na hun installatie als keizerspaar van St.-Joseph Buchten

SCHUTTERIJ MUSEUM

Behalve de in het vorige nummer van het tijdschrift verworven bruiklenen van het Limburgs Schutterij Museum, te weten: van Wim Pijpers, drie waskrijttekeningen over de schutterij, het koningspaar en het schieten. Van schutterij St.-Sebastianus Eys en familie Senden de keizerskledij van het keizerspaar Senden-Jahach (1950-2000) en van schutterij Koningin Wilhelmina Nieuwenhagen een 19e eeuwse schuttersbuks, zijn er bij gelegenheid van de inrichting van het winnaarshoekje in het museum nog enkele andere bruiklenen dan wel giften overhandigd: van schutterij St.-Martinus Holtum mocht het museum een schuttersbuks uit 1967 van het merk Dumoulin ontvangen. Het keizerspaar Scholtes van schutterij St.-Sebastinus Mheer bracht een keizerinnekleed mee, waarmee tijdens een recent schuttersseizoen diverse prijzen behaald zijn. En Alf Poell, lid van het SAS, bezorgde het museum eerder al de oorkonde en het gegoten zegel van het charter van d'n Um, dat in 1992 was ingesteld door Omroep Limburg en de Brand's Bierbrouwerij en voor de eerste keer overhandigd werd te Kelpen Oler. Eenieder nogmaals dank voor deze bruiklenen of giften. Met een collectie die telkens aangevuld kan worden, blijft het een levendig museum, dat van tijd tot tijd een andere aankleding kan realiseren.

VROUWEN NOG STEEDS TABOE

De introductie van nieuwe zaken (zoals de vrouw) heeft ook in ons gebied meer dan eens tot verhitte discussies geleid.

Binnen het Limburgse Schutterswezen zijn nu bij nagenoeg alle schutterijen en schuttersgilden alle barrières geslecht. De toelating van de vrouw onder de schietboom op het OLS is daarvan een overduidelijk bewijs.

Binnen de gilden van de Hoge Gildenraad der Kempen blijft voorlopig alles nog bij hetzelfde. In het verenigingsblad "De Knaap" was in december 2003 een artikel gewijd over de vrouw in het gilde. Aanleiding van de bespreking was het voorstel om ook vrouwen toe te laten voor de functies van hoofdman (voorzitter), koning en deken (hulpsecretaris) binnen de gilden.

Een van de nieuwe aanwinsten voor het museum was een zeer oude schuttersbuks van koningin Wilhelmina Nieuwenhagen. Schutters van deze schutterij - in het midden Jos Collaris - overhandigen de buks aan voorzitter Henk Vossen van het museumbestuur.

Van de 61 aanwezige gilden stemden maar liefst 27 gilden tegen het ingediende voorstel. Aangezien een twee-derde meerderheid vereist is, voor de wijziging van punten omschreven in het reglement van inwendige orde van de Hoge Gildenraad der Kempen, blijft het dus voor alle gilden verboden om vrouwen toe te laten tot de officiële functies van hoofdman, koning en deken. Als griffier (secretaris) kan de gilde wél een vrouw aanduiden.

DOPINGCONTROLES

Op 20 maart 2004 maakte de Vlaamse regering de bijsturing van haar dopingbeleid bekend. De dopinglijst werd aangepast aan deze van WEDA (Wereld Anti-Doping Agentschap). Eén van de wijzigingen betreft het verbod op alcoholgebruik tijdens de wedstrijden.

Vele recreatiesporters panikeerden reeds, maar de dienst Preventieve Gezondheidszorg van de Vlaamse Gemeenschap verduidelijkte dat het verbod enkel geldt voor de sportfederaties en clubs die via hun Vlaamse en Nationale bonden aangesloten zijn bij de internationale federaties. Onze schutters moeten zich dan ook geen zorgen maken. Zie ook: www.dopinglijn.be.

TAXZEGELS

Moeten er taxzegels op affiches in België?

Meerdere schutterijen gebruiken alerhande affiches om hun evenementen aan te kondigen. Op affiches kleiner dan 15 dm. moet géén taxzegel. Deze tussen de 15 dm. en 1 m. moeten voorzien zijn van een taxzegel van € 0,10 per affiche en op affiches groter dan 1 m. moet € 0,50 per m² aan taxzegels geplakt worden. Wie de regels niet naleeft, krijgt een boete van vijf keer de ontdoken belasting met een minimum van € 25.

Vrij van zegel zijn de aankondigingen van publieke vergaderingen met vormend doel van propaganda voor politieke, filosofische, religieuze, culturele en liefdadigheidsactiviteiten. Deze vrijstelling is enkel van toepassing als men de volledige opbrengst wegschenkt aan een goed doel. Vergeet ook niet de verantwoordelijke uitgever op het affiche te vermelden.

DE ERTESJIETER

Het OLS-2003 heeft ook veel impact gehad op de carnaval in Kessenich. Hieronder volgen enkele fragmenten uit de carnavalskrant.

Wiel Kruitwagen generaal van schutterij St.-Gertrudis Amstenrade.

In een goed gesprek tussen het bestuur en betrokkenen werd al gauw duidelijk dat Jan van Cep iets langer lid is dan André en omdat hij de rang graag wil gaan bekleden was het al snel een uitgemaakte zaak wie Wiel Kruitwagen zou gaan opvolgen. Jan treedt hierbij in de voetsporen van zijn vader Cep, die vóór Wiel Kruitwagen generaal was van St.-Gertrudis.

Met beloken Pasen is Jan in Amstenrade op het kasteel geïnstalleerd en daarna is er volgens traditie geschoten voor de nieuwe koning van schutterij St.-Gertrudis. Tegelijkertijd hebben de ereleden en donateurs ook voor een koningsschap geschoten en ook voor de leden van de harmonie was er een vogel gereserveerd. Commandant Harrie Leunissen is koning van schutterij St. Gertrudis geworden en gravin Leida de Marchant et d'Ansembourg, dochter van de beschermheer, heeft de vogel van de ereleden naar beneden gehaald. Ook bij de harmonie werd de wedstrijd door een dame gewonnen: Inge Geraedts was de gelukkige. Op de foto de nieuwe koning geflankeerd door Inge Geraedts (l) en gravin Leida.

MAAS EN KEMPEN

De voorjaarsvergadering van de Schuttersbond Maas en Kempen, vond plaats op 16 april in De Kemp te Opglabbeek. Eerst werden er een aantal reglementen goedgekeurd (huishoudelijk reglement, reglement bondsschuttersfeesten, schietwedstrijd op de bondsfeesten, uitkaveling erekruis, bondskoningschietsen en vrije schietwedstrijd).

Dan werd de situatie bij schutterij St.-Lambertus Molenbeersel belicht. De schutterij zal geen bekerwedstrijden, geen bondsfeest en zelfs geen LDS organiseren. Van hun druk programma blijft dus niets meer over. De beker der Maasvallei zal worden ingericht door Maasmachelen I, de beker Meester Creemers door St.-Anna Voorshoven, het geplande bondsschuttersfeest op 18 augustus komt te vervallen en het LDS-2004 zal door St.-Agatha Haelen georganiseerd worden.

Op 23 oktober zal er voor de trommelars een "play-in" worden georganiseerd. Ze kunnen 's avonds hun kunnen tonen tijdens de feestavond van de schuttersbond in Kinrooi in zaal De Vrijheidszonen.

Opgeroepen wordt om deel te nemen aan het Nationaal Koningsschietsen in Dilsen.

Aan de nieuwe statuten wordt gewerkt, deze zullen ter goedkeuring worden aangeboden op een bijzondere algemene vergadering.

Er is nogal wat te doen over de jeugd inzake het schieten met de zware buks. Mogen ze nu vanaf 12, 14 of 16 jaar schieten? Men is er nog niet helemaal uit en vraagt uitleg over de nieuwe wapenwet en

over de wetgeving over de schietstanden. Intussen schiet de jeugd met de karabijn.

Voorzitter Peter Ressen deed ook een oproep aan de verenigingen om werk te maken van hun statuten en van het dossier dat tegen het einde van dit jaar in orde moet zijn en moet toekomen op de rechtbank van koophandel. Hierna werd de vergadering gesloten.

Werner Smet.

SITTARD-GELEEN-BORN

Zaterdag 17 april organiseerde schutterij St.-Rosa de derde editie van het Gemeentelijk Kampioenschap Schieten voor schutterijen uit de Gemeente Sittard-Geleen-Born. De wedstrijd vond plaats op het schietterrein van schutterij St.-Jan Nieuwstadt.

Het werd een spannende strijd. Nadat alle zestallen hun 72 punten hadden geschoten, bleek dat Limbricht bleef steken op 70 treffers (en daarmee 3^e werd) en Geleen en Sittard met 71 treffers in de kaveling gingen. De kaveling werd geschoten op punten van 1 x 1 x 1 cm. In de tweede kavelronde miste een Geleens schutter, hetgeen betekende dat schutterij St.-Rosa voor de derde keer op rij de wisseltrofee wisten te winnen en daardoor definitief in hun bezit kregen. De schutters van St.-Rosa waren: Math Verheijen, Angeline Jeurissen, Ger Schaeken, Thimo Zegers, Zef Krutz en Jack Vrancken. In 2005 zal schutterij St.-Rosa gastheer zijn van dit intergemeentelijke schieten.

ST.-ROSA SITTARD

Onder een stralend zonnetje werd op 25 april het 15^e koningsvogel-schieten georganiseerd.

Nadat de schutterij eerst de schuttersmis in het dialect hadden bijgewoond en zich aansluitend tegoed hadden gedaan aan een Limburgse koffietafel, volgde de strijd om de koningstitel. Zoals bekend was Wiel Swinkels drie opeenvolgende jaren koning en thans keizer.

Na 116 schoten bezweek de vogel en mag de 16-jarige Kevin Verheijen zich koning noemen. Kevin wordt vergezeld door de eveneens 16-jarige Carola Cosemans. Carola is lid van de drumband.

Om de titel "burgerkoning 2004" streeden 16 kandidaten; Taxi-ondernemer John Geilen won.

VRIJWILLIGERS MUSEUM BEZOEKEN DELFT

Zoals geruime tijd aangekondigd, hebben de vrijwilligers van het Limburgs Schutterij Museum op donderdag 22 april de stad Delft bezocht en meer in het bijzonder het Legermuseum Generaal Hofer. Na

Het winnende zestal van schutterij St.-Rosa Sittard.

een voorspoedige busreis wachtte in het Legermuseum een ontvangst met koffie en gebak. Na een welkomstwoordje door de directeur, volgden de rondleidingen door het Museum onder deskundige leiding van conservator Frans Smits, die ook op de Limburgse Schuttersdag van krijgshistorische kennis blij gaf. Hierbij kon niet alleen kennis worden genomen van de vele wapen en uniformen, die in de loop

van vele eeuwen hebben bijgedragen aan de Nederlandse krijgsmacht, maar werd tevens toegelicht hoe exposities opgebouwd en ingericht zijn, waarbij het Legermuseum haar kennis en kunde ter beschikking wil stellen. Na een gezamenlijke lunch werd Delft verkend door een bezoek aan het museum Prinsenhof, waar Willem van Oranje gewoond heeft en vermoord is of aan de beide kerken: de oude kerk waar die zaterdag het huwelijk tussen prins Johan Friso en Mabel Wisse Smit plaats zou vinden en de nieuwe kerk, met het praalgraf van Willem van Oranje en de grafkelder van de Oranjes. Moe maar voldaan en met vele nieuwe indrukken keerden de museumvrijwilligers 's avonds terug in Steyl.

PERSOONLIJK KAMPIOENSCHAP

Op zaterdag 24 en zondag 25 april werden de persoonlijke kampioenschappen gehouden van de OLS-Federatie bij schutterij St.-Urbanus Maasniel. Het aantal inschrijvingen bedroeg 299, niet opgekomen waren 30 personen. Bij de jeugd waren er 20 inschrijvingen, hier was één persoon niet opgekomen.

Vrijwilligers museum bezoeken Delft. Foto: Herm Gommans

Schutterij St.-Andreas Melick werd voor het begin van de wedstrijd uitgesloten van verdere deelname vanwege een geconstateerde inbreuk op de reglementen (buks inschieten op restanten van stokjes). Na drie ronden op blokjes van 1½ x 1½ x 1½ cm, bleven nog 203 kaarten in wedstrijd, waarvan 14 jeugd. Om 20.15 uur is in overleg met de organisator de wedstrijd gestopt, na 102 schoten (jeugd 51) en met nog 48 kaarten in wedstrijd, waarvan twee jeugd.

Zondag om 10.00 uur is er verder gegaan met de kaveling; het tempo lag behoorlijk hoog. In enkele ronden werd het aantal overblijvende deelnemers gehalveerd. Nadat de zon achter de schietbomen verdwenen was, daalde het aantal misers. Even voor de middagpauze viel de beslissing bij de jeugd. Er waren 85 schoten nodig om de winnaar te kennen.

Om 12.30 uur werd een pauze ingelast van 45 minuten om de organisator de gelegenheid te geven nieuwe harken te plaatsen en de schutters de gelegenheid te bieden de inwendige mens te versterken. Om 20.45 uur viel de beslissing na 643 schoten.

Uitslag Jeugd

- 1 Maarten Pannemans, Meeswijk, 85 punten
- 2 Marjolein Stinkens, Beek, 84 punten
- 3 Danny Bongers, Posterholt, 38 punten

Uitslag 16 +

- 1 Eric Steffanie, Wessem, 643 punten
- 2 Karlo Janssen, Koningsbosch, 642 punten
- 3 Jean Plessers, Ellikom, 619 punten
- 4 Pascal Paredis, Opglabbeek, 438 punten
- 5 Roy Willems, Nattenhoven, 432 punten
- 6 Nicole Ketelbuters, Bochoolt, 406 punten
- 7 Mathieu Verslegers, Bochoolt, 384 punten
- 8 Johan Kessels, Wessem, 355 punten
- 9 Wiel van Leuken, Boshoven, 324 punten
- 10 Peter Kneepkens, Nederweert, 316 punten

Algemeen: Het was een prima georganiseerd Persoonlijk Kampioenschap, waarin vlot geschoten werd. De weersomstandigheden waren prima, al zal de zon toch wel voor een misser gezorgd hebben.

De weinige klachten die gehoord werden, gingen vooral over het verouderde schietmateriaal, dat eigenlijk aan vervanging toe is. Maar door de aanleg van de A 73 zal St.-Urbanus Maasniel binnen afzienbare tijd geen gebruik meer kunnen maken van dit schietterrein en dan is het logisch dat hier geen investeringen meer gedaan worden. Overigens werden de klachten meteen opgelost, zodat de wedstrijden zonder problemen konden doorgaan. Schutterij St.-Urbanus Maasniel verdient een pluim door deze organisatie.

ST.-SERVATIUS RAAM

Op 30 april had in het schutterslokaal van deze schutterij een expositie plaats onder de titel "70 jaar terug in de tijd". Ze behandelde over de unieke samenwerking tussen Schutterij en Brouwerij in de afgelopen 70 jaar. Brouwerij Sint-Jozef uit Opitter zorgde er al die tijd voor dat de schutters van Raam, leden van gastschutterijen en hun sympathisanten geen tekort aan bier en frisdrank hadden. Na de opening was er een traktatie en een gezellig samenzijn zoals in grootmoederstijd met consumpties aan prijzen uit grootmoederstijd.

CIRCULAIRE SCHIETLAWAAI

Staatssecretaris drs. P. van Geel heeft het Federatiebestuur het volgende laten weten over de toepassing van de Circulaire Schietlawaai (1979):

"Wat het geluid betreft is het zo dat het bevoegd gezag, meestal de gemeente, gemotiveerd kan afwijken van de grenswaarden die in de Circulaire Schietlawaai (1979) zijn genoemd. Daar is destijds bewust voor gekozen om de gemeenten de mogelijkheid te geven zelf een oordeel te bepalen over de toelaatbaarheid van schietgeluid. Bij dat oordeel zal de situering van de schietbaan ten opzichte van de woonbebouwing waarschijnlijk doorslaggevend zijn. Destijds is verondersteld, op basis van global dosiseffect onderzoek, dat geluidsoverlast veroorzaakt door recreatief schieten een lagere acceptatie kent dan lawaai afkomstig van andere geluidsbronnen.

Daarom zijn de grenswaarden in de Circulaire Schietlawaai wat strenger dan die in de Wet Milieubeheer.

Ik vind het juist dat de bevoegdheid bij de gemeente ligt om te bepalen wat de grenswaarden voor het schietlawaai zijn voor een schietrichting".

EENDRACHT GREVENBICHT

Op 12 mei 1874 vond in Grevenbicht de oprichting plaats van schutterij Eendracht. De oprichtingsdatum viel samen met het zilveren regeringsjubileum van Koning Willem III.

In januari werden de jubileumvieringen ingezet met een H. Mis voor de levende en overleden leden van de schutterij. Begin maart werden maar liefst 15 jubilarissen gehuldigd. Eveneens op 6 maart werd het zilveren keizerspaar Sjaer en Antoinetta Smeets gefêteerd en werd Huub Penders als nieuwe generaal geïnstalleerd. Op 1 augustus zal schutterij Eendracht het derde bondsschuttersfeest organiseren Op den Brammert in Papenhoven.

SACRAMENTSSCHUTTERIJ HEYTHUYSEN

In Zuid-Limburg is een bijzondere oude marstrom opgedoken, die in de 19^e eeuw in gebruik was bij de Sacramentsschutterij van het buurtschap Heythuysen-Heide. De herkomst van de marstrom kon achterhaald worden aan de hand van een inscriptie op de rand van de trom. De Sacramentsschutterij werd opgericht in 1888. Omstreeks 1900 werd de schutterij weer ontbonden. De oprichtingsmedaille is nog steeds in bezit van schutterij St.-Nicolaas Heythuysen.

ST.-WILLIBRORDUS OBBICT

Onder leiding van instructeur Ron Roemen heeft het fluit- en tamboerkorps van schutterij St.-Willibrordus Obbicht de Nederlandse titel in de eerste divisie, sectie E-a behaald. Hieraan is de witte FKM-wimpel verbonden.

LDS-2004

Interne problemen bij schutterij St.-Lambertus Molenbeersel zijn er de oorzaak van dat het Limburgs Dames Schuttersfeest geen doorgang kan vinden in Molenbeersel.

Aangezien schutterij St.-Agatha Haelen tweede werd van het LDS-2003, kregen zij de organisatie van het LDS-2004 vervolgens aangeboden. St.-Agatha Haelen heeft vervolgens alle schouders onder de organisatie van het 13^e LDS gezet.

RODE LEEUW VAN LIMBURG

Eind van dit jaar is het 25 jaar geleden dat, op initiatief van Leo Jans ere-president van de OLS-Federatie, de Orde van de Rode Leeuw van Limburg werd opgericht, nadat de bisschoppen van Roermond en Hasselt daar hun fiat aan hadden gegeven. Het kapittel van de Orde heeft besloten aan dit jubileum extra aandacht te schenken. De investituur op 23 januari 2005 zal een bijzonder karakter krijgen. Verder is besloten op zaterdag 23 april 2005, eveneens in Stramproy, een ontmoetingsdag voor alle leden van de Orde te organiseren. Begin 2005 zullen de leden van de Orde een schrijven ontvangen, waarmee men zich kan opgeven voor deze ontmoetingsdag.

STAMBOOM

Mijn naam is Huub Grispen en ben lid van schutterij St.-Sebastianus Mechelen. De schutterij is mijn grote hobby, maar ik heb nog een hobby. Ik probeer mijn stamboom te vervolmaken. Via het Limburgs Schutterstijdschrift ben ik op zoek naar naamgenoten (Grispen) die lid zijn/zijn geweest van een schutterij. Bijvoorbeeld Sjeng en Harrie Grispen uit Grathem, Paula Grispen koningin in Kinrooi en Renerus Grispen uit Kessenich. U kunt mij bereiken via mijn e-mail: h.grispen@het-net.nl.

KESSENICH

"In Kèsing is ein oppe acht bieje sjötte", zo titelde Het Belang van Limburg. Het verhaalt over de schutterstradities in een zelfde dorp. Daarin spelen zelfs de misvieringen op de eerste maandag van juli (na het OLS) een rol (de pastoor had graag één mis voor de twee schutterijen, maar die gaan tot op heden niet akkoord). Eén mis om 9.00 uur voor schutterij St.-Martinus en één mis om 10.00 uur voor schutterij De Breidelzonen. Ook de Witbeek speelt bij beide schutterijen een rol: Zij die misten

bij de Breidels op het voorbij OLS worden in de beek gegooid en "Malbroek" wordt door de schutten van St.-Martinus, na veroordeling, na in brand gestoken te zijn in de Witbeek geworpen.

Het navelscheren is voor de nieuwelingen van de Breidelzonen. Het putvegen is een unieke gebeurtenis voor Schutterij St.-Martinus die ook Malbroek veroordelen. Op 11 juli gaan de Breidels rond met de lampionnettes. Folklore is troef in Kessenich!

SCHUTTERSVARIA

Toon Verlaak en zijn medewerkers zorgden voor een "zilverexpo" tijdens het bondsschuttersfeest te Kaulille op 23 mei. Een en ander kadert in een project waarbij Dr. Nouwen, directeur van het Openluchtmuseum van Bokrijk, een studie en inventarisatie wil maken over het schutterszilver.

Over het jeugdschieten is veel beroering in België. Het K.B. betreffende de erkenning van de schietstanden bepaalt echter dat jongeren beneden de 16 jaar zich niet op een schietstand mogen begeven. Zodoende kunnen ze ook niet deelnemen aan de schietwedstrijd.

Op 7 april werden de nieuwe statuten van de Schuttersbond Maas en Kempen goedgekeurd, alsook een reglement voor de optekenaars. Op deze datum werden de schutterijen in het bezit gesteld van de nieuwe versie van het "normenboekje".

Elke schutterij moet tegen 31 december een verenigingsdossier neerleggen bij de rechtbank van Koophandel met de wijziging van de statuten – de jaarrekening – kopie van het ledenregister en eventueel een akte betreffende de benoeming van de bestuurders. In het tijdschrift van de Vlaamse historische schuttersgilden, jaargang 2, nummer 4, vindt men wederom een uitgebreid scala aan artikelen, een terugblik op het Europees Koningschieten in Vöcklabruck, François Noten doet verslag over de 2^e Gildendag in Mechelen en hij heeft het ook over de nieuwe VZW-wet. Info uit de bonden heeft ondermeer aandacht voor de 50-jarige Hoofdschuttersgilde van Brabant en de 500-jarige Kolveniersgilde uit Mechelen.

De 3^e Gildendag van de Vlaamse Federatie van historische Schuttersgilden zal worden gehouden op 26 september a.s. in Diest.

TE KOOP

Twee buksen met 600 hulzen; merk Drummen. Informatie bij schutterij St.-Paulus Roggel, Jos Metsemakers, Maassenstraat 8, Roggel. Tel. 0475-493851.

AANRADER

Op 18 en 19 september wordt in camping Holsteenbron te Zonhoven voor de 14e keer het Europees Kampioenschap Prehistorisch Boogschieten en speerwerpen georganiseerd.

De schutters en speerwerpers moeten in prehistorische kleding uitgedost zijn, de bezoekers mogen dit eveneens. Geschoten en geworpen wordt met bogen, pijlen en speren die de schutters zelf hebben gemaakt uit natuurlijke materialen. Op een parcours van 1½ kilometer staan silhouetten van prehistorische dieren opgesteld waar een roos op getekend is. Elke deelnemer moet het parcours drie keer afleggen. Dit Kampioenschap is inmiddels een begrip geworden met een toenemend aantal bezoekers.

SCHUTTERSCOMBINATIE NOORD-LIMBURG

De Schutterscombinatie Noord-Limburg (SCNL) is inmiddels weer in alle hevigheid losgebarsten. De organisatie bestond voor dit jaar uit Bernie van Lierop en Piet van Lierop van 't Zandakker Gilde St.-Jan Venray, Tiny van Rengs van St.-Lucia uit Horst en Peter-Paul Ketelings van St.-Antonius & St.-Petrus Baarlo.

Aangezien Bernie van Lierop in de afgelopen periode is gekozen als interim-voorzitter van zijn schutterij, heeft hij te kennen gegeven uit de organisatie te stappen van de SCNL. Op maandag 12 april 2004 werd stilgestaan bij zijn afscheid.

SCHUTTERIJ 'T ZANDAKKER GILDE ST.-JAN VENRAY

Zondag 2 mei heeft Schutterij 't Zandakker Gilde St.-Jan uit Venray traditioneel geschoten om de koningsvogel. Het werd een heel bijzondere dag, aangezien deze dag tevens het nieuwe verenigingsvaandel werd gepresenteerd.

De dag begon reeds om 08.30 uur toen het koningspaar, Guus en Mary Stiphout-Graat, werd afgehaald aan hun woning. Hierna volgde een hoogmis, welke in het teken stond van de Kerkelijke inzegening van het nieuwe verenigingsvaandel. Na de Communie zegende deken Smeets het nieuwe vaandel in. Daarna trok de schutterij zich terug om zich in alle rust voor te bereiden op het koningsvogelschieten.

Om 13.45 uur was het dan zover, de schutterij marcheerde de schuttersweide op en ont deden Deken Smeets en wethouder Ruijten Guus Stiphout van zijn koningszilver. Ook erekoning Gerrit Lemmens werd bedankt voor zijn bewezen diensten, hem werd een maquette aangeboden.

Aan de strijd om de 'vogel van ere' namen dit jaar 28 personen deel, deze personen kwamen niet alleen uit de Venrayse gemeenschap. Na 156 schoten was het Roel Janssen uit Den Haag die zich tot nieuwe erekoning was. Dit was niet voor de eerste keer, vier jaar geleden schoot hij zich ook tot erekoning.

De strijd bij de 19 schutters verliep snel. Omdat de schutterij sinds dit jaar gedwongen is om te schieten op een kogelvanger, werd het houten blok ingeruild voor een plaat. Wie zou de nieuwe koning worden? Het antwoord kwam in de twaalfde ronde. De vogel was bijna rondom losgeschoten. Giel Krijnen, als tweede in deze ronde, schoot maar de vogel bleef nog hangen. Nummer drie was Bernie van Lierop. Na de vogel te hebben bekeken wist hij waar hij ging schieten. Het 219^e schot viel, eenieder was stomverbaasd, toen de vogel naar beneden stortte. Bernie van Lierop is de nieuwe koning van 't Zandakker Gilde St.-Jan Venray.

FUSIEFEEST

Op zaterdag 8 mei 2004 organiseerde St.-Servatius Raam het fusiefeest. Het fusiefeest is een schuttersfeest voor alle schutterijen van de Gemeente Kinrooi. Het wordt jaarlijks georganiseerd door middel van een beurtrol. Dit jaar was het de beurt aan St.-Servatius Raam.

Traditioneel wordt er in de voormiddag een eucharistieviering bijgewoond in de St.-Leonarduskerk van Molenbeersel. Daarna vertrekken de afgevaardigden, koningsparen en vlaggendragers van alle schutterijen van de Gemeente Kinrooi in

Nieuw verenigingsvaandel voor schutterij 't Zandakker Gilde St.-Jan uit Venray

een kleine stoet vanuit de kerk naar het borstbeeld van Meester Creemers. Daar volgen dan toespraken van de burgemeester en de voorzitter van de organiserende schutterij. Dit jaar werd er stilgestaan bij het feit dat het precies 11 jaar geleden was dat het monument onthuld werd. (Meer informatie over Meester Creemers kunt u onder "Activiteiten" op www.manestraat.be terugvinden).

Op de terreinen van St.-Servatius vertrok om 14 uur de optocht. Voorafgegaan door fanfare St.-Isidorus Kinrooi volgden de 7 deelnemende schutterijen. Omstreeks 15.30 uur begon de schietwedstrijd. Een fusiefeest is, wat schieten betreft, iets anders dan een andere schietwedstrijd. Tijdens dit feest mogen namelijk missers verder kavelen. De winnaar van de Fusiebeker is uiteindelijk die schutterij met het minst aantal missers.

Voor St.-Hubertus Manestraat was het een erg succesvol feest. De jeugd deed het erg goed en ook de drietallen en het 12-tal deden het prima. Manestraat mocht dus de wisselbeker mee naar huis nemen. Tevens werden alle winnaars gefeliciteerd door de burgemeester. Zij kregen ook een aandenken vanwege de gemeente overhandigd.

ST.-HUBERTUS MANESTRAAT

De ingebruikname van de nieuwe kogelvanger werd gevierd met een receptie, welke plaats had in de feesttent aan de Belestraat op 14 mei.

ST.-JOSEPH KONINGSBOSCH

Schutterij St.-Joseph Koningsbosch is overgestapt van de Schuttersbond Eendracht Born-Echt e.o. naar de Schuttersbond De Maasvallei.

Eerder diende schutterij St.-Joseph een verzoek in voor aansluiting bij de Midden-Limburgse Schuttersbond. Dit verzoek werd door de bij de MLSB aangesloten schutterijen afgewezen. Schutterij St.-Joseph is de tweede schutterij die lid is van een schuttersbond die haar zetel heeft in het buitenland.

De andere schutterij is schutterij St.-Martinus uit St.-Maartensvoeren. Deze schutterij is aangesloten bij de Schuttersbond Berg en Dal die haar zetel heeft in Noorbeek.

BESTE WEBSITE

Drs. Alfred Disch heeft een voorstel aan het bestuur van de OLS-Federatie gedaan om een prijs in het leven te roepen voor de beste schutterswebsite in de beide Limburgen. Het bestuur wil het voorstel honoreren en heeft de redactie van het Limburgs Schutterstijdschrift verzocht om als jury op te treden. De jury is van mening dat de schutterijen de mogelijkheid moeten krijgen om hun website te actualiseren. De datum van de jurering en de jury-normen zullen in het komende nummer worden gepubliceerd. Het ligt in de bedoeling dat de schutterij van de winnende website tijdens de komende Limburgse Schuttersdag een prijs in ontvangst mag nemen.

KONING DER KONINGEN

Op 11 september komen zo'n 40 schutterskoningen en koningsparen naar Cranendonck voor een uniek en jaarlijks terugkerend verbodderingsfeest. Koning der koningen is na bijna 10 jaar uitgegroeid tot een schuttersevenement wat niet meer weg te denken is in het grensgebied rond Limburg, Noord-Brabant en Belgisch-Limburg.

Koningen van de Brabantse gilden en de Limburgse schutterijen worden ontvangen door het gemeentebestuur om 11.00 uur bij kasteeltje Cranendonck, het vroegere gemeentehuis van de gemeente Maarheeze. Het kasteeltje ligt voor een boomgaard waar vroeger het roemruchte kasteel van de Baronie Cranendonck stond. Een baronie bestuurd door de graaf van Horne. De koningen en koningsparen treden in vol ornaat aan om, gezamenlijk met het gemeentebestuur; het glas te heffen op een goed verloop van de komende wedstrijd. Daarna volgt een groepsfoto en een serenade van het tamboerkorps.

Bij de Schutshoeve aan de Laarstraat in Budel, het verenigingslokaal van schutterij St.-Nicolaas & St.-Antonius Budel, gaan de koningen de dag vervolgen met een gezamenlijke maaltijd. Omstreeks 14.00 uur zal de onderlinge wedstrijd aanvangen. De koningen gaan met hun schoten op de houten vogel uitmaken wie uiteindelijk "koning der koningen" wordt en wie met de eer en de zilveren speld van de gemeente Cranendonck naar huis gaat.

De Schut van Buul, die het koningschieten verzorgt, is zelf het tastbare bewijs ervan dat Cranendonck een brugfunctie vervult in het schutterswezen. De schutterij is namelijk zelf betrokken geweest bij de oprichting van de bond EMM en de OLS-federatie die o.a. jaarlijks het Oud Limburgs Schuttersfeest initieert. Daarom is de Schut van Buul thans het enigste Noord-Brabantse schuttersgilde wat deel uitmaakt van de Oud-Limburgse Schuttersfederatie.

Het Koning der Koningen in Cranendonck is inmiddels traditie geworden. Natuurlijk is iedereen welkom bij de ontvangst op Cranendonck. U kunt dan het vaak eeuwenoude schutterszilver van de koningen bewonderen. Neem het koningszilver echter niet in de hand want dit zilver moet altijd in een onberispelijke staat blijven. Ook de uiteindelijke wedstrijd bij de Schutshoeve in de Laarstraat in Budel is voor iedereen toegankelijk.

Een ideale gelegenheid dus om iets van de sfeer te proeven van wat werkelijk bedoeld wordt met vriendschap en broederschap.

Een gevoel wat leeft bij elke schutterskoning die aanwezig is, of hij/zij nu komt uit de Brabantse Kempen of uit de beide Limburgen.

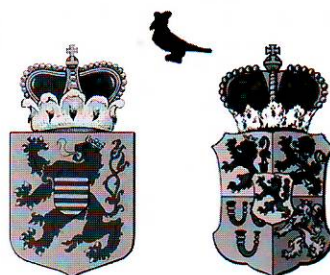
ST.-CATHARINA 1480 WEERT

Op 29 mei 2005 zal schutterij St.-Catharina 1480 Weert een groot internationaal gildentreffen organiseren bij gelegenheid van haar 525-jarig bestaan.

Een van de hoogtepunten tijdens deze viering zal het plaatsen van een kanon zijn aan het Morregat. Het kanon is afkomstig van het wrak van de Aurora, dat verging voor de haven van Willemstad op Curaçao.

KRANTENKOPPEN

5 feb Susterenaar schutbroeder ('t Waekblaad) • 7 feb Schutterij St.-Joris Kaulille viert 450 jaar (HBvL) • Schutterij moet stoppen als buurman in tuin is (DL) • 10 feb Cursus schutterijen jureren (Trompetter) • 26 feb Ook woningbouw beperkt activiteiten van schutters (Land van Weert) • 27 feb Schutterij Eendracht houdt al 130 jaar stand (LD) • 6 mrt Schutterij Heel gaat voor sportprijs (DL) • 11 mrt OLS 2004 met 164 schutterijen (DL) • 22 mrt Versleten uniformen houden schutters Vaals buiten de prijzen (LD) • 24 mrt 'Een complete schutterij maken duurt een half jaar'(LD) • 26 mrt Weert wil meer politieke druk voor schutters (DL) • 30 mrt 'Ons schutterslokaal ligt te verloederen' (DL) • 31 mrt Binnenschieten in Susteren • Schutterij Limbricht 50 jaar (Maas en Mijl) • 1 apr Nieuwe uniformen schutterij St. Antonius Sleik ('t Waekblaad) • 7 apr Sponsors gezocht LDS 19 september • Limburgs Dames Schuttersfeest in Haelen (Maas- & Roerpost) • 15 apr St. Willibrordus Obbicht Nederlands kampioen • Schutterij St. Joseph Buchten start nieuw seizoen ('t Waekblaad) • 20 apr Hoop op doorstart na vete schutterij (Red: Boukoul) (DL) • 21 apr Foto in schuttersuniform? • Open dag schutterij (Land van Weert) • 24 apr Supersportdag deert OLS niet • Slechts één keer werd de OLS-traditie losgelaten (DL) • 6 mei Schutters waren in 1699 ook al dorstig (LD) • 11 mei St.-Joris Wessem wint schuttersfeest (DL) • 17 mei Subsidie mini-OLS in Oost-Maarland (LD) • 21 mei Nieuw visitekaartje voor schutterij-broederschap Melick (DL) • Nieuw vaandel voor schutterij St.-Andreas • Rowwen Hèze publiekstrekker bondsschuttersfeest in St. Joost (Trompetter) • 22 mei Schutterij (Red: St.-Joseph Koningsbosch) succesvol na overstap naar Belgische bond (DL).

WIJ FELICITEREN

Koninklijke Onderscheidingen

Bij gelegenheid van Koninginnedag 2004 werden de volgende personen, die banden hebben met het Limburgse Schutterswezen, onderscheiden:

A. Abels (45), lid in de Orde van Oranje Nassau, lid van St.-Sebastianus Heel.

Hub Bemelmans

Naast zijn werkzaam leven als eigenaar van 'Electro Bemelmans', maakt de heer H.W.A. Bemelmans (Hub) zich al meer dan 40 jaar verdienstelijk voor met name het stadsdeel Heerlerheide. Hij is lid van de Koninklijke Schutterij St.-Sebastiaan, waar hij dit jaar zijn 40-jarig lidmaatschap viert. In die jaren was hij penningmeester, officier, lid van het exercitiepeloton en actief schutter. Hij startte als geweerdruager, werd bevorderd tot luitenant en in 1977 tot kolonel. Sinds 1972 maakte hij deel uit van het bestuur, onder meer als penningmeester. Hij was koning in 1969 en 1979. Daarnaast maakt de heer Bemelmans sinds 1974 deel uit van de Werkgroep Heerlerheide. Als vrijwilliger en penningmeester heeft hij zich vooral ingezet voor het bewaren van de historie van het dorp en de inpassing van het stadsdeel in een nieuwe structuur, passend bij de revitalisatie van de wijk. Ook het behoud van de naam Heerlerheide, de instandhouding van het plaatselijk hechte verenigingsleven en de ondernemersinspanningen hebben speciaal zijn aandacht genoten. Tot slot maakt hij zich nog verdienstelijk voor tal van verenigingen uit de wijk, zoals voor kerkelijk zangkoor St.-Cecilia, mannenkoor L'Esprit en diverse werkgeversorganisaties. Vanwege zijn inspanningen gedurende geruime tijd ten bate van de samenleving en het stimuleren van anderen werd de heer Bemelmans benoemd tot Lid in de Orde van Oranje Nassau.

Paul van den Bongard

G.P.M. van den Bongard (Paul), geboren op 28 juni 1942. De heer Van den Bongard is sinds 1979 lid van de Schutterbroederschap St.-Sebastianus Eygelshoven. Hier is hij 22 jaar bestuurslid/penningmeester en vanaf 1977 voorzitter. De Schutterbroederschap bestaat uit 21 leden en 7 bestuursleden. De heer Van den Bongard is de drijvende kracht achter de vele activiteiten die door de Schuttersbroederschap worden georganiseerd. Tijdens het 300-jarig jubileum in 2003 was de heer Van den Bongard de grote organisator van dit groots opgezet feest. Vanwege zijn enthousiaste realiseringsdrang was de heer Van den Bongard lid van vele feestcomités van jubilerende verenigingen in Eygelshoven, Kerkrade en Landgraaf.

Hij is bestuurslid van de Stichtingen Laurafonds en ABEL, die jaarlijks culturele en sociale verenigingen en instellingen, en andere goede initiatieven ondersteunt. Ook is hij lid van het kerkbestuur van de parochie Johannes de Doper, penningmeester van de Dekenale Raad Kerkrade en van het gilde van Sint Jan, dat de kerk financieel ondersteunt. In al deze functies heeft hij veel initiatieven ontplooid. De heer Van den Bongard is voor de gemeenschap Eygelshoven is een zeer gewaardeerd persoon. Hij is een voorbeeld en stimulans voor zijn medemens.

Paul van den Bongard

J.J.G. van Cleef (46), Bovenstraat 32, stadsdeel Limbricht. Hij is benoemd tot Lid in de Orde van Oranje-Nassau vanwege zijn (bestuurlijke) activiteiten voor onder meer Schutterij St.-Salvius, Toneelvereniging Lömmerich en Stichting Bloemencorso Limburg.

J.J.G. van Cleef onderste rij (midden).

M.P.J. Brull

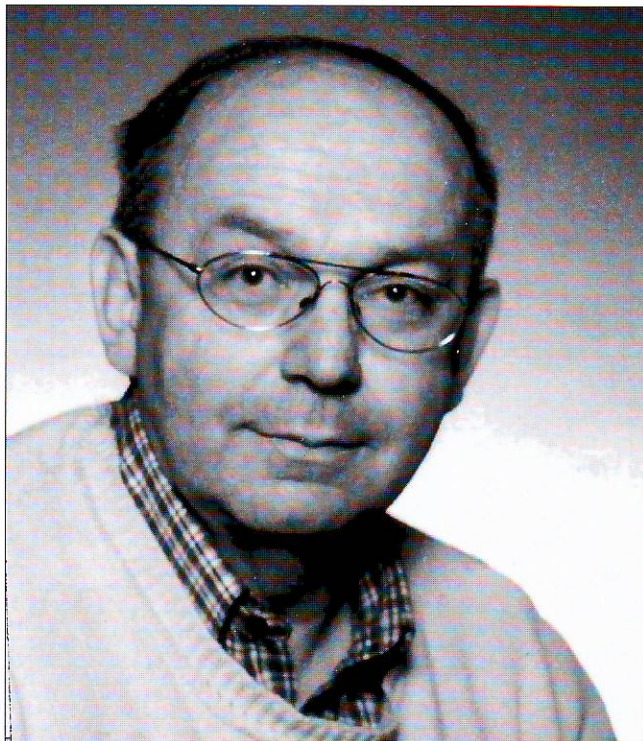
De heer M.P.J. Brull uit Eygelshoven is 40 jaar lid van Voetbalvereniging Laura Hopel Combinatie (LHC) in diverse functies, waaronder bestuurslid. Hij is actief voor de fondsenstichting van de kerk, het Gemend Kerkelijk Zangkoor, de Sport- en Cultuurstichting Sedert 10 jaar is hij lid van Schuttersbroederschap St.-Sebastianus Eygelshoven. Ook binnen deze vereniging is hij zeer actief. Voornamelijk het technische onderhoud is voor zijn rekening. De heer Brull is een man die zich bijzonder inzet voor de verenigingen en zeker ook voor de gemeenschap Eygelshoven. Hij staat dag en nacht voor eenieder klaar. Hij is voor velen een voorbeeld, een zeer aimabel en gewaardeerd persoon.

Jan Coenen (67), lid in de Orde van Oranje Nassau, bestuurslid van schutterij St.-Martinus Vlodrop.

J. Cuijpers (72), lid in de Orde van Oranje Nassau, Was tot 2001 bestuurslid van schutterij Prins Hendrik St.-Odiliënberg. Woonachtig in Lerop.

J.H. Hendrixx-Blom

Mevrouw Hendrixx-Blom uit Eygelshoven is 40 jaar lid van de Katholieke Vrouwenvereniging, waarvan 35 jaar in het bestuur, organiseert de collectes van de Hartstichting, is actief voor de fondsenstichting van de kerk, voor de Bejaardensoos en de Jatholieke Bond van Ouderen, ondersteunt de Harmonie en de Sportvereniging op diverse fronten. Mevrouw Hendrixx-Blom is bovendien een onmisbare kracht tijdens de schutterijfeesten. Het culinaire gedeelte neemt zij voor haar rekening. Zij regelt en zorgt dat alles goed verloopt. Tevens is zij ook actief bij de diverse andere activiteiten die door Schutterij St.-Sebastianus georganiseerd worden.

Jan van Herten.

Jan van Herten (58), lid in de Orde van Oranje Nassau, lid en secretaris van schutterij St.-Michaël Ool.

Leo Lardinois

Leo Lardinois is geen onbekende naam in Ubachsberg, zeker niet daar waar het schutterij St.-Hubertus betreft, waar hij reeds jarenlang aan verbonden is. H.G.L. Lardinois (Leo) werd in 1957 van het klaroenskorps van de schutterijen bespeelde in de loop der jaren diverse instrumenten. In 1968 werd hij tamboermajoor en dit is hij tot op heden. In 1964 trad hij toe tot het bestuur en sindsdien heeft hij zich bijzonder voor de vereniging ingezet. Geen moeite was hem teveel. Talloze malen trad hij met zijn korps uit, werden mede dankzij de enorme omvang van het muziekkorps goede prestaties neergezet en zodoende vele prijzen gewonnen. In 1985 werd hij secretaris en in 1989 nam hij hierbij ook de functie van voorzitter op zich en dat is hij tot heden. Boegbeeld van de schutterij van Ubachsberg, niet alleen omdat hij als tamboermajoor voorop loopt, maar ook door zijn voorzitterschap. Onder Leo Lardinois als voorzitter vierde de schutterij het 150-jarig bestaan in 1993 en ontving de vereniging de koninklijke erepenning. In 1993 en 2000 werden bondsschuttersfeesten georganiseerd. Het aantal leden groeide uit tot 90 stuks en de vereniging werd uitgebreid met marketentsters. In 1981 vierde Leo Lardinois zijn zilveren en in 1997 zijn robijnen jubileum als schutter. Vanwege al deze verdiensten voor schutterij St.-Hubertus Ubachsberg is Leo Lardinois thans koninklijk onderscheiden.

Leo Lardinois

Piet van Loo

Geboren in 1946 en lid van schutterij St.-Sebastianus Eys sinds 1957. Hij vierde in 1997 zijn 40-jarig lidmaatschap en werd bij gelegenheid van dit robijnen jubileum onderscheiden met de medaille van de Oud-Limburgse Schuttersfederatie in goud. Piet is lid geworden van de jeugddrumband, waarin hij vele jaren heeft getrommeld.

Piet van Loo

Hij was geruime tijd actief als muzikant in de drumband. Na de kleine trom stapte hij over op de paukentrom. Tevens nam hij gedurende enkele jaren het secretariaat van de schutterij op zich, onder andere tijdens het Oud-Limburgs Schuttersfeest, dat in 1973 in Eys georganiseerd werd. Hij bleef secretaris tot 1974. Tot die tijd was zijn vader Sjef van Loo voorzitter en zoon Piet secretaris.

Het hart van Piet bleef bij de muziek en bij de drumband van de schutterij. Hij is vervolgens geruime tijd reserve tamboer-maître geweest om in te vallen, wanneer zijn broer Miel verhinderd was. Piet volgde uiteindelijk in 1999 Miel op nadat deze 40 jaar tamboer-maître was. In deze functie is hij coach en stimulator voor de jeugdige drumband van de schutterij. Op diverse wijzen probeert hij de deelname van de jeugd te bevorderen, onder meer door het uitloven van een prijs voor het beste repetitiebezoek.

Piet heeft een talent om in het openbaar te spreken. Dit talent heeft hij op veel manieren ten bate van de schutterij aangewend, zoals tijdens recepties. Sinds jaar en dag is hij spreekstalmeester en conferencier tijdens de feestelijke St.-Sebastianusavond. Dat is de avond van het patroonsfeest van de schutterij, feestelijk en gezellig, aan elkaar gepraat en gepresenteerd door Piet van Loo. Piet maakt daarbij ook deel uit van het comité dat de voorbereidingen voor deze avond treft, de artiesten uit eigen gelederen werft en stimuleert en elk jaar een spannende apotheose inbouwt en de immer originele wijze waarop de prinskenkeuze van die avond tot stand komt. Al zijn activiteiten hebben er in zeer belangrijke mate toe bijgedragen dat de schutterij van Eys bekend staat als een gezellige vriendenclub met goede onderlinge verhoudingen.

Behalve bij de schutterij is Piet nog in vele andere verenigingen actief. Bij de carnavalsvereniging is hij be-

halve prins ook voorzitter en president geweest, hij zingt bij de Palmclub, bij de voetbalverenigingen van Eys en Nijswiller heeft hij diverse functies vervuld, namens de lijst Herberichs heeft hij in de gemeenteraad gezeten. Kortom, Piet heeft enorm veel voor de gemeenschap betekend en op basis van deze criteria – zo vermeldde burgemeester Geraedts – heeft het Hare Majesteit behaagd hem te onderscheiden. Voor zijn grote inzet voor deze vele verenigingen en organisaties is de schutterij Piet bijzonder dankbaar.

P. Maassen (63), lid in de Orde van Oranje Nassau, is sinds 1957 lid van schutterij St.-Stephanus Dieteren. Behoorde tot het zestal dat in 1984 het OLS naar Dieteren haalde.

Jac Maessen (57), lid in de Orde van Oranje Nassau, sinds 1963 lid, van 1965 tot 1980 penningmeester en vanaf 1980 voorzitter en sinds 1966 tamboer-maître van schutterij St.-Joris Wessem. Mede onder zijn leiding groeide schutterij St.-Joris en staat ze alom bekend als een gedisciplineerde vereniging die 85 leden telt, waarvan 66 geüniformeerd. Jac is 12 jaar gemeenteraadslid geweest. De uitreiking geschiedde door Burgemeester Hofman-Ruijters.

Jac Maessen

Foto: Hans Swegers Heel.

Paul Pollaert (49), lid in de Orde van Oranje Nassau, was een van de initiatiefnemers voor de heroprichting van schutterij St.-Sebastianusgilde Beegden. Paul heeft zijn sporen ook verdiend bij andere verenigingen binnen Beegden.

Ted Scheeren

Foto: Hans Swegers Heel.

Ted Scheeren (47), lid in de Orde van Oranje Nassau, sinds 1975 bestuurslid van schutterij St.-Joris Wesse. Ted is sinds 1967 lid en tot 1995 tamboer van de drumband van schutterij St.-Joris. Vanaf de heropricting in 1972 tot heden lid van het exercitiepeloton. In 1974 als 18-jarige toetreden tot het bestuur waarvan hij in 1977 secretaris werd. Een functie die hij nog met verve uitoefent. In 1980 werd Ted tevens vice-voorzitter. De medaille werd opgespeld door Burgemeester Hofman-Ruijters.

Koos Schroën (58), Ridder in de Orde van Oranje Nassau, instructeur en muzikaal leider van diverse schutterijen. Jurylid bij de schuttersbond EMM en het OLS. Ook is hij componist van stukken voor marswedstrijden. Woonachtig in Heythuysen.

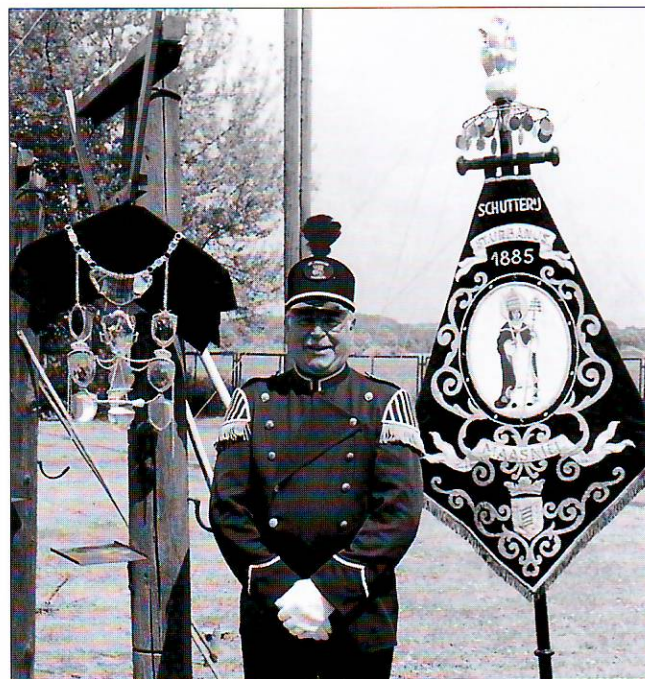
Henk Smeets (links boven).

Henk Smeets

De heer H.G.M.G. Smeets (Henk) uit Doenrade werd benoemd tot Lid in de Orde van Oranje-Nassau. Dhr. Smeets ontvangt deze onderscheiding, mede omdat hij reeds sinds lange tijd (sinds 1967) diverse functies binnen de voetbalvereniging RKVV Doenrade bekleedt. Hij is bovendien penningmeester (1986-1990) en secretaris (1990-heden) van het gemengd koor Crescendo. De decorandus is tevens secretaris van de samenwerkende Doenraadse Verenigingen, van de uniformenfonds comités van de plaatselijke fanfare en schutterij. De heer Smeets is ook collectant ten behoeve van de parochiekerk te Doenrade en is secretaris van de nieuwe Stichting Limburgs Schutterstijdschrift.

Nic Smeets (48). Hij is benoemd tot Lid in de orde van Oranje Nassau voor zijn (bestuurlijke) verdiensten op cultureel gebied, onder meer binnen de carnavals- en schutterswereld. Nic is voorzitter van schutterij HH Marcellinus en Petrus Oud-Geleen. Nic ontving de Koninklijke Onderscheiding uit handen van Burgemeester Wim Dijkstra in de stadsschouwburg.

J. Stoffels (52), lid in de Orde van Oranje Nassau, sinds 1968 drumbandinstructeur bij diverse schutterijen, dirigent van een drumfanfare en jurylid bij marswedstrijden.

Theo Zeegers

Theo Zegers (61), lid in de Orde van Oranje Nassau, is sinds 1996 voorzitter van schutterij St.-Urbanus Maasniel, beschermheer van schutterij St.-Lerang en bestuurslid van de Midden-Limburgse SchuttersBond.

Keizer

Het koningschieten bij de Schutterij St.-Anthonius Tegelen, kende dit jaar een apart karakter. Jan Faassen was immers al twee keer op rij koning geworden, dus lonkte de keizerstitel. Dit jaar schoot Jan (bij het 122^e schot) zich opnieuw tot koning. In 2005 zal hij officieel geïnstalleerd worden als nieuwe keizer van de Tegelse schutterij.

Jan Faassen

Koningen en koningsparen

Jannie Bakkes, Sjra Berben, Henk Boes,	St.-Martinus Horn Bussen Schutten Neer St.-Catharina 1480 Weert (2 ^e achtereenvolgende keer, 26 sch)
Luuk Derks, jeugdkoning John Geilen, burgerkoning Mart Geraedts,	St.-Martinus Horn St.-Rosa Sittard St.-Urbanus Montfort (2 ^e achtereenvolgende keer)
Kelvin Könings, Harrie Leunissen, Wiel en Sjaan van Leuken, Bernie van Lierop,	dorpskoning St.-Odiliënberg St.-Gertrudis Amstenrade St.-Oda Boshoven (74 sch) schutterij 't Zandakker Gilde St.-Jan Venray (219 sch)
Har van Melick, David Mertens,	St.-Andreas Melick (137 sch) St.-Barbara Tungelroy (83 sch)
Nellie Neelen, dorpskoning	St.-Martinus Horn
Leo Nijzens,	St.-Sebastianus Laar (187 sch, 3 ^e x koning in 10 jaar)
Jan en (schoonzus) Mia	Peters, Prins Hendrik St.-Odiliënberg (2 ^e achtereenvolgende keer)
Mart van Roij, Guido Theis, jeugdkoning	St.-Hubertus Beringe Bussen Schutten Neer (2 ^e achtereenvolgende keer)
Kevin Verheijen en Carola	Cosemans (116 sch), St.-Rosa Sittard
Rick Weegels, jeugdkoning	St.-Sebastianus Laar (92 sch)

JUBILARISSEN**10-jarig lidmaatschap**

Gerda van Wandelen H.Kruis Grevenbicht

12½-jarig lidmaatschap

Ivo Alleleijn	St.-Paulus Epen
Jos Conraads	St.-Paulus Epen
Jos Loop	St.-Paulus Epen
John Sonnenschein	St.-Paulus Epen
Marcel Vossen	St.-Paulus Epen
Erik Willems	St.-Paulus Epen

20-jarig lidmaatschap

Sjeer Hamers	H.Kruis Grevenbicht
Marjan Metz	H.Kruis Grevenbicht
Phil Voncken	H.Kruis Grevenbicht

25-jarig lidmaatschap

A.G.J.M. Abels	St.-Sebastianus Heel
Men Admiraal	St.-Joseph Waubach
Erik H.H. Baumans	St.-Paulus Epen
H.H.G. Beckers	St.-Nicolaas Susteren
John J.J.M. Bessems	St.-Paulus Epen
Joep Brasseé	St.-Joseph Waubach
E.E.Ch. Briels-Schroeten	St.-Lambertus Neeritter
M.L. Creemers	St.-Antonius Stramproy
G.J.M. Curfs	Kon. St.-Lambertus Oirsbeek
P.L.J. Custers	St.-Sebastianus Eil
A.M. Daniëls-Verbraak	St.-Jan Nieuwstadt
A.H.J. Driessen-v.d. Biessen	St.-Urbanus Maasniel
Martin Evertz	St.-Joseph Waubach
H.J. Franssen	St.-Gregorius de Grote Brunssum

W.J.M. Goossens	St.-Joseph Stein
H.W.J. Harkema	St.-Joseph Stein
Th.J.E.G. Hendriks	St.-Lucia Horst
J. Joosten	Akkermansgilde Venlo
J.G.H. Kersemakers	St.-Joseph Stein
W. Klein	St.-Gregorius de Grote Brunssum
C.J.P.C. Kunnen-Houben	St.-Antonius Stramproy
P. Kwakkelaar	St.-Sebastianus Heerlen
S. Kwakkelaar	St.-Sebastianus Heerlen
H.M.J. Leenen	St.-Michaël Ool
M.E.P. Leunissen	St.-Sebastianus Neer
J.M.M. Meuleners	St.-Jan Nieuwstadt
Jef H.M. Notermans	St.-Paulus Epen
John P.H. Notermans	St.-Paulus Epen
Gianni Paliska	St.-Joseph Waubach
W.P.Ch. Peijmen-Schroeten	St.-Lambertus Neeritter
Roel Pelzer	St.-Joseph Waubach
W.E.G. Poulussen	St.-Michaël Ool
M.A.H.W. Reijnders-Schmeitz	St.-Jan Nieuwstadt
R.W.C. Rijks	Wilhelmina Hingen
H.H.M. Scheenen	St.-Cornelius Swartbroek
P.J. Scheenen	St.-Cornelius Swartbroek
T.L.E. Scheres	Bussen Schutten Neer
J.W.J.E. Schulpen	St.-Nicolaas Susteren
H.G.M. Selten	St.-Salvius Limbricht
Th.J.L. Soeteman	St.-Joseph Stein
H.H.L. Stals	St.-Cornelius Swartbroek
J.H. Timmermans	St.-Johannes & Clemens Merkelbeek
F.P.M. Timmermans	St.-Johannes & Clemens Merkelbeek
C.J.M. Tobben-van Hinsbergen	St.-Sebastianus Heel

J.J.G. van Cleef	St.-Salvius Limbricht
J.G.G. van Herten	St.-Michaël Ool
H.J.M. van Ool	St.-Michaël Ool
W.P.H.M. van Ratingen	St.-Jan Baexem
C. van Vlimmeren	St.-Johannes & Clemens Merkelbeek
J.Ch.M. Vergoossen	Wilhelmina Hingen
F.M.M. Vonken	Heilig Kruis Grevenbicht

40-jarig lidmaatschap

J.J. van der Biessen	St.-Nicolaas Susteren
M.J.E. Driessen	St.-Urbanus Maasniel
J.M. Faassen	St.-Anthonius Tegelen
M.Th. Gorissen	St.-Joseph Stein
H.H. van Heel	Wilhelmina Hingen
J.J.M. Hendrix	St.-Agatha Haelen
H.J. Janssen	Kon. St.-Lambertus Oirsbeek
P.J.T. Janssen	St.-Petrus & Paulus Susteren
L.J.J.M. Op den Kamp	St.-Joseph Stein
W. van Marwijk	St.-Sebastianus Heerlen
P.J.M. Roberts	Kon. St.-Lambertus Oirsbeek
H.M.G.L. Roufs	St.-Jan Nieuwstadt
M.J.H. Roufs-Houben	St.-Jan Nieuwstadt
Jef H.P. Schijns	St.-Paulus Epen
C.L. Schouten-Houben	St.-Jan Nieuwstadt
H. Wielders	St.-Jan Nieuwstadt

50-jarig lidmaatschap

M.H. Aendekerk	St.-Catharina Stramproy
A.H. Briels	St.-Antonius Stramproy
J.L. Cuppen	St.-Lucia Horst
H.J.P. Kessels	St.-Urbanus Maasniel

C.G.J. Linssen	St.-Jan Baexem
H.J.G. Parren	St.-Antonius Stramproy
H.C.A. Stoop	St.-Sebastianus Heel
L. Stultiëns	St.-Job Leuken
J. Thissen	St.-Salvius Limbricht
F.J.J. Timmermans	St.-Johannes & Clemens Merkelbeek
Leopold H.G. Vandenhove	St.-Paulus Epen

Kampioen Schuttersbond Juliana

Zaterdagmiddag 28 maart begonnen 92 van de 217 kandidaten aan het persoonlijk kampioenschap van de Schuttersbond Juliana. Al snel vielen er veel kandidaten af door de harde wind. Na een ware slijtageslag waren er nog 17 personen in de strijd tegen de klok van 18.00 uur. Omstreeks 19.15 uur nam het bondsbestuur het besluit om de wedstrijd de volgende ochtend voort te zetten met de 11 overgebleven schutters.

Zondagmorgen eiste de eerste schietronde veel slachtoffers. Maar liefst 7 van de 11 schutters misten. De vier overgebleven schutters waren Giel Krijnen (Schutterij 't Zandakker Gilde St.-Jan Venray), Jan Jacobs (St.-Hubertus Beringe), Gradje Nijssen (St.-Anna Maasbree) en Bert Craenen (St.-Hubertus Beringe). Uiteindelijk werd Giel Krijnen met 149 schoten winnaar.

Bondskoning Schuttersbond Juliana

Traditiegetrouw wordt er op het eerste bondsschuttersfeest geschoten om de bondskoning. Deelname geschiedt door koningen van de aangesloten schutterijen. Na 32 schoten was het Pieter Koks van Ons Genoegen Siebengewald die de titel Bondskoning 2004 wist te verwerven.

Commandantencursus Nieuwe Exerctie

Na een onderbreking van een jaar in 2003, wegens te geringe deelname, had op 17 april de afsluiting plaats van de Commandantencursus Nieuwe Exerctie in zaal Hausmans te Montfort. 24 deelnemers begonnen aan de cursus, vier personen werden om diverse redenen niet in de gelegenheid de cursus te voltooien. De cursus werd verzorgd door de heren Kuijpers en Van Dijk. Na een demonstratie exercitie, reikte Tim Schmitz de diploma's en de certificaten uit.

Diploma's waren er voor:

J.G. de Renett	St.-Margaretha Ittervoort
R.J.M. Soulier	St.-Job Leuken
J.P.J.P.M. Wyers	St.-Brigida Noorbeek

Certificaten waren er voor:

H.J.M. Breit	St.-Hubertus Tegelen
J.L.H. Corstjens	St.-Antonius Nederweert
P. Franssen	DD Stadsschutterij Maastricht
J.J. Haenen	St.-Martinus Maasbree
P.M. Hubens	St.-Michaël Maasbracht-Beek
H.L. Hurkmans	St.-Margaretha Ittervoort
H.J.C.M. Jacobs	St.-Antonius en St.-Petrus Baarlo
P.M. Kneepkens	St.-Antonius Nederweert
L.J. Lasoe	DD Stadsschutterij Maastricht
J.M.J. Lebens	St.-Salvius Limbricht
J.J.H.M. Maessen	St.-Michaël Maasbracht-Beek
P.H.M. Megens	St.-Hubertus Nattenhoven
H.A.M. Meisters	St.-Eligius & Juliana Schinveld
M.J.M. Reinders	St.-Petrus en Paulus Susteren
E.J.M.F. Tolen	St.-Hubertus Nattenhoven
W.A.J.H. Verhees	St.-Antonius Nederweert
J.W.F. Voorhorst	St.-Salvius Limbricht.

Commandantencursus Nieuwe Exerctie 2004.

WIJ GEDENKEN

IN MEMORIAM LAURENS TEPPERS

Op 17 februari is Laurens (Lins) Teppers overleden in de leeftijd van 91 jaar. Lins was de ouderdomsdeken van schutterij St.-Joris Kaulille. Lins is 71 jaar lid geweest van ons gilde. Hij was in 1952 één van de mensen die er zijn schouders onder heeft gezet bij de oprichting van ons gilde. Hij is ook jarenlang een zeer goed schutter geweest. Lins was zelfs één van de zes schutters die in 1961 in Leveroy het OLS wonnen voor Kaulille. Hij is ook een keer koning geweest van ons gilde in 1954-1955.

De laatste jaren was Lins niet meer zo goed ter been, maar de schutterij bleef nauw aan zijn hart. Lins heeft, zo lang hij nog kon, meegesloten op bondsschuttersfeesten. Maar toen ook dat niet meer mogelijk bleek, is hij toch trouw blijven komen. Hij was er nog altijd wel voor te vinden om eens te kaarten of gezellig te babbelen met zijn schutsbroeders.

De opening van het jubileumjaar heeft Lins nog mogen meemaken, weliswaar vanuit zijn ziektebed, maar we weten dat hij er ook van genoten heeft. Hij heeft het ons zelf gezegd toen we hem na de opening gingen opzoeken. "Dat ge bedankt zijt", zei hij ons.

Maar wij bedanken Lins voor zijn jarenlange, belangeloze inzet als schutter van de St.-Jorigilde. Lins is dus ook met schutterseer begraven, zoals dat een schutter als Lins waardig is.

Jo Bloemen.

Michel Smeets, keizer van St.-Lambertus Broeksittard. Overleden op 18 februari in de leeftijd van 73 jaar.

IN MEMORIAM MICHEL SMEETS

Bedroefd maar zeer dankbaar voor alles wat hij voor onze vereniging heeft mogen betekenen, heeft schutterij St.-Lambertus Broeksittard op 18 februari 2004 kennis moeten nemen van het overlijden van onze Keizer Michel Smeets. Hij is 73 jaar geworden.

Michel werd in 1967 voor de tweede keer lid van onze schutterij. In 1968, 1969 en 1970 schoot hij zich tot koning en werd vervolgens tot keizer gehuldigd. Vol trots, met Keizerin Mia aan zijn zijde, heeft hij deze functie uitgeoefend totdat zijn gezondheid het niet meer toeliet. De laatste jaren was hij dan ook rustend lid. Michel ontving in 1995 de zilveren OLS-medaille.

Onder zeer grote belangstelling, waaronder familie, vrienden, bekenden en vertegenwoordigers van schutterijen uit de Bond Eendracht Born-Echt e.o. namen wij afscheid van Michel tijdens een uitvaart met schutterseer. In de kerk nam vaandeldrager Zef Suijkerbuijk afscheid door de groet met het door Michel zo geliefde vaandel.

Beschermheer, bestuur en leden van schutterij St.-Lambertus Broeksittard zullen Michel Smeets blijven herinneren als een zeer toegewijd lid en keizer.

T. Dreissen, secretaris.

Sjaak Mestrom, 32 jaar lid van St.-Leonardus Panningen. Overleden op 25 februari op 68-jarige leeftijd.

Tweede van links Lins Teppers.

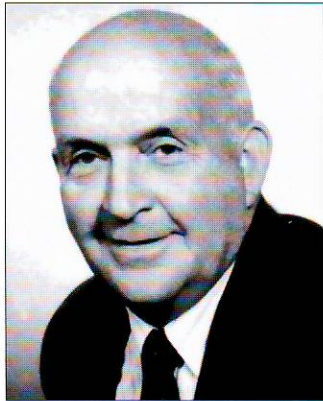

Michel Smeets.

In Memoriam Jac Mestrom

Woensdag 25 februari bereikte ons het droeve bericht dat ons gewaardeerd lid en schuttersvriend, Sjaak Mestrom op 68-jarige leeftijd was overleden. Hoewel Sjaak al langer ziek was, kwam het bericht toch nog vrij onverwacht. Een slopende ziekte was sterker dan Sjaak.

Schutterij Sint Leonardus Panningen-Egchel verliest in Sjaak een goed lid, die steeds klaar stond om te helpen. Naast zijn 32 jarig lidmaatschap van onze schutterij, was hij ook vele jaren actief voor de Egchel-se gemeenschap.

Jac Mestrom

Op maandag 1 maart brachten zijn schuttebroeders hem naar zijn laatste rust plaats op het kerkhof van Egchel. Op gepaste wijze werd Sjaak de laatste eer bewezen in het bijzijn van zijn schuttebroeders.

Bestuur en leden van schutterij St. Leonardus Panningen-Egchel wensen zijn vrouw Lien en zijn kinderen veel sterkte om dit zware verlies te verwerken, want Sjaak was een geweldige man, vader, en opa. Moge hij rusten in vrede.

Louis van Roij, St.-Leonardus Panningen-Egchel

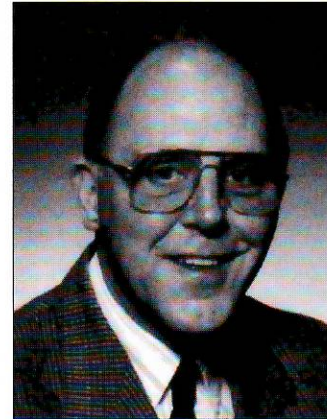
Simon Antonius Joseph Kikken (Sjeuf), erelid van schutterij St.-Mauritius Strucht. Overleden op 26 februari in de leeftijd van 88 jaar en met schutterseer begraven op 2 maart te Schin op Geul.

Jes Dohmen-Erdkamp, lid van St.-Andreas Melick. Overleden op 4 maart in de leeftijd van 61 jaar.

Jes Dohmen-Erdkamp

Joep Schrömpges, 24 jaar lid van St.-Georgius en St.-Sebastianus Beesel. Was in 1996 koning.

Hub Helwegen

Hub Helwegen, lid van St.-Michaël Ool. Overleden op 18 april in de leeftijd van 65 jaar.

Hub Knops, circa 50 jaar lid van Eendracht Papenhoven-Grevenbicht en erebestuurslid van Schuttersbond Eendracht Born-Echt e.o. Overleden op 24 april op 73-jarige leeftijd.

IN MEMORIAM: SJEUF KIKKEN

Sjeuf Kikken heeft in zijn leven veel betekend voor de gemeenschap Strucht en Schin op Geul en met name heeft hij zich gewijd aan schutterij St.-Mauritius. Maar liefst 65 jaar was hij hiervan lid en in diverse functies actief. In 1938 trad hij toe tot de schutterij als geweerdrager en klom op tot de officiersgeledingen (1958) en bereikte de rang van majoor. Na zijn actieve lidmaatschap als geüniformeerde, dat tot 1978 duurde, werd Sjeuf wegens zijn verdiensten benoemd tot buitengewoon erelid (in 1984). Maar dit belette hem niet ook op bestuurlijk front voor de vereniging in de weer te zijn, in de periodes 1953 tot en met 1955 en van 1962 tot en met 1993; hierna volgde zijn benoeming tot erebestuurslid. In de loop van zijn lange lidmaatschap vielen Sjeuf ook de nodige onderscheidingen ten deel. Toen hij zijn 35-jarig lidmaatschap vierde, kreeg hij de gouden OLS-medaille. In 1977 bij gelegenheid van zijn 40-jarig lid zijn werd hij koninklijk onderscheiden in de orde van oranje Nassau in zilver. Tien jaar later werd aan de gouden jubilaris de gouden OLS-medaille met kroontje uitgereikt. Bij zijn diamanten lidmaatschap tenslotte kreeg hij de hoogste huisorde van de Struchtse schutterij: de gouden verenigingsmedaille met briljantje. In 1958 droeg Sjeuf met trots het koningszilver. Zo toonde Sjeuf zich met zijn kleine gestalte niet groot, maar wel groots in standvastigheid. Sjeuf bereikte met 88 jaar de leeftijd der sterken. Met zijn echtgenote Leonie van Wissen was hij bijna 50 jaar getrouwd, maar ze ontviel hem. Zodoende kwam hij terecht in zorgcentrum Oosterbeemd te Valkenburg. Wandelen en de tuin waren zijn andere grote passies. Behalve de schutterij ging ook het overige verenigingsleven van Schin op Geul hem ter harte. Hij was zodoende ook een keer prins van de carnavalsvereniging De Waterratte geweest. Maar met name de schutterij ging hem gedurende zijn langdurige lidmaatschap na aan het hart. Werd hij recent nog gehuldigd en onderscheiden in verband met zijn 65-jarig lid zijn, thans gaat St.-Mauritius zonder hem verder, maar in het vertrouwen te handelen in zijn geest.

Sjeuf Kikken (1915-2004)

Koningin Juliana

Zij werd op 30 april 1909 geboren als enige dochter van koningin Wilhelmina en prins Hendrik. In 1937 huwde ze prins Bernhard van Lippe-Biesterfeld. Het paar kreeg vier dochters: Beatrix, Irene, Margriet en Christina (voorheen Marijke). Juliana was van 1948 tot 1980 een zeer geliefde koningin van Nederland, waar ze op een betrokken en menslievende wijze invulling aan gaf. Zij was samen met koning Boudewijn van België beschermvrouwe en -heer van het Oud-Limburgs Schuttersfeest. Juliana is op zaterdag 20 maart overleden. De uitvaart met bijzetting in de koninklijke grafkelder vond plaats in de Grote kerk van Delft op 30 maart 2004.

Frans Schoonbrood, lid van de Jonge en Oude Nobelen van Valkenburg. Hij was bestuurslid en 1^e luitenant van de Valkenburgse schutterij en gedurende 21 jaar lid. Hij was ook in het Valkenburgse in sociaal en maatschappelijk opzicht actief, was bezig met het afbouwen van zijn schildersbedrijfje toen hij op 6 april op de leeftijd van 64 jaar overleed. Begraven met schutterseer op 10 april.

IN MEMORIAM MATHIEU ZINKEN.

Dinsdag 27 april bereikte ons het droeve bericht dat ons lid Mathieu Zinken, op maandag 26 april was overleden. Die dag had hij nog een hartoperatie ondergaan die hij, ondanks dat deze succesvol verlopen was, niet heeft overleefd. Mathieu Zinken is 78 jaar geworden en is tijdens een plechtige Eucharistieviering op maandag 3 mei j.l. met schutterseer herdacht. Bij deze gedenkmis en de daaropvolgende crematie waren vele schuttersvrienden aanwezig.

Mathieu Zinken was een van de nestors van de Vijlense Schutterij St.-Joseph. Met enkele vrienden heeft hij in 1945 de schutterij heropgericht. Vanaf de heroprichting was Mathieu commandant. Deze functie bekleedde hij maar liefst 43 jaar tot 1988. In 1989 werd hij benoemd tot Major, een functie die hij tot zijn dood met overgave vervulde. In de 59 jaar die hij lid

Mathieu Zinken (1925-2004)

was van "zijn" schutterij bekleedde hij tevens nog 12 jaar de functie van schietmeester. Zijn passie voor het schieten, daar kan ieder Vijlens schutterslid over mee praten. Mathieu was dan ook elke zaterdag tussen 19.00 uur en 20.00 uur aanwezig op de schietweide voor het met toewijding vervullen van zijn schietplicht. Ook heeft Mathieu nog een korte tijd deel uitgemaakt van het exercitiepeloton als rechter-guide. In zijn lange staat van dienst is Mathieu diverse malen onderscheiden. Zo werd hij begiftigd met o.a. de eremedaille in zilver in de Orde van Oranje Nassau, de Soevereine Orde van de Rode Leeuw van Limburg en de Heilige Sebastianus en de OLS-medaille in goud met kroontje.

De laatste maanden had Mathieu het steeds vaker over zijn 60-jarig jubileum dat hij in 2005 hoopte te vieren. Jammer genoeg heeft dit niet zo moege zijn. Beschermheer, bestuur en leden van schutterij St.-Joseph Vijlen zullen Mathieu missen. Moge hij ruste in Vrede.

Hub Kusters, secretaris

Christina Vrouwenraets-van de Wall, erelid en steunend lid van St.-Laurentius Spaubeek. Overleden op 4 mei in de leeftijd van 92 jaar.

Fina Peltzer-van de Weijer, lid van St.-Matthias/Cornelis Posterholt. Overleden op 25 mei in de leeftijd van 87 jaar.

Toon Wijers, ruim 50 jaar lid van St.-Aldegundis Buggenum. Overleden op 26 mei in de leeftijd van 82 jaar (zie ook Limburgs Schutterstijdschrift nummer 59, juni 2003, pagina's 40 en 41).

REDACTIE EN CORRESPONDENTEN

- ★ Eindredactie: Wim Pijpers.
- ★ Werner Smet, Nachtegalenlaan 84, 3650 Rotem. Tel. 089-868782.
- ★ Drs. Jean Walraven, Borgeind 21, 6041 AP Roermond. Tel. 0475-318124.
- ★ Drs. Luc Wolters, Dr. Schweitzerstraat 4, 6369 XL Sijpelt. Tel. 045-5442585. E-mail: Luc.wolters@hetnet.nl.
- ★ Correspondent Schuttersbond Maas en Kempen: Jo Bloemen, Herenstraat 61 3960 Bree. E-mail: jo.bloemen@wol.be.
- ★ Correspondent Schuttersbond Berg en Dal: A.J.H. Cratsborn, Donatusstraat 97, 6361 TP Nuth. Tel. 045-5242468.
- ★ Correspondent RK Zuid-Limburgse SchuttersBond: Maurice de Lange, Dr. Wolfstraat 22, 6301 JG Valkenburg. E-mail: maurice.delange@planet.nl.
- ★ Correspondent Schuttersbond St.-Gerardus Amstenrade: Frank Lebens, Bovenstraat 12, 6141 CD Limbricht. GSM 06-30457478. E-mail: frank.lebens@limbricht.com.
- ★ Correspondent Schuttersbond Juliana: Bernie van Lierop, Binglekruid 7, 5803 BM Venray. Tel. 0478-510400, GSM 06-10322770. E-mail: bvanlierop@home.nl.
- ★ Correspondent Kantonnale schuttersbond Eendracht Maakt Macht: Tjeu Timmermans, Kruisstraat 73, 6034 RJ Nederweert-Eind. Tel. 0495-633840. E-mail: timmoors@tiscali.nl.
- ★ Correspondent Schuttersbond Eendracht Born-Echt e.o.: Thimo Zegers, Rijksweg Noord 164, 6136 AD Sittard. Tel. 046-4523808. E-mail: t.zegers@home.nl.

INHOUDSOPGAVE

<i>Artikel</i>	<i>pagina</i>
Colofon + Voorwoord	1
Koningin Juliana en het schutterswezen	2
Erfgoedbeheer in schuttersgilden	3
Zuid-Limburgse bond op de progressieve toer	6
Valkenburgse koningsplaat in Keuls museum teruggevonden	7
Nieuwe voorzitter voor St.-Sebastianus Mheer	9
Voor U gelezen	10
Installatie keizerspaar in Sweikhuizen	11
Het OLS-1900 in Neeritter	12
De klas op bezoek bij het gilde	14
Zuid-Limburgs Federatiefeest in Oost-Maarland	16
Limburgse schutterswereld bezongen door Bonanza	17
Uit de archieven	18
Hoogtijdag bij schutterij St.-Andreas Melick	21
Venlo reuzengroot – over het Akkermansgilde en de reuzen Valuas en Guntrud	23
OLS-2004 weetjes Stuurgroep OLS	26
Topsporters te gast in Opglabbeek	27
Adreswijzigingen, etc.	28
Nieuwe Vrienden van het Limburgse Schutterswezen	28
Onder de schietboom	29
Krantenkoppen	38
Wij feliciteren	39
Wij gedenken	45
Gedicht (Ter venster)	48
Redactie en correspondenten	48

TER VENSTER

Een gilde tiegt voorbij met vane en slaande trom.
Ik mijmre en ben ontroerd. – Waarom ontroerd? – Waarom?
O wie voor Vlaandren heeft geleden en gestreden
ontroert het minste en herinnert aan 't Verleden
waarvan hij droomt; terstond werkt 't rusteloos gedacht
begeesterd, en herschept hem met zijn toverkracht
de grootsche beeldenrij van ons geschiedenis;
en dan – O tegenstel! O vergelijkenisse!
O heden! O Verleên!

Wen toen in vreugd of nood
de banklok op den brug de gilden samenlood,
de steê wierd rep en roer; op elken dorpel kwamen
de mannen in 't geweer en trokken op te samen,
uit elken Pand verscheen een vane, van alom
klonk naderend weldra klaroen en keteltrom,
en 't vaandel in den wind en zonnen in de schilden,
kwam scharen op de markt het prachtig heir der gilden.
O dan was 't schoon. Daar stond in volle pracht en kracht
het vlaamsch Gemeenebest, dat eigen vrij Gedacht,
die Kunst, die Nijverheid die Oost en West verheugden,
die Fierheid, deze Trouw, die reine eenvoudige deugden,
die stille taaie Kracht die koningen verwon
en bij verraad bezweek als wie niet liegen kon.
Daar stond het groote volk, het schoone volk.

O gilde
die door de strate tiegt, zeg, weet jij dat? En trilde
er niets in d'heren wen zoo even uwe vaan
uit 't gildhof kwam terwijl de trommel ging aan 't slaan?
Kent jij den band die u verbindt met achttien eeuwen?
Kent jij uwe edelheid?

O mocht ik het u schreeuwen,
en, wierd ik er ook ja tot ketter voor gedoemd,
u roepen: "houdt u fier, omdat gij gilde noemt!"
Helaas! Waar dole ik weêr?
Wat zou het immers baten?
Nog stappen gilden ja al trommelend door de straten,
maar uit de zielen werd het groot gedacht gevraagd;
en, bleef die vane en trom, die heugnis die mij plaagt,
de gilde, dat is dood; helaas! Niet slechts de gilde,
maar – bittere ontgoocheling voor wie den schijn door-
peilde! -

de gilden zijn voorbij – en Vlaandren heel en gansch. -
Mijne oog viel op de vaan, en 't opschrift was in 't fransch.

Albrecht Rodenbach 1877.

Er wordt op
u gewacht

Zo. Nu eerst een Bavaria.

BIER VOOR ECHTE MENSEN

Mr Cas van Heugten
ADVOCAAT EN PROCUREUR

Rijksweg Noord 214
6136 AE Sittard

- Verkeers- en bedrijfsongevallen
- Bij letselzaken komen Uw advocaatkosten meestal ten laste van de aansprakelijke partij
- Ook zaken met akte van onvermogen
- Echtscheiding, speciaal op gemeenschappelijk verzoek, ontslag, uitkeringen, slachtofferhulp, civiele zaken en strafzaken
- Korte telefonische info is kosteloos
- Vraag tijdig advies ter voorkoming van onnodige complicaties.

Spreekuur op telefonische afspraak: 046 452 88 99.

Kantoor: Rijksweg Noord 214 te Sittard.

**HERSTEL UW TRADITIE IN ERE:
KEVELAERER VAANDELS:
RESTAURATIE EN NIEUW.**

**KEVELAERER FAHNEN +
PARAMENTEN GmbH**

Kapellenplatz 27, D-47623 Kevelaer
Telefoon: 02832-5734 / Fax: 02832-50075

Wij hebben de vakkennis en kunde in huis om nieuwe vaandels te vervaardigen en oude vaandels te restaureren. Wij gebruiken de meest zeldzame, kostbare en functionele materialen om via hand- of machineborduurwerk en de onmisbare kunsthistorische achtergrond een ambachtelijk werkstuk van allure af te leveren.

U kunt ook contact opnemen met:
Stadelmaier Nijmegen B.V., Postbus 7063, 6503 GN Nijmegen
Telefoon: 024-379 11 70
Fax: 024-379 11 71

Sla uw slag

bij Muziekcentrale Adams BV

Uw leverancier voor alles
op het gebied van **drumbands** !

van stokken tot concert-slagwerk.

Binnenkort ook alles
op het gebied van **Schutterijen** !

www.adams.nl

Muziekcentrale Adams BV, Akker 5, 6017 BN Thorn • Nederland
Telefoon: +31-(0)475-560700 • Fax: +31-(0)475-56 29 05
email: info@adams.nl • internet: www.adams.nl